

BILANS USPEHA

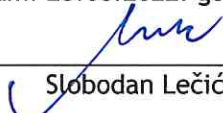
U periodu od 01.januara do 30.juna 2022. godine

ALTA banka a.d. Beograd

	Napomena	u hiljadama dinara	
		2022.	2021.
Prihodi od kamata		550,276	383,470
Rashodi od kamata		(127,892)	(134,710)
Neto prihod po osnovu kamata	6	422,384	248,760
Prihodi od naknada i provizija		456,861	128,562
Rashodi naknada i provizija		(193,857)	(74,045)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	7	263,004	54,517
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	8	21,451	4,215
Neto dobitak/(gubitak) po os. prestanka priznavanja fin. instrumenata koji se vrednuju po fer vred.	9	77	28
Neto dobitak/(gubitak) po os.zaštite od rizika		-	-
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava raspoloživanih za prodaju		-	-
Neto dobitak/(gubitak) po os. zaštite od rizika		-	-
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	10	(20,486)	30,839
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate		-	-
Ostali poslovni prihodi	11	16,559	9,041
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	12	(137,094)	13,589
UKUPAN NETO POSLOVNI RASHOD		565,895	360,989
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(214,665)	(164,462)
Troškovi amortizacije	14	(27,199)	(24,238)
Ostali prihodi	15	1,135	1,939
Ostali rashodi	16	(199,085)	(162,284)
DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA		126,081	11,944
POREZ NA DOBITAK			
Dobitak po osnovu odloženih poreza		-	-
Gubitak po osnovu odloženih poreza		-	-
DOBITAK/(GUBITAK) NAKON OPOREZIVANJA		126,081	11,944

Napomene na stranama od 7 do 95
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Datum: 25.08.2022. godine

Slobodan Lečić

Direktor sektora računovodstva
i izveštavanja

Tatjana Kuljak

član Izvršnog odbora

dr. Una Sikimić
Predsednik Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 01.januara do 30.juna 2022. godine

	U hiljadama dinara	
	2022.	2021.
DOBITAK/(GUBITAK) PERIODA	126,081	11,944
Ostali rezultat perioda		
Ostali rezultat perioda Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak: Povećanje revalorizovanih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-	-
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	432
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(61)	(1,645)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	-	-
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Pozitivni efekti promena dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3,878	14,424
Negativni efekti promena dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(23,843)	(4,710)
Ukupan negativni ostali rezultat perioda	20,026	-
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda	-	8,501
UKUPAN POZITIVAN/ NEGATIVAN REZULTAT PERIODA	106,055	20,445

Napomene na stranama od 7 do 95
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Slobodan Lečić
Direktor sektora računovodstva
i izveštavanja

Tatjana Kuljak
član
Izvršnog odbora

dr. Una Šikimić
Predsednik Izvršnog
odbora

BILANS STANJA
Na dan 30. jun 2022. godine

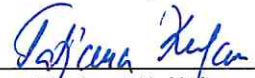
ALTA banka a.d. Beograd

	<u>Napomena</u>	<u>30.06.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	17	8,743,559	7,874,842
Potraživanja po osnovu derivata		24,519	1,882
Hartije od vrednosti	18	1,111,663	1,134,103
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19	5,443,650	9,065,824
Kredit i potraživanja od komitenata	20	15,733,244	13,293,335
Investicije u zavisna društva	21	114	114
Nematerijalna ulaganja	22	25,729	29,353
Nekretnine, postrojenja i oprema	22	1,372,231	1,348,722
Investicione nekretnine	23	241,694	262,270
Tekuća poreska sredstva		10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	23		-
Ostala sredstva	24	102,319	221,640
UKUPNO AKTIVA		32,809,165	33,242,528
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata		5,067	3,787
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	1,601,359	1,691,281
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	26,452,329	27,023,200
Rezervisanja	27	41,061	35,283
Odložene poreske obaveze		119,706	119,706
Ostale obaveze	28	424,061	309,744
UKUPNO OBAVEZE		28,643,583	29,183,001
KAPITAL			
Akcijski kapital	29	3,080,297	3,080,297
Dobitak		126,081	11,608
Rezerve		959,204	967,622
UKUPNO KAPITAL		4,165,582	4,059,527
UKUPNO PASIVA		32,809,165	33,242,528

Napomene na stranama od 7 do 95
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Slobodan Lečić
Direktor sektora računovodstva
i izveštavanja

Tatjana Kuljak
član Izvršnog odbora

dr. Una Sikimić
Predsednik Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 30. juna 2022. godine

	Akcijski kapital	Ostali kapital (državni i drugi kapital)	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalorizacione rezerve - osnovna sredstva	Revalorizacione rezerve - HoV nerealizovani gubici	Dobitak tekuće godine	Dobitak ranijih godina	Gubitak ranijih godina	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2021.	2,912,133	-	168,164	265,916	705,242	(21,643)	12,163	-	-	4,041,975
Prenos na nerasporedjeni dobitak ranijih godina	-	-	-	-	-	-	(12,163)	12,163	-	-
Raspodela dobiti-pokriće gubitka	-	-	-	12,163	-	-	-	(12,163)	-	-
Ostala povećanja	-	-	-	-	-	6,659	11,608	-	-	18,267
Ostala smanjenja	-	-	-	-	-	(715)	-	-	-	(715)
Stanje na dan 31.12.2021.	2,912,133	-	168,164	278,079	705,242	(15,699)	11,608	-	-	4,059,527
Prenos na nerasporedjeni dobitak ranijih godina	-	-	-	-	-	-	(11,608)	11,608	-	-
Raspodela dobiti-pokriće gubitka	-	-	-	11,608	-	-	-	(11,608)	-	-
Ostala povećanja	-	-	-	-	-	-	126,081	-	-	126,081
Ostala smanjenja	-	-	-	-	-	(20,026)	-	-	-	(20,026)
Stanje na dan 30.06.2022.	2,912,133	-	168,164	289,687	705,242	(35,725)	126,081	-	-	4,165,582

Napomene na stranama od 7 do 95 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

 Slobodan Lečić
 Direktor sektora računovodstva i izveštavanja

 Tatjana Kuljak
 član Izvršnog odbora

 dr Una Sikimić
 Predsednik Izvršnog odbora

	U hiljadama dinara	
	2022.	2021.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	705,682	612,723
Prilivi od kamata	519,127	476,753
Prilivi od naknada	181,816	133,838
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	4,739	2,129
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	-	3
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(540,599)	(531,701)
Odlivi po osnovu kamata	(123,207)	(146,875)
Odlivi po osnovu naknada	(50,472)	(51,307)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(172,725)	(130,942)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(41,650)	(36,658)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(152,545)	(165,919)
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	165,083	81,022
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	1,738,622,207	1,289,830,757
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	196,317,376	411,281,513
Smanjenje ostalih hov koje nisu namenjene investiranju	97,545,246	15,746
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	1,444,759,585	878,533,498
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(1,734,405,298)	(1,287,375,652)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(181,122,462)	(397,458,227)
Povećanje potraživanja po osnovu hov i ostalih fin. sredstava koja nisu namenjena investiranju	(92,517,016)	(318,289)
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(1,460,765,820)	(889,599,136)
Neto odliv/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	4,381,992	2,536,127
Plaćeni porez na dobit	-	-
Isplaćene dividend	-	-
Neto odliv/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	4,381,992	2,536,127
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Priliv od prodaje nematerijalne imovine i os	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(18,730)	(3,258)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i os	(18,730)	(3,258)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(18,730)	(3,258)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu uzetih kredita	29,602	-
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(8,295)	-
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	21,307	-
Svega prilivi gotovine	1,739,357,491	1,290,443,480
Svega odlivi gotovine	(1,734,972,922)	(1,287,910,611)
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine	4,384,569	2,532,869
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	7,897,419	4,458,348

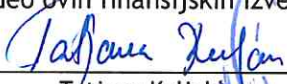
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za period od 01. januara do 30. juna 2022. godine

ALTA banka a.d. Beograd

Pozitivne/(negativne) kursne razlike, neto	(11)	27,396
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	12,281,977	7,018,613

Napomene na stranama od 7 do 95
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Slobodan Lečić
Direktor sektora računovodstva
i izveštavanja

Tatjana Kuljak
član Izvršnog odbora

dr. Una Sikimić
Predsednik Izvršnog
odbora

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

ALTA banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") je osnovana kao JUBMES banka 26. juna 1979. godine, u skladu sa posebnim saveznim zakonom kao specijalizovana banka za finansiranje i osiguranje izvoznih poslova kojima se podstiče i unapređuje dugoročna ekonomska i finansijska saradnja domaćih preduzeća, kada je i upisana u sudski registar Privrednog suda u Beogradu.

Banka je po posebnom zakonu poslovala do 1997. godine kada je donet Zakon o prestanku važenja Zakona o Jugoslovenskoj banci za međunarodnu ekonomsku saradnju ("Službeni list SRJ" br. 29/97). Ovim zakonom Banka je bila dužna da izvrši usaglašavanje organizacije i poslovanja sa zakonom kojim se uređuje organizacija i poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija. U postupku usaglašavanja organizacije i poslovanja sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama i pratećim odlukama, osnivači Banke su 15. septembra 1997. godine zaključili Ugovor o osnivanju, a Skupština Banke je donela Statut i druga relevantna akta potrebna za rad Banke. Banka je počela da posluje u skladu sa propisima koji se primenjuju za komercijalne banke od 1. jula 1998. godine.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama, dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti plasmana i rentabilnosti, radi ostvarivanja dobiti.

Osnovne aktivnosti Banke su obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditni poslovi, depozitni poslovi i poslovi kupoprodaje deviza. Ostale aktivnosti obuhvataju poslove izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i ostale bankarske poslove.

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005), Skupština Banke je u 2006. godini usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut. Ovim izmenama i dopunama promenjen je naziv banke. Pun naziv Jugoslovenska banka za međunarodnu ekonomsku saradnju a.d. je izmenjen u JUBMES banka a.d., Beograd. Za usvajanje navedenih akata i izmena Banka je dobila prethodnu saglasnost od Narodne banke Srbije.

Na osnovu Rešenja Agencije za privredne registre broj БД 25371/2020 od 27.03.2020. godine, izvršena je promena naziva u ALTA banka a.d. Beograd.

Banka je osnivač Humanitarne fondacije "Za dečje srce".

Banka je na dan 30. juna 2022. godine zapošljavala 176 radnika (31. decembra 2021. godine 144 zaposlenih). Sedište Banke je u ulici Bulevar Zorana Đinđića 121 u Beogradu. Poreski identifikacioni broj Banke je 100001829.

1. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji Banke za 2022. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI), izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", 73/2019), banke su obavezne da vode knjige i sastavljaju finansijske izveštaje u skladu sa prevedenim MSFI, dok je Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), član 50. stav 2, propisano da banke pri sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju MSFI od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene.

MSFI čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, izdata od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), odnosno Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja (IFRIC).

Finansijski izveštaji za 2022. godinu su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i kroz ostali rezultat, kao i nekretnina i investicionih nekretnina koje se naknadno vrednuju po modelu revalorizovane, odnosno fer vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom Narodne banke Srbije o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 3.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2021. godinu.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke

IASB je objavio određeni broj novih i izmenjenih standarda i IFRIC tumačenja, koji nisu na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje 1. januara 2020. Oni nisu ranije usvojeni od strane Banke, a Banka namerava da ih primeni kada stupe na snagu.

- Izmene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izveštaja" - Klasifikacija obaveza na dugoročne i kratkoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).
- MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).

Rukovodstvo Banke procenjuje da primena prethodno navedenih standarda, tumačenja standarda i izmena postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni od strane Banke neće imati značajan uticaj na pojedinačne finansijske izveštaje u periodu njihove početne primene.

2.2. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

2.3. Uporedne informacije

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2021. godinu ili isti period 2021. godine, sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Prihodi i rashodi po osnovu kamate se priznaju u bilansu uspeha korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa se obračunava kako bi se koristila u procesu utvrđivanja amortizovane vrednosti i prihoda od kamata tokom trajanja finansijskog instrumenta. U primeni metoda efektivne kamate, Banka identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva u skladu sa MSFI 9, paragraf B 5.4.1-B 5.4.7.

Naknada za odobravanje kredita i plasmana, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju tokom perioda trajanja kredita u skladu sa efektivnom kamatnom stopom.

Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Prihodi od kamate u skladu sa MSFI 9 "Finansijski instrumenti" priznaju se različito prema statusu finansijskog sredstva u odnosu na očekivane kreditne gubitke.

U skladu sa MSFI 9, paragraf 5.4.1, u slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, i za koja nema očiglednog dokaza obezvređenja na dan izveštavanja, prihod od kamate se priznaje primenom metode efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju obezvređenih sredstava uključujući i kupljena finansijska sredstava ili finansijska sredstava koja su pri inicijalnom priznavanju sadržavala objektivne dokaze o obezvređenju, prihodi od kamate se uvek priznaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto osnovicu finansijskog sredstva). Efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik jeste stopa koja diskontuje procenjene novčane tokove tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva na amortizovanu vrednost za ova sredstva.

Banka nastavlja obračun kamate u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamate već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke. Evidenciona kamata se, sve do definitivnog regulisanja spornog potraživanja, obračunava i evidentira u okviru vanbilansne evidencije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

MSFI 9 u paragrafima B 5.4.2 i B 5.4.3 propisuje koje naknade nisu, a koje jesu sastavni deo efektivne kamatne stope.

Naknade i provizije nastale po osnovu izvršenih usluga platnog prometa kao i naknade nastale kao rezultat procesa servisiranja kredita, naknade za administraciju, praćenje, monitoring, održavanje računa i slično, koje Banka naplaćuje na periodičnoj osnovi, ne mogu se smatrati integralnim delom efektivne kamatne stope, i Banka ih evidentira u periodu kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena kao prihod po osnovu naknada i provizija.

U skladu sa MSFI 9 Banka definiše konkretne naknade koje čine integralni deo efektivne kamatne stope koje se evidentiraju kao prihod od kamate kao i metod razgraničenja prihoda od tih naknada.

Integralni deo efektivne kamatne stope su konkretne naknade za odobravanje finansijskog instrumenta i Banka ih prihoduje tokom perioda trajanja plasmana u skladu sa efektivnom kamatnom stopom.

Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta obračunavaju se kao usklađenje s efektivnom kamatnom stopom osim ako se finansijski instrument ne meri po fer vrednosti pri čemu se promena fer vrednosti priznaje u dobiti ili gubitku. U tim slučajevima naknade se priznaju kao prihod ili rashod pri početnom priznavanju instrumenta.

3.3. Prihodi/rashodi po osnovu hartija od vrednosti

U skladu sa MSFI 9, dobici/ gubici po osnovu dužničkih instrumenata kapitala koji se vrednuju kroz ostali rezultat se priznaju kroz ostali rezultat, tj. na računima u okviru kapitala iskazuju se efekti promene njihove fer vrednosti, osim prihoda i rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklasifikuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulirani dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

Dobici/gubici po osnovu vlasničkih instrumenata kapitala ili finansijskih instrumenata čiji je poslovni model prikupljanje novčanih tokova kroz trgovanje priznaju se u bilansu uspeha. Svi realizovani ili nerealizovani dobici po osnovu promene tržišne vrednosti ovih hartija od vrednosti se priznaju u korist prihoda odnosno na teret rashoda.

Hartije od vrednosti čiji je poslovni model prikupljanje ugovorenih novčanih tokova Banka vrednuje po amortizovanoj vrednosti, koju čini prvobitna nabavna vrednost po kojoj su stečene, uvećana za kamatu za protekli period po efektivnoj kamatnoj stopi i umanjena za eventualne otplate glavnice i kamate. Iznos gubitka, nastalog usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i neto sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj efektivnoj stopi ulaganja, i priznaje se u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 38).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Sredstva u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika primenom valutne klauzule, odnosno vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR i USD na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu NBS na taj dan.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

3.5. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva obuhvataju kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, kredite i potraživanja od komitenata, sredstva na računima kod centralne banke i drugih banaka, hartije od vrednosti i ostala potraživanja, dok se finansijske obaveze najvećim delom odnose na primljene depozite banaka i drugih finansijskih organizacija i ostale obaveze.

3.5.1. Početno priznavanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha kod kojih troškovi transakcija direktno terete bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

3.5.2. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.2. *Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)*

Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

3.5.3. *Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava*

Klasifikacija finansijskih sredstava vrši se na osnovu poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih novčanih tokova. Zavisno od generisanih novčanih tokova i analize ispunjavanja SPPI kriterijuma (Solely payments of principal and interest) poslovni model može biti: držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate), držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje i držanje radi prodaje/trgovanja.

U zavisnosti od poslovnog modela vrši se klasifikacija finansijskih instrumenata:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (kapital); i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti su finansijska sredstva koja su pribavljena sa namerom da se drže do fiksnog roka dospeća radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate).

Finansijska sredstva koje se vode po amortizovanoj vrednosti inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadna procenjivanja (na dan bilansiranja) vrše se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost je inicijalno priznata fer vrednost uvećana za obračunate prihode primenom efektivne kamatne stope i umanjena za otplaćenu glavnice i kamatu i korigovana za obračun očekivanih kreditnih gubitaka. Očekivani kreditni gubici priznaju se evidentiranjem ispravke vrednosti. Efekti promene ispravke vrednosti priznaju se u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI)

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) su finansijska sredstva koja su pribavljena radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.3. *Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)*

Finansijska sredstva koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz ostali rezultat (revalorizacione rezerve). Nakon prestanka priznavanja sredstva akumulirani efekti promene vrednosti reklasifikuju se iz ostalog rezultata u bilans uspeha. Očekivani kreditni gubici priznaju se u okviru ostalog rezultata, a efekti promene priznaju se u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL)

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL) su sredstva koja su pribavljena radi prodaje/trgovanja i sredstva koja ne zadovoljavaju SPPI kriterijume.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se iskazuju po fer vrednosti. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz bilans uspeha.

Reklasifikacija finansijskih sredstava

Reklasifikacija je potrebna samo ako se cilj poslovnog modela menja tako da se njegova prethodna procena modela više ne može primenjivati za finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL), po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVTOCI) i po amortizovanoj vrednosti. Reklasifikacija se vrši samo za dužničke instrumente, dok za vlasničke nije predviđena kao ni reklasifikacija finansijskih obaveza.

Reklasifikacija treba da se primeni prospektivno od datuma reklasifikacije koji se definiše kao prvi dan prvog perioda izveštavanja nakon promene u poslovnom modelu. Ako se finansijska sredstva reklasifikuju iz modela u kome su vrednovana po amortizovanoj vrednosti u kategoriju u kojoj će biti vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha tada se na dan reklasifikacije mora utvrditi njihova fer vrednost. Svaki dobitak ili gubitak nastao zbog razlike između amortizovane i fer vrednosti priznaje se u bilansu uspeha.

Ukoliko se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz poslovnog modela u kome je vrednovano po fer vrednosti, u poslovni model u kome će biti vrednovano po amortizovanoj vrednosti, tada se poslednja fer vrednost smatra njegovom tekućom vrednošću.

Svaka obavljena reklasifikacija treba da bude objavljena uz navođenje: datuma reklasifikacije i vrednosti reklasifikovanih sredstava u svaku od kategorija, razloga za reklasifikaciju i kvantifikovanje uticaja reklasifikacije na iskazani finansijski i prinosni položaj.

Modifikacija ugovornih tokova gotovine

Kada se ugovorni tokovi gotovine ponovo ugovaraju ili se na drugi način modifikuju i ponovno ugovaranje ili modifikacije ne rezultiraju prestankom priznavanja finansijskog sredstva, potrebno je da se ponovo obračuna bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva i da se prizna dobitak ili gubitak po osnovu modifikacije u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.3. *Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)*

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se ponovno obračunava kao sadašnja vrednost ponovo ugovorenih ili modifikovanih tokova gotovine koji se diskontuju upotrebom prvobitne efektivne kamatne stope finansijskog sredstva (ili kreditno korigovane efektivne kamatne stope za kupljena ili izdata kreditno obezvređena finansijska sredstva) ili, kada je to primenjivo, revidirane efektivne kamatne stope.

Knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se koriguje za sve nastale troškove ili naknade koji se amortizuju tokom preostalog perioda modifikovanog finansijskog sredstva.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, za kreditne obaveze i izdate garancije.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke. Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao input u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka, kao i ocena o značajnom povećanju kreditnog rizika, obelodanjene su u Napomeni 5.1.

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava evidentirani su u bilansu uspeha kao rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (Napomena 9).

Otpis nenaplativog potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke ili Upravnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja finansijskog sredstva smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava.

Restruktuirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije restruktuirala kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše restrukturane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. Banka i dalje vrši individualnu ili grupnu procenu obezvređenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.4. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih obaveza

Finansijske obaveze se klasifikuju kao:

- finansijske obaveze merene po amortizovanoj vrednosti; i
- finansijske obaveze merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Obaveze koje se prilikom početnog priznavanja neopozivo klasifikuju kao merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha se povezuju sa kreditnim rizikom obaveze u pogledu računovodstvenog tretmana efekata promena u tom kreditnom riziku.

Iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja se može pripisati promenama u kreditnom riziku te obaveze može da se prikaže u okviru ostalog ukupnog rezultata a preostali iznos treba da se prikaže u bilansu uspeha osim ako bi se time stvorila računovodstvena neusaglašenost u bilansu uspeha.

Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.6. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu čine gotovina u blagajni i tekući račun kod centralne banke, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, tekući račun kod Narodne banke Srbije, tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate, kao i druge depozite kod banaka i drugih institucija.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

Nematerijalna imovina se sastoji od softvera, licenci i nematerijalne imovine u pripremi.

Građevinski objekti iskazani su po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Efekat procene vrednosti građevinskih objekata iskazan je u okviru revalorizacionih rezervi Banke (Napomena 29).

Investicione nekretnine se u početku odmeravaju po nabavnoj vrednosti odnosno ceni koštanja. Troškovi transakcija se uključuju u početno odmeravanje. Nakon početnog priznavanja investicione nekretnine se odmeravaju po fer vrednosti. Dobici i gubici koji proizilaze iz promene fer vrednosti investicionih nekretnina se priznaju u bilansu uspeha za period u kome su nastali. Investicione nekretnine su iskazane po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine, a efekti procene vrednosti su iskazani u bilansu uspeha.

Zemljište je iskazano po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine.

Oprema, investicije u toku i nematerijalna imovina na dan 30. juna 2022. godine su iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine, primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva otpišu do rezidualne vrednosti u toku njihovog procenjenog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	1.30-10%
Kompjuterska oprema	25.0%
Nameštaj	10.0 - 15.0%
Motorna vozila	14.3-15.5%
Nematerijalna ulaganja	20.0%

Rezidualna vrednost sredstva je procenjeni iznos koji bi u sadašnjem trenutku Banka mogla ostvariti prodajom sredstva, umanjen za procenjeni trošak prodaje, ukoliko je sredstvo već staro i u stanju u kojem se očekuje da će biti na kraju njegovog korisnog veka upotrebe. Rezidualna vrednost sredstva je nula ukoliko Banka očekuje da pomenuto sredstvo koristi do kraja njegovog fizičkog veka trajanja. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju na datum svakog bilansa stanja.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine (Nastavak)

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih prihoda ili ostalih rashoda.

Godišnje stope amortizacije koje je Banka primenila pri obračunu amortizacije za svrhe finansijskog izveštavanja različite su od stopa amortizacije koje su propisane i koje se priznaju u poreskom bilansu Banke za svrhe utvrđivanja oporezive dobiti. Obračun amortizacije nematerijalne imovine i nekretnina postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 142/2014, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019 i 153/2020) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019), što rezultira u odloženim porezima.

3.8. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativni iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.9. Stalna sredstva namenjena prodaji

Banka klasifikuje stalna sredstva kao sredstva namenjena prodaji kada se njihova knjigovodstvena vrednost može nadoknadi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva namenjena prodaji moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo verovatna. Stalna sredstva namenjena prodaji se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Banka ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva namenjena prodaji.

3.10. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.11. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.12. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, rezervi i neraspoređenog dobitka.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma bilansa stanja.

3.13. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstava. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Porez na dobitak

a) *Tekući porez na dobitak*

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon i 142/2014, 91/2015-aut.tum. 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 i 118/2021) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobit obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobitka ili gubitka) iz bilansa uspeha, a na način utvrđen ovim zakonom.

Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Godišnji poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od isteka perioda za koji se utvrđuje porez.

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka koji su utvrđeni u skladu sa ovim zakonom, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) *Odloženi porezi*

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Za obračun iznosa odloženog poreza korišćena je stopa od 15%.

Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza na dan bilansa stanja, i iznosa iskazanih za svrhe izveštavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do iznosa do kojeg je verovatno da će postojati buduću oporezivu dobit na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda.

c) *Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja*

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda (Napomena 15).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.15. Zarada po akciji

Banka izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaoćima obićnih akcija Banke, ponderisanim prosećnim brojem izdatih obićnih akcija u toku perioda.

3.16. Poslovi u ime i za račun trećih lica i vanposlovna sredstva

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja sa naknadom, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 30). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.17. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši znaćajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Banke i njenih povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 32).

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno znaćajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)

(a) *Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava*

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, za kreditne obaveze i izdate garancije.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke kod dužničkih finansijskih sredstava koja se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat, priznaju se u bilansu uspeha kroz ostali rezultat, i njima se ne umanjuje vrednost u bilansu stanja.

Banka vrši obezvrđenje na bazi modela očekivanih gubitaka u skladu sa MSFI 9: Finansijski instrumenti.

Obezvrđenje se vrši po jednom od sledećih osnova:

- 12- mesečni očekivani gubici - ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci u odnosu na izveštajni datum
- Životni (lifetime) očekivani gubici -kreditni gubici kao posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta, a koji nastaje kao posledica značajnog porasta kreditnog rizika (Napomena 5.1).

(b) *Obezvrđenje investicija*

Banka investicije smatra obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(c) *Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme*

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalne imovine i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)

(d) *Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine*

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(e) *Rezervisanje po osnovu sudskih sporova*

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizicima je povereno Upravnom odboru, Odboru za praćenje poslovanja banke, Izvršnom odboru, Kreditnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom čije su nadležnosti utvrđene propisima Narodne banke Srbije, Statutom i drugim aktima banke, i koji zajednički formiraju principe i metodologije procene rizika na bazi eksternih i internih odluka i praćenja kvaliteta ekonomije i kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno, preduzimanjem drugih aktivnosti u Banci za minimiziranje rizika. Procedure upravljanja rizicima Banke definisane su politikama upravljanja bankarskim rizicima usvojenim od strane Upravnog odbora Banke.

Banka je prepoznala proces upravljanja rizicima kao ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizlazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela bankarskog poslovanja, kojima se upravlja kroz identifikovanje, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i ublažavanje, odnosno uspostavljanje ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama.

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, metodologije za upravljanje pojedinačnim rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatan sistem unutrašnjih kontrola, odgovarajući informacioni sistem i adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala. Radi primene posebnog i jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke, Banka je formirala dve zasebne organizacione jedinice: Sektor upravljanja rizicima i Sektor analize kreditnog rizika. Sektor upravljanja rizicima se sastoji iz dva odeljenja - Odeljenje upravljanja kreditnim rizicima i Odeljenje upravljanja nekreditnim rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- eksternih propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najvećim delom, Narodna banka Srbije;
- internih procedura vezanih za utvrđivanje i praćenje kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno za donošenje odluka; i
- preduzimanje drugih aktivnosti usmerenih ka minimiziranju rizika u poslovanju Banke.

Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i njegovo usklađivanje sa sklonošću Banke ka rizicima i tolerancijom prema rizicima, a u skladu sa usvojenim strategijama i politikama. Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti ka rizicima i tolerancijom prema rizicima kroz uspostavljanje limita za nivo rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima. Postoje definisani postupci za proces eskalacije i postupanje u slučaju probijanja limita.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih proizvoda i usluga praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i troškova za procenjeni realni rizik.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom, Banka je postavila sledeće ciljeve u okviru sistema upravljanja rizicima: minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, diversifikacija rizika kojima je Banka izložena, održavanje potrebnog nivoa pokazatelja adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala, održavanje učešća problematičnih kredita (NPL) u ukupnim kreditima na nivou ispod definisanog limita, održavanje pokazatelja rizika koncentracije po osnovu izloženosti određenim vrstama proizvoda ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje učešća kredita u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i kredita u stranoj valuti u ukupnim kreditima Banke ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom iznad nivoa propisanog regulativom i internim limitima, razvoj aktivnosti Banke u skladu sa poslovnom strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti. Ciljevi upravljanja rizicima usklađeni su sa planom poslovanja Banke.

Upravni odbor Banke je za svaku vrstu rizika doneo politike i metodologije, a Izvršni odbor procedure kojima su utvrđeni načini i procesi identifikovanja, merenja, ublažavanja i praćenja rizika. Sektor upravljanja rizicima i druge stručne službe u Banci kontinuirano prate indikatore i pokazatelje pojedinih kategorija rizika, njihovu usklađenost sa propisanim, odnosno prihvatljivim nivoom, potencijalni uticaj očekivanih promena u uslovima (zakonske promene, tržišni uticaji i drugo) na visinu izloženosti Banke pojedinim vrstama rizika, o čemu redovno izveštavaju Upravni odbor, Odbor za praćenje poslovanja, Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i druge nadležne organe Banke. Izvršni odbor predlaže Upravnom odboru politike, metodologije i smernice za upravljanje svim identifikovanim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.

Banka ima definisane kriterijume odobravanja kredita, izmene uslova, produženje roka i restrukturiranja potraživanja, koji su propisani procedurama i metodologijama odobravanja plasmana i upravljanja rizicima.

Pre odobrenja plasmana Banka procenjuje kreditnu sposobnost dužnika, kao primarni izvor otplate plasmana na osnovu interno definisanih kriterijuma, i ponuđeni kolateral, kao sekundarni izvor naplate. Na osnovu identifikovanog i izmerenog nivoa kreditnog rizika (procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, kao i vrednosti i pravne sigurnosti kreditne zaštite i drugih relevantnih faktora) i nezavisnog mišljenja o riziku, nadležni odbori i organi Banke, saglasno definisanom sistemu odlučivanja, donose Odluku o odobrenju/izmenama plasmana.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku, Banka je definisala kroz sistem odlučivanja u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti. Donosioci kreditnih odluka su: Kreditni odbor, Izvršni odbor i Upravni odbor.

Prilikom donošenja odluka poštuje se princip dvostruke kontrole, tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

Za plasmane ugovorene u stranoj valuti ili u dinarima sa valutnom klauzulom, Banka procenjuje uticaj promene kursa dinara na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika, a naročito analizira adekvatnost novčanih tokova dužnika u odnosu na promenjeni nivo kreditnih obaveza pod pretpostavkom da će doći do određenih promena kursa dinara na godišnjem nivou.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Organizacioni model sistema upravljanja kreditnim rizikom Banke obezbeđuje adekvatnu komunikaciju, razmenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima, a takođe obezbeđuje jasnu, operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije za nezavisno upravljanje rizicima i aktivnosti podrške s jedne strane, od aktivnosti preuzimanja rizika, sa druge strane, odnosno podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti. Banka je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja kreditnim rizikom i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Banke.

Upravljanje kreditnim rizikom

U skladu sa obimom, vrstom i složenosti poslova koje obavlja, Banka je organizovala proces upravljanja kreditnom rizikom i jasno razgraničila odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa.

Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Banke u skladu je sa definisanom Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Banke, na osnovu koje se vrši limitiranje mogućih uticaja negativnih efekata na finansijski rezultat i adekvatnost kapitala.

Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom su:

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou celokupnog portfolija Banke;
- Održavanje nivoa kreditnog rizika koji minimizira negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital;
- Rangiranje plasmana u skladu sa njihovom rizičnošću;
- Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za odobravanje plasmana;
- Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje kreditnim rizikom.

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, Banka nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Banka ocenjuje kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrši monitoring dužnika, plasmana i kolateralu, kako bi bila u mogućnosti da preduzme odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate svog potraživanja.

Banka vrši kvantitativno i/ili kvalitativno merenje, odnosno procenu identifikovanog kreditnog rizika. Proces merenja kreditnog rizika je zasnovan na merenju nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internih klasa rizika.

Sistem internih klasa rizika je instrument za donošenje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana. Pored navedenog, sistem internih klasa rizika služi za procenjivanje nivoa rizika ukupnog portfolija, a koristi se i u postupku obezvređenja plasmana u cilju rangiranja nivoa rizičnosti i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Sistem internih klasa rizika podleže redovnoj reviziji i unapređenju.

U analizi kreditnog rizika, pored sistema internih klasa rizika, Banka koristi i načela propisana regulativom Narodne banke Srbije, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma i obračun rezerve za procenjene gubitke. U decembru mesecu 2018. godine Narodna banka Srbije je usvojila izmenu regulative kojom se od 01.01.2019. godine potvrđuje ukidanje obračuna rezerve za procenjene gubitke i potrebne rezerve.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Ublažavanje kreditnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivoj nivou za rizični profil Banke, odnosno održavanje prihvatljivog nivoa kvaliteta kreditnog portfolija Banke.

Osnovne tehnike ublažavanja kreditnog rizika su:

- Limiti izloženosti - rizik koncentracije,
- Diversifikovanje ulaganja,
- Sredstva obezbeđenja.

Limiti izloženosti po osnovu pojedinačnog dužnika zasnivaju se na proceni kreditne sposobnosti dužnika, a limiti izloženosti na nivou portfolija usmereni su na ograničenje koncentracije izloženosti u portfoliju. Banka kontinuirano kontroliše kretanje kreditnog rizika u okviru definisanog rizičnog profila.

Rizik koncentracije obuhvata: veliku izloženost (izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom), grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika kao što su privredni sektori, vrste proizvoda, geografska područja i slično, i instrumente kreditne zaštite.

Banka prati izloženost prema definisanim limitima sa istim ili sličnim faktorima rizika, i u zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja, kretanja u pojedinim delatnostima i geografskim područjima, i redovno vrši preispitivanje definisanih limita i predlaže redefinisavanje istih u slučaju promene faktora rizika.

Praćenje kvaliteta plasmana na nivou pojedinačnog dužnika zasniva se pre svega na obezbeđivanju ažurnih podataka o finansijskom stanju i kreditnoj sposobnosti dužnika i tržišnoj vrednosti sredstava obezbeđenja, dok se praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši identifikovanjem promena na nivou grupa klijenata određenog nivoa rizika, plasmana, kolaterala, potrebnih rezervi za očekivane i neočekivane gubitke, u cilju utvrđivanja i upravljanja stanjem i kvalitetom aktive.

Kontrola kreditnog rizika podrazumeva proces kontinuiranog praćenja poslovanja sa definisanim sistemom limita, naročito kada izloženost kreditnom riziku teži gornjoj granici definisanog rizičnog profila, a posebno prilikom uvođenja novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

U cilju zaštite od rizika neizvršenja obaveza u poslovanju sa klijentima, Banka preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Banka osim kreditne izloženosti ima i vanbilansnu izloženost (plative i činidbene garancije, avali, akreditivi) po osnovu koje ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje za račun trećih lica. Za vanbilansnu izloženost Banka koristi iste kontrolne procese i procedure koji se koriste za kreditni rizik po osnovu bilansnih izloženosti.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na mesečnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom izveštavanja.

MSFI 9 finansijski instrumenti

Banka kontinuirano primenjuje MSFI 9 standard. U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska aktiva može se klasifikovati i vrednovati kao:

- Finansijski instrumenti po amortizovanom trošku (AC), poslovni model prikupljanja novčanih tokova glavnice i kamate i ispunjen SPPI¹ kriterijum;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), ispunjen SPPI, ali je poslovni model prikupljanje novčanih tokova i prodaja;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Poslovni model Banke opredeljen je kao držanje radi prikupljanja novčanih sredstava po osnovu glavnice i kamata, što je potkrepljeno sprovedenom analizom koja ukazuje da ne postoje činjenice da se Banka opredelila za drugačiji poslovni model. Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 standard zahteva da se sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima, ali i ugovornih karakteristika novčanih tokova samih instrumenata (na bazi testiranja SPPI kriterijuma). Novčani tokovi finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanom trošku sastoje se od plaćanja glavnice i kamate čije su komponente naknada za vremensku vrednost novca, troška kreditnog rizika, administrativni troškovi i profitna marža.

Vlasnički instrumenti, ulaganja u lica koja nisu zavisna, a koji se ne drže radi trgovine se klasifikuju kao sredstva čija se vrednost procenjuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat, sa naknadnom reklasifikacijom dobitka i gubitka kroz bilans uspeha.

Takođe, primenom MSFI 9 standarda, Banka obračunava obezvređenje i za kreditne plasmane date Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije (za sredstva koja nisu odmah raspoloživa) koje se evidentira na teret bilansa uspeha, kao i obezvređenje po osnovu hartija od vrednosti koje evidentira kroz ostali ukupni rezultat.

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja

Banka je svesna činjenice da izloženost lošoj aktivni primarno proističe iz kreditnog rizika odnosno rizika da dužnik ili ugovorna strana ne izvršava obaveze iz ugovora, koji predstavlja ključni rizik u poslovanju.

Iz tog razloga, Banka identifikuje, meri, prati i kontroliše lošu aktivu u svim dimenzijama, što joj omogućava da kontroliše potreban iznos kapitala u odnosu na taj rizik, kao i da teži da ostvari adekvatnu kompenzaciju na ime rizika koji je nastao. Strategija Banke u upravljanju lošom aktivom odnosi se na definisana načela i najviši prihvatljivi nivo loše aktive u Banci.

Politika upravljanja lošom aktivom predstavlja integralni deo procesa planiranja i definiše planirani trend smanjenja učešća loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti koja se klasifikuje.

¹ Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, počev od 01.01.2018. godine, Banka je uvela i nivoe obezvređenja (nivo 1, nivo 2 i nivo 3) koji prate status klijenta. Standardni klijenti se svrstavaju u nivo 1, klijenti kod kojih je identifikovano povećanje kreditnog rizika (pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobrenja, kašnjenja od 31 dan do 90 dana) svrstavaju se u nivo 2, a NPL klijenti se svrstavaju u nivo 3. Klijenti koji se nalaze u nivoima 1 i 2 se obezvređuju na grupnoj osnovi, dok se klijenti iz nivoa 3 obezvređuju pojedinačno, uvažavajući zahteve MSFI 9 standarda u delu najmanje 2 scenarija naplate.

Svrha praćenja kvaliteta portfolija je sprečavanje direktnog transfera standardnih klijenata u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima bez prethodnog identifikovanja klijenata kao potencijalno rizičnih i bez sprovođenja radnji prevencije loših plasmana, odnosno ublažavanja i smanjivanja kreditnog rizika putem sprovođenja adekvatne strategije i akcionih planova. Potencijalno rizični klijenti se prate češće u odnosu na standardne klijente i ukoliko se utvrdi dalje povećanje kreditnog rizika, klijenti se svrtavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima.

Osnovni cilj upravljanja lošom aktivom je što manje učešće loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti Banke koja se klasifikuje, a pored istog ističu se i dodatni ciljevi u vidu težnje ka nižim apsolutnim iznosima loše aktive, efikasnijoj i efektivnijoj naplati loše aktive, uspešnim sprovođenjem restrukturiranja potraživanja loše aktive i nižim troškovima obezvređenja kao rezultat trendova u kretanju loše aktive.

Banka lošom aktivom upravlja na nivou ukupnog i segmenata portfolija (privredna društva i stanovništvo, uključujući preduzetnike) i na nivou pojedinačnog dužnika.

Kreditne izloženosti koje pokazuju znake sadašnjeg ili bliskog značajnog povećanja rizika, potpunog ili delimičnog neizvršenja obaveza, ili moguće potrebe za naplatom iz sredstava obezbeđenja, predmet su posebnog tretmana u okviru upravljanja lošom aktivom. Banka pod lošom aktivom, pre svega, podrazumeva problematične izloženosti.

Banka pod problematičnim izloženostima (loši plasmani) podrazumeva:

- situaciju kada dužnik kasni u izmirenju svojih obaveza više od 90 dana od dana dospeća obaveze, po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi (pod materijano značajnim obavezama podrazumeva se iznos koji je veći od 1% bilansnih izloženosti Banke, njenog matičnog ili podređenih društava od dužnika, isključujući izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja, ali ne manje od 1.000 dinara za klase izloženosti prema fizičkim licima, odnosno 10.000 dinara za ostale dužnike),
- Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze prema Banci (glavnice, kamate, naknade) u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne,
- Izloženosti kod kojih je procenjeno da je malo verovatno da će dužnik u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci, ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenta kreditne zaštite,
- Izloženosti kod kojih je utvrđen iznos obezvređenja procenom na individualnoj ili grupnoj osnovi, osim za potraživanja kod kojih se taj iznos ne može identifikovati na nivou pojedinačnog potraživanja u grupi,
- delimični ili potpuni individualni otpisi ili otpusti potraživanja (glavnice i kamate) od dužnika,

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

- izloženosti kod kojih je kamata u visini tromesečnog iznosa (i više) pripisana dugu,
- kapitalizovana, refinansirana, ili je njeno plaćanje odloženo,
- izloženosti kod kojih je došlo do realizacija sredstava obezbeđenja, osim menice, od strane drugih poverilaca,
- restrukturiranje potraživanja koje je posledica pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje ili prolongiranje roka vraćanja obaveza,
- otvoren proces stečaja, likvidacije ili neke vrste finansijskog restrukturiranja dužnika (započet postupak izrade Unapred pripremljenog plana reorganizacije, započet postupak izrade Sporazumnog finansijskog restrukturiranja),
- neprekidna blokada duže od 60 dana,
- pokretanje prodaje potraživanja.

U cilju prepoznavanja potencijalnog rizika što je ranije moguće, vrši se kontinuirano praćenje i sledećih pokazatelja: kašnjenje u dostavljanju informacija, povećavanje duga prema drugim bankama, opadanje vrednosti sredstava obezbeđenja ili opadanje rejtinga dužnika, promene u prometu preko računa i stanju na računima kod Banke, opadanje tržišnog učešća, porast konkurencije, česte promene načina poslovanja, promene u kadrovskoj strukturi i dr.

Ukoliko je bilo kakva negativna informacija javno ili na drugi način dostupna, treba da se potvrdi u direktnom kontaktu ili na drugi način, a po potrebi i na osnovu uvida u podatke kod Kreditnog biroa i ustanove razlozi koji su doveli do promena kao i da se o tome odmah informiše. Ukoliko se kroz periodičnu analizu, odnosno procenjivanje, utvrdi postojanje negativnih informacija, obavezno je promptno informisanje. Ukoliko jedan ili više pokazatelja ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu dužnik se može staviti na kontrolnu listu (lista dužnika pod dodatnim nadzorom), o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

U slučaju sumnje ili konstatacije da postoji problem koji se može negativno odraziti na mogućnost nadoknade potraživanja Banke, odnosno sposobnost dužnika da servisira dug, lica koja su zadužena za identifikaciju porasta rizika dužna su da o tome promptno informišu radi sagledavanja karaktera i uzroka problema, načina identifikacije problema, mogućih implikacija za Banku i predloga mera koje je neophodno preduzeti.

Banka kontinuirano prati naplatu potraživanja, odnosno realizovanih naplata po aktiviranim garancijama. Praćenje naplate potraživanja vrši se od momenta realizacije (puštanja sredstava), tokom celokupnog perioda korišćenja do perioda otplate, pri čemu se analiziraju dospele obaveze po plasmanu. Nakon isteka roka dospeća obaveze, ukoliko ista nije izmirena preduzimaju se određeni koraci u definisanim vremenskim okvirima.

Po isteku perioda od 90 dana nakon dospeća potraživanja Banke dolazi do identifikacije problematične izloženosti. Problematična izloženost se identifikuje i u ranijim periodima u odnosu na datum dospeća potraživanja ukoliko se dođe do saznanja da je dužnik ušao u proces stečaja, likvidacije, ili neke vrste finansijskog restrukturiranja, u slučaju prodaje potraživanja, kao i ukoliko se evidentira postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema Banci iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Potraživanja se šalju na restrukturiranje na prvi znak trajnog pogoršavanja rizika ili mogućeg neispunjavanja obaveza. Nadležni odbor Banke donosi odluku da li izloženost treba restrukturirati ili pokrenuti proces naplate kroz realizaciju sredstava obezbeđenja.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje samo ukoliko utvrdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira da li ima dospelih obaveza, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza. Restrukturiranje se vrši na jedan od sledećih načina: promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice i/ili kamate, promena datuma dospeća i dr.), kao i refinansiranjem potraživanja. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“. Pored navedenog, u kategoriju restrukturiranih potraživanja svrstavaju se i potraživanja kod kojih je:

- izvršena promena ugovorenih uslova otplate problematičnih potraživanja ili koja bi, u odsustvu navedenih izmena, bila svrstana u kategoriju problematičnih, potraživanja,
- izvršena promena ugovorenih uslova otplate potraživanja koja dovodi do potpunog ili delimičnog otpisa u materijalno značajnom iznosu,
- Banka aktivirala ugovorene klauzule o restrukturiranju na osnovu kojih se uslovi otplate menjaju usled nastupanja određenih događaja (ugrađene klauzule) prema dužniku od koga je potraživanje već klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja ili bi bilo tako klasifikovano da nisu aktivirane te klauzule,
- ukoliko je dužnik istovremeno kada je odobreno novo potraživanje (ili u kratkom periodu pre ili posle tog odobravanja) izvršio plaćanje po osnovu drugog potraživanja Banke (ili drugog pravnog lica prema kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku), a koje je bilo klasifikovano ili je ispunjavalo uslove da bude klasifikovano u grupu problematičnih ili bi, u odsustvu novog potraživanja, bilo klasifikovano u navedenu grupu, odnosno ispunjavalo te uslove.

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, svako restrukturiranje potraživanja usled finansijskih poteškoća smatra se modifikovanim ili promenjenim finansijskim sredstvom.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, neophodno je obezbediti i dokumentovati:

1. detaljnu analizu razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika,
2. plan konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je neophodan i plan konsolidacije vlasničke strukture,
3. projekciju novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, potrebno je obrazložiti efekte i prednosti restrukturiranja i sačiniti novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa korisnikom kredita ili drugog plasmana i garantom i komunikacija sa nalogodavcem i/ili korisnikom garancije, izmena u klasifikaciji prema riziku.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI²”, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja i inicijalno se vrednuju po fer vrednosti. Ona u momentu inicijalnog priznavanja nemaju obezvređenje, ali je potrebno uključiti očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja sredstva u obračun efektivne kamatne stope.

Samim tim, Banka uključuje inicijalne očekivane kreditne gubitke u procenu novčanih tokova, prilikom obračuna kreditno-prilagođene efektivne kamatne stope finansijskog sredstva za koje se smatra da je obezvređeno u momentu inicijalnog priznavanja. Takođe, za potrebe obračuna obezvređenja, ova sredstva će za ceo period trajanja ostati u nivou 3.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja.

Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji se priznaje u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednosti novog finansijskog sredstva umanjenog za iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih kao obezvređenje na novom finansijskom sredstvu.

Informacije o načinu na koji Banka vrši internu klasifikaciju potraživanja

Identifikovanje i merenje kreditnog rizika u slučaju izlaganja Banke privrednim društvima se sprovodi kroz standardizovane interne postupke koji se primenjuju prilikom utvrđivanja klase rizika privrednog društva kojima je Banka izložena ili Banka ima nameru da se izloži u vidu kreditnog plasmana ili neke druge vrste angažovanja koja u sebi sadrži kreditni rizik, a na osnovu procene rizika tog lica. Raspoređivanje dužnika u definisane klase rizika se obavlja na osnovu izvršene kvantitativne i kvalitativne analize. Skala koju Banka primenjuje pruža osnovu za jednoobrazno klasifikovanje privrednih društava i adekvatnu procenu rizika, utvrđenu za svaku klasu na osnovu očekivane verovatnoće neizmirenja obaveza svake od klasa rizika.

Dodeljivanje klase rizika odlikava verovatnoću da će dužnik dospeti u status neizmirenja obaveza (očekivanu nenaplativost plasmana privrednim društvima u datoj klasi rizika) u periodu od jedne godine.

² Purchased or Originated Credit-Impaired (POCI)

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije o načinu na koji Banka vrši internu klasifikaciju potraživanja (Nastavak)

Kvantitativna analiza obuhvata analizu finansijskih pokazatelja utvrđenih na osnovu zvaničnih (revidiranih, kod obveznika revizije) finansijskih izveštaja privrednih društava koji se pribavljaju najmanje jednom godišnje.

Nakon utvrđivanja klase rizika na osnovu kvantitativnih faktora, u obzir se uzimaju i kvalitativni faktori i indikatori ranog upozorenja relevantni za dužnike. Kvalitativna analiza obuhvata analizu dodatnih faktora koji mogu imati uticaj na sposobnost privrednog društva da ispuni preuzete obaveze otplate plasmana ili izvrši eventualno plaćanje po osnovu preuzetih vanbilansnih obaveza. Promene u kvalitativnim faktorima se kontinuirano prate i vrši se prilagođavanje kada se relevantne promene faktora evidentiraju kao pouzdane.

Prilikom klasifikacije privrednih društava, Banka koristi internu skalu koja se sastoji od osam klasa koje su prikazane u sledećoj tabeli:

Klasa rizika	Kreditni kvalitet	Opis klase rizika
1	Visok	Izuzetan kreditni položaj - minimalni rizik
2	Srednji	Odličan kreditni položaj - nizak rizik
3	Srednji	Dobar kreditni položaj - ograničen rizik
4	Srednji	Prosečan kreditni položaj - prihvatljiv niži rizik
5	Srednji	Ispodprosečan kreditni položaj - prihvatljiv viši rizik
6	Nizak	Slab kreditni položaj - povišeni rizik
7	Nizak	Veoma slab kreditni položaj - visok rizik
8	Problematičan	Neizvršenje obaveza - rizik koji se ne može kontrolisati

Banka najmanje jednom godišnje sprovodi proces validacije modela rangiranja dužnika, pri čemu se ispituje da li klasifikacije u definisane klase rizika i očekivana verovatnoća neizmirenja obaveza na nivou pojedinačne klase odgovara empirijskim rezultatima u pogledu neizmirenja obaveza u definisanom vremenskom okviru.

Banka za izlaganje prema fizičkim licima i drugim pravnim licima (izuzev privrednih društava), a u smislu rangiranja prema nivou rizika, koristi rangiranja u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke u definisane kategorije na osnovu finansijske pozicije dužnika, odnosno pre primene efekata sredstava obezbeđenja i drugih korektivnih faktora klasifikacije.

U sledećoj tabeli prikazana je klasifikacija koji Banka primenjuje u odnosu na nivo rizika:

Kategorija	kreditni kvalitet	
	pravna lica	fizička lica
A	Visok	Visok
B	Srednji	Srednji
V	Srednji	Nizak
G	Nizak	Nizak
D	Problematičan	Problematičan

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, najčešća praksa koju Banka koristi, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, je i pribavljanje instrumenata obezbeđenja (kolateralna), kojima se obezbeđuje naplata potraživanja i minimizira kreditni rizik. Iznos i vrsta potrebnog kolateralna zavisi od procene kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Banka je Politikom upravljanja kolateralom definisala opredeljujuće principe i osnovne smernice u prihvatanju, vrednovanju i praćenju kolateralna koji Banka prihvata kao instrument kreditne zaštite rizičnih plasmana. Ciljevi ove politike su:

- Ostvarivanje jednoobrazne prakse u primeni kolateralnog jemstva,
- Jednoobrazno vrednovanje kolateralna,
- Kontinuirano praćenje vrednosti kolateralna i
- Veća naplativost rizičnih plasmana.

Osnovni principi kojima se Banka rukovodi pri upravljanju kolateralom su:

- Banka pribavlja adekvatan kolateral u cilju povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana;
- Banka određuje vrstu i visinu kolateralna prema visini evidentiranog rizika;
- Banka adekvatno utvrđuje vrednost kolateralna u skladu sa važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Banka kontinuirano prati vrednost i utrživost kolateralna prema važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Kolateral mora biti takve prirode i uspostavljen na takav način da u slučaju bankrotstva, stečaja i likvidacije ili propasti davaoca kolateralnog jemstva, obezbeđenje ostaje na snazi i omogućava Banci da naplati svoje potraživanje.

Kao standardne instrumente obezbeđenja Banka od klijenata pribavlja ugovorno ovlašćenje i menice, dok se kao dodatni instrumenti, u zavisnosti od procene kreditnog rizika i vrste plasmana, ugovaraju:

- Za komercijalne ili korporacijske kredite i kredite za male biznise - zaloge na pokretnim i nepokretnim stvarima (hipoteke), depoziti, bankarske, korporativne i garancije države, jemstva, zaloge na hartijama od vrednosti, udelima i potraživanjima;
- Za kredite stanovništvu - hipoteke na nepokretnostima, depoziti, jemstva solidarnog dužnika, osiguranje Nacionalne korporacije za osiguravanje stambenih kredita, životno osiguranje i drugo;
- Za pozajmljene vrednosne papire i ugovore o reotkupu - novac ili vrednosni papiri.

Prilikom procene nepokretnosti ili zaloge na pokretnoj imovini, Banka obezbeđuje stručnu i nezavisnu procenu vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenih procenitelja, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanje moguću meru. Nepokretnost, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti i osigurane od strane osiguravajućeg društva prihvatljivog za Banku, a polise vinkulirane u korist Banke.

Politikom su definisane vrste kolateralna za koje su predviđeni ponderi vrednosti kolateralna, koji su osnova za utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolateralna.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

U cilju zaštite od promene tržišnih vrednosti kolaterala (hipoteka, zaloga, hartija od vrednosti i sl.), procenjena vrednost kolaterala se koriguje za definisani procenat (haircut) u zavisnosti od vrste kolaterala i lokacije, koji se redovno preispituju i revidiraju. Na ovaj način Banka sa štiti od potencijalnih gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja iz sredstava obezbeđenja.

Faktor umanjenja vrednosti kolaterala (haircut) predstavlja razliku između procenjene vrednosti kolaterala i novčanog priliva koji je moguće ostvariti prodajom kolaterala u postupku naplate. Haircut procenjenju tržišnu vrednost svakog instrumenta obezbeđenja svodi na očekivanu vrednost koja će biti naplaćena njegovom realizacijom u budućnosti, i to uvažavajući volatilnost tržišne vrednosti, mogućnost realizacije i gotovinske odlive po osnovu troškova aktiviranja i prodaje (sudski troškovi, troškovi poreza koji padaju na teret prodavca, troškovi konsultanata i oglašavanja i ostali troškovi), očekivani pad tržišne vrednosti od trenutka procene do trenutka planirane realizacije, kao i svojstvenu neizvesnost u utvrđivanju vrednosti.

Banka za sledeće vrste kolaterala utvrđuje specifične faktore umanjenja vrednosti kolaterala: finansijsko kolateralno jemstvo, kolateralno jemstvo u vidu hartija od vrednosti (u zavisnosti od vrste emitenta), kolateralna jemstva u vidu potraživanja, kolateralna jemstva u obliku polise životnog osiguranja, kolateralna jemstva na nepokretnostima, procenjenim po tržišnoj vrednosti (u zavisnosti od vrste nepokretnosti: poslovna, stambena), kolateralno jemstvo u obliku pokretnih stvari (roba, proizvodi i ostala pokretna imovina), kolateralno jemstvo u obliku garancija i kontragarancija.

Uslovi za materijalno vrednovanje nepokretnosti su: podobnost za upis hipoteke i osiguranje nepokretnosti (sa mogućnošću vinkulacije na Banku). Uslovi za materijalno vrednovanje pokretne stvari su: podobnost stvari za upis založnog prava, osiguranje pokretne stvari (sa mogućnošću vinkulacije u korist Banke), mogućnost prodaje založene stvari. U slučaju kolateralnog jemstva u vidu garancija i kontragarancija, Banka prihvata samo bezuslovne garancije (garancije bez prigovora i garancije na prvi poziv).

Iznos garancije mora da pokriva vrednost plasmana (glavnicu), uvećanu za naknade i redovnu kamatu, kao i sve vrste plaćanja koje je dužnik obavezan da učini. Uslovi za materijalno vrednovanje založenih hartija od vrednosti su da Banka poseduje dokument o zalozi i nepostojanje tereta u korist trećih lica na hartijama koje se zalažu. Pokrivenost plasmana kolateralom se računa kao odnos odobrenog iznosa plasmana prema iznosu založenog potraživanja uz primenu pondera vrednosti kolaterala.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize koja je u najvećoj meri bazirana na analizi tržišta, tražnji za određenom vrstom sredstva obezbeđenja, iskustvu drugih učesnika na finansijskom tržištu, volatilnosti hartija od vrednosti i na prethodnom iskustvu Banke. Revizija faktora umanjenja vrednosti vrši se u slučaju procene da je došlo do značajnih promena na tržištu ili u procesima realizacije sredstava obezbeđenja koji mogu imati značajan uticaj na visinu moguće naplate kroz realizaciju istih. Za specifične vrste kolaterala koji nisu definisani politikom upravljanja kolateralima, ili drugim internim aktima Banke, ili u slučaju postojanja informacija o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vrednostima od definisanih, utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala se vrši na osnovu dodatnih procena.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

Banka nema značajan iznos sredstava stečenih naplatom potraživanja, ni po broju ni po vrednosti. Banka nema stambene nepokretnosti stečene naplatom potraživanja koje su služile kao sredstvo obezbeđenja stambenih kredita fizičkim licima, što je posledica činjenice da je Banka prevashodno orijentisana na saradnju sa pravnim licima i da nema razvijenu poslovnu mrežu.

Sva kolateralna jemstva moraju imati poznatu vrednost. Za kolateralna jemstva za koja se ne može direktno utvrditi tržišna vrednost pre zaključenja ugovora o kolateralnom jemstvu, pribavljala se mišljenje sudskog veštaka za tu oblast.

Vrednovanje kolaterala obavezno se vrši pre zaključenja ugovora o poslovnoj saradnji i u toku važenja ugovora. Ukoliko po proceni Banke, dođe do poremećaja uslova na tržištu koji značajno mogu uticati na vrednost kolaterala, vrednovanje kolaterala se može poveriti veštaku nadležnom za veštačenje kolaterala u pitanju. Kada se radi o zalozi na nepokretnostima, Banka vrši ponovnu procenu vrednosti kolaterala, najmanje jednom u tri godine.

Osnovica za vrednovanje hartija od vrednosti je fer vrednost istih utvrđena na osnovu tržišnih cena (ukoliko se istima trguje na organizovanom tržištu kapitala), ili vrednost utvrđena primenom modela (ukoliko se ne radi o tržišnim hartijama od vrednosti).

Osnovicu za vrednovanje založenog potraživanja predstavlja iznos naveden u ispravi (dokumentu) kojim se potvrđuje potraživanje. Osnovicu za vrednovanje založene polise predstavlja otkupna vrednost polise.

Otkupna vrednost polise utvrđena je od strane društva za osiguranje koje je izdalo predmetnu polis. Osnovica za obračun materijalne vrednosti nepokretnosti je tekuća tržišna vrednost (npr. cena po kojoj bi imovina mogla da se proda nezavisnom kupcu u vreme procene, pod pretpostavkom da se imovina javno ponudi). Procenu vrednosti nekretnine vrši ovlašćeni sudski procenitelj građevinske struke. Osnova za obračun materijalne vrednosti pokretnih stvari je tekuća tržišna vrednost, procenjena vrednost ili kupovna vrednost (ukoliko je nova stvar).

Redovno praćenje vrednosti nepokretnosti podrazumeva proveru vrednosti nepokretnosti na osnovu raspoloživih podataka i informacija, poređenje vrednosti nepokretnosti iz portfolija Banke sa kretanjima vrednosti na tržištu Republike Srbije (realizovana prodaja, ponuda i tražnja), korišćenje statističkog modela itd. Za sve poslovne nepokretnosti, Banka sprovodi proveru vrednosti najmanje jednom godišnje, a za stambene i ostale nepokretnosti najmanje jednom u tri godine.

Vrednost kolaterala i tendencije kretanja, Banka prati i ažurira kako bi se potencijalni rizik od nerealne procene sveo na najmanju moguću meru, a u slučaju potrebe može zahtevati i dodatni kolateral u skladu sa zaključenim ugovorom. Kolaterali predstavljaju sekundarni izvor naplate potraživanja.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Obezvređenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrše se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava. Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja na grupnoj i pojedinačnoj osnovi.

Objektivni dokazi obezvređenja

Ispravka vrednosti na pojedinačnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

Objektivnim dokazima koji ukazuju na potrebu obezvređenja plasmana, smatraju se:

- kada finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- kada postoje podaci o neizmirenju obaveza, učestalom kašnjenju u otplati ili neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- kada Banka, usled finansijskih poteškoća dužnika, bitno promeni uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- dužnik ne može da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- neprekidna blokada računa preko 60 dana;
- kada postoje izvesne značajne finansijske poteškoće u poslovanju klijenta (bankrotstvo, likvidacija, stečaj ili neka druga vrsta finansijske reorganizacije dužnika) i slično.

Pored navedenog, dokumentaciju potrebnu kao dokaz za obezvređenje plasmana, predstavljaju i dokazi za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Objektivni dokazi obezvređenja (Nastavak)

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Banka uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje/sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolaterala (vansudski/sudski/stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija Banka procenjuje na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

Banka na svaki izveštajni datum ispituje da li je nakon početnog priznavanja došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Banka pri ispitivanju primenjuje promenu rizika od neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta, a ne promenu iznosa očekivanih kreditnih gubitaka. U svrhu tog ispitivanja Banka upoređuje rizik od neispunjenja obaveze povezan s finansijskim instrumentom na datum izveštavanja s rizikom od neispunjenja obaveze povezanim s finansijskim instrumentom na datum početnog priznavanja i pri tome uzima u obzir sledeće kriterijume, koji upućuju na znatno povećanje kreditnog rizika nakon početnog priznavanja:

- potraživanje je u docnji preko 30 dana,
- došlo je do promene rejtinga za dve ili više klasa, za privredna društva, odnosno dve kategorije po klasifikaciji NBS za banke, preduzetnike, jedinice lokalne samouprave i javna administrativna tela i dva eksterna rejtinga za države i centralne banke,
- potraživanje nije u statusu neizvršenja obaveza, ali je restrukturirano, i na osnovu kojih se potraživanje raspoređuje u nivo 2.

Ispunjenost bilo kog kriterijuma je dovoljan uslov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2.

Ukoliko nije ispunjen nijedan od navedenih kriterijuma, potraživanje ostaje u nivou 1, odnosno smatra se da ovi finansijski instrumenti imaju nizak kreditni rizik, tj. nizak rizik neispunjenja obaveza. Dužnik je sposoban da u kratkom roku (o dospeću ili sa docnjom ne dužom od 30 dana) ispuni ugovorne obaveze u pogledu novčanih tokova, čiju sposobnost izmirenja obaveza nepovoljne promene privrednih i poslovnih uslova dugoročno mogu, ali i ne moraju umanjiti.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, utvrdi da je iznos potraživanja po kome je docnja bila duža od 30 dana - što je bio osnov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2 - u međuvremenu naplaćen, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, raspoređenog u nivo 2, u međuvremenu utvrdi kategorija čiji je nivo kvaliteta bolji, isti ili za jednu kategoriju lošiji u odnosu na momenat incijalnog odobrenja, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1. Za potraživanja kod kojih se kao osnov za utvrđivanje kreditnog kvaliteta koriste finansijski izveštaji, za prelazak potraživanja iz nivoa 2 u nivo 1 osnov mogu biti samo zvanični finansijski izveštaji.

Potraživanje se raspoređuje u nivo 3 u slučaju da je potraživanje u statusu neizmirenja obaveza.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Grupno procenjivanje

Obezvredjenje se procenjuje grupno po svim plasmanima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja i nalaze se u nivou 1 - standard klijenti i u nivou 2 - klijenti sa identifikovanim povećanjem kreditnog rizika, kao i potraživanja po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svodjenje na sadašnju vrednost.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije, bazirane na sistemu internih klasa rizika i to na mesečnom nivou.

Banka koristi sledeće metode grupisanja radi kolektivnog procenjivanja ispravke vrednosti /rezervisanja za kreditni gubitak:

- interne klase kreditnog rizika;
- vrsta plasmana;
- vrsta dužnika;
- urednost u izmirenju obaveza.

Metodologija za obezvređenje je značajno promenjena i umesto pristupa realizovanog gubitka u skladu sa MRS 39, primenjuje se princip budućeg očekivanog gubitka, u skladu sa MSFI 9, kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti.

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se odmerava na sledeći način:

- Nivo 1 - Krediti kod kojih nije identifikovano pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Banka obračunava trošak obezvređenja baziran na 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima;
- Nivo 2 - Krediti kod kojih je identifikovano značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Banka obračunava trošak obezvređenja baziran na očekivanim kreditnim gubicima za ceo životni vek instrumenta.

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, obračunati su na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL). U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika nula, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličnih izloženosti po osnovu kojih očekivani kreditni gubici teže nuli.

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati su na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta.

Banka obračunava troškove obezvređenja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), kao akumulirani iznos obezvređenja koji takođe utiče i na bilans uspeha. Međutim, očekivani kreditni gubici ne umanjuju iznos bruto finansijske aktive u bilansu stanja.

Za sektor privrede i stanovništva, Banka obračunava očekivane kreditne gubitke (obezvređenje) na sledeći način:

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Grupno procenjivanje (Nastavak)

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL	Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)
EAD	Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)
MPD	Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)
LGD	Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)
DF	EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)

Navedena formula koristi se za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (obezvređenja) u nivou 1 i 2, uz respektovanje vremenskog horizonta.

EAD, odnosno izloženost u trenutku nastupanja statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova kao i moguća korišćenja sredstava iz odobrenih linija pre momenta default-a.

Izloženost usled neispunjenja obaveza (EAD) predstavlja bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih instrumenata koji podležu obračunu umanjenja vrednosti, uzimajući u obzir i mogućnost klijenta da poveća svoju izloženost pri neispunjenju obaveza.

Za izračunavanje EAD za nivo 1, Banka procenjuje mogućnost neizmirenja obaveza u okviru 12 meseci za obračun dvanaestomesečnog očekivanog kreditnog gubitka (ECL), odnosno, izračunava se obezvređenje za kredit koji se nalazi u nivou 1, za koji se očekuje da će rezultirati nemogućnošću isplate obaveza u periodu od 12 meseci od datuma bilansa stanja. Za nivo 2, izloženost po neispunjenju obaveza se razmatra za sve događaje u toku životnog veka instrumenata.

PD predstavlja procenu verovatnoće neispunjenja obaveza u datom vremenskom periodu. Neispunjenje obaveza se može desiti samo u određeno vreme tokom procenjenog perioda, ukoliko se nije prethodno prestalo sa priznavanjem instrumenta, a Banka je još uvek izložena. Banka na osnovu istorijskih podataka izračunava PD parametar posebno u sektoru privrede i sektoru stanovništva.

Za obračun obezvređenja za nivo 1, Banka koristi jednogodišnje PD-jeve za prvih 12 meseci. Kod obračuna obezvređenja za nivo 2, gde se obezvređenje obračunava za svaku godinu trajanja finansijskog sredstva, Banka koristi marginalni PD koji predstavlja razliku dva kumulativna PD, između t+1 i t, gde t predstavlja vremenski period od jedne godine. Kumulativni PD se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti zaključno sa periodom t. Verovatnoća da će se realizovati default pre ili zaključno sa rokom dospeća T odgovara lifetime PD-ju, odnosno verovatnoći default-a za ceo period života finansijskog instrumenta.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Grupno procenjivanje (Nastavak)

LGD Gubitak u slučaju neizmirenja obaveza je procena gubitaka koji se javlja u slučaju neizmirenja obaveza u određeno vreme. Zasniva se na razlici između ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje bi kreditor očekivao da primi, uključujući i realizaciju bilo kojeg kolaterala. To je obično izraženo kao procenat EAD-a. Banka u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom procene obezvređenja i MSFI 9 standardom, želi da odrazi mogućnost naplate novčanih tokova kako iz redovnih novčanih tokova, ali i iz realizacije kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa finansijskim instrumentom.

Poslednji korak u obračunu obezvređenja je diskontni faktor - DF u cilju svodenja na sadašnju vrednost. Za diskontovanje se koristi inicijalna efektivna kamatna stopa u čiji obračun ulaze samo one kamate i naknade koje se mogu identifikovati kao direktan prihod Banke. U nivou 2, period na koji se vrši diskontovanje, zavisi od roka trajanja finansijskog sredstva, dok je u nivou 1, vremenski faktor uvek jednak jednoj godini (12 meseci).

Za obračun obezvređenja za izloženosti prema državama, finansijskim institucijama i obezvređenje hartija od vrednosti, Banka koristi drugačiji način obračuna obezvređenja. Banka ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama.

Prilikom procene obezvređenja i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa, centralnih banaka kao i finansijskih institucija, oslanja se na istraživanja i podatke eksterne rejting agencije Moody's.

Tom prilikom koristi sve raspoložive izvore do kojih može doći bez upotrebe prekomernog troška ili truda, kako bi adekvatno utvrdila verovatnoću default-a za potrebe obračuna obezvređenja. Verovatnoća default-a za period od godinu dana je utvrđena kao verovatnoća migracije iz utvrđenog eksternog rejtinga ugovorne strane (ili rejtinga srodne ugovorne strane ukoliko ne postoji dostupan eksterni rejting), u status default-a. Kumulativni PD se određuje jednostavno eksponencijalnim dizanjem na stepen jednogodišnjih stopa default-a, na sledeći način:

$$CPD_t = 1 - e^{-(default\ rate * t)}$$

Obezvređenje plasmana privredi, stanovništvu, državama i finansijskim institucijama umanjuje vrednost plasmana i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha, a obezvređenje hartija od vrednosti se evidentira kroz ostali rezultat.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje pojedinačnog verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama - plativih i činidbenih garancija, akreditiva, avala i drugih vanbilansnih stavki) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze i dužnik se nalazi u nivou 3. Takođe, za nivoe 1 i 2, Banka utvrđuje procenu verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sve vanbilansne stavke, uključujući i neiskorišćene preuzete obaveze. Način obezvređenja vanbilansnih stavki za nivo 1 i nivo 2 je isti kao obezvređenje bilansnih potraživanja, osim u delu priznavanja EAD-a. Kod procene verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Banka umanjuje izloženost za faktor konverzije (CCF). U skladu sa MSFI 9 standardom, Banka je na osnovu iskustva obračunala faktore kreditne konverzije (CCF), koji predstavljaju verovatnoću konverzije vanbilansnih izloženosti u bilansne i zaključila da ne raspolaže dovoljnim brojem istorijskih podataka za definisanje CCF. Zbog toga, Banka koristi najbolju aproksimaciju CCF, a to su faktori konverzije definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije. Za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje je Banka ugovorila bezuslovnu otkazivost ugovora ili mogućnost otkaza ugovorene obaveze ako klijent prekrši ugovorene kovenante, Banka ne obračunava rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza.

Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja

Prilikom procene obezvređenja na pojedinačnoj osnovi, iznosi koji se očekuju da će biti naplaćeni u budućnosti zavise od procene nadoknadivosti potraživanja. Mogući obim gubitka utvrđuje se na osnovu najsvježijih informacija. Procena nadoknadivosti potraživanja se vrši na osnovu faktora kao što su:

1. finansijski položaj dužnika (kreditna sposobnost) uključujući realističnu procenu, na osnovu finansijskih i poslovnih informacija, verovatnoće budućih novčanih tokova,
2. kvaliteta i realizacione fer vrednosti kolaterala, troškova u vezi sa realizacijom kolaterala,
3. urednosti u dosadašnjem servisiranju obaveza.

Na osnovu navedenih osnovnih, ali i ostalih raspoloživih informacija, procenjuju se ukupni novčani tokovi od potraživanja koji određuju nadoknadivost potraživanja, a na bazi najmanje dva različita scenarija, čijim ponderisanjem se dobija nadoknadiva vrednost, na način da najveće učešće u ponderu ima scenario koji je procenjen kao najrealističniji.

Prilikom ocene stepena obezvređenja Banka uzima u obzir sledeće elemente:

- Nefinansijske faktore koji mogu uticati na poslovanje dužnika (npr. karakter i kvalitet dužnika),
- Sposobnost otplate duga koja proističe iz profitabilnosti posla i likvidnosti kompanije,
- Kvalitet kolaterala koji osigurava potraživanje, kvalitet dokumentacije pomoću koje Banka realizuje teret na kolateralu i njegov pravni status,
- Opštu situaciju u industriji i ekonomskom okruženju u oblasti aktivnosti dužnika,
- Kompletnost kreditne dokumentacije u kreditnom dosijeu,
- Prethodno iskustvo u ispunjenju obaveza prema Banci od strane dužnika.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja (Nastavak)

Ukoliko se raspolaže sa dokumentima o mogućoj strukturi reprograma ili restrukturiranja potraživanja (usvojeni planovi restrukturiranja, ugovori o reprogramu/restrukturiranju, protokoli o naplati i sl.) procena nadoknadivosti može da se vrši na osnovu strukture otplate definisane ovim dokumentima ukoliko se na osnovu raspoloživih informacija može konstatovati da postoji značajna izvesnost da će se isti i realizovati. Ukoliko se ne radi o usvojenim i pravosnažnim dokumentima, na osnovu dobijenih informacija se vrši procena perioda za koji bi naplata u skladu sa istima mogla početi. Ukoliko su dokumenta usvojena, ali nisu pravosnažna, primenjuje se definisan minimalan period od datuma obračuna za koji se ne očekuje početak primene restrukturiranja u skladu sa predmetnim dokumentima.

Ukoliko naplata Banke zavisi od ishoda sudskog spora, obavezno se vrši, ili pribavlja od angažovanih zastupnika Banke, procena izvesnosti povoljnog ishoda istog za Banku i vremenskog perioda za završetak istog.

Ukoliko postoji očekivanje da plasman nije nadoknativ iz očekivanih novčanih tokova od plasmana, odnosno ukoliko postoji potreba i namera da se potraživanje naplati iz sredstava obezbeđenja (kolateralna) i očekivanje da će obezbeđenje po plasmanu biti aktivirano, u tom slučaju se procena visine obezvređenja po datom plasmanu vrši na osnovu diskontovanih vrednosti očekivanih novčanih tokova od realizacije obezbeđenja po potraživanjima od klijenta. Za Banku su prihvatljive tri metode procene tržišne vrednosti sredstava obezbeđenja: tržišni pristup, prihodovni pristup i troškovni pristup, s tim da tržišni pristup ima prioritet pri proceni vrednosti sredstva obezbeđenja. Ukoliko je ovaj pristup neprimenljiv ili neadekvatan, koristiće se prihodovni pristup, dok će se troškovni pristup koristiti samo u slučaju da su prethodna dva pristupa neprimenljiva.

U cilju adekvatnog utvrđivanja obezvređenja prilikom naplate potraživanja iz kolateralna, Banka primenjuje očekivano vreme naplate iz kolateralna u zavisnosti od vrste kolateralna. Za specifične vrste kolateralna ili u slučaju postojanja informacija ili procene o mogućnosti realizacije kolateralna (ili procena mogućnosti) u drugačijim vremenskim periodima od definisanih minimalnih, utvrđivanje perioda realizacije kolateralna se vrši na osnovu procene.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolateralna, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje odgovarajuće faktore umanjenja vrednosti kolateralna u zavisnosti od vrste kolateralna, a na osnovu izvršene analize.

Pod nadoknativim (naplativim) iznosom potraživanja podrazumeva se sadašnja vrednost procenjenih očekivanih budućih priliva po datom plasmanu, a pod nominalnom knjigovodstvenom vrednošću plasmana (vrednosti izložene kreditnom riziku) podrazumeva se stanje potraživanja po osnovu glavnice, dospele kamate, naknade i drugih potraživanja.

Prilikom obračuna ispravke vrednosti odnosno rezervisanja, ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekuju prilivi u dugom roku, obavezno se vrši diskontovanje očekivanih novčanih tokova u budućnosti. Diskontovanje se vrši diskontnom kamatnom stopom koja predstavlja najmanje efektivnu kamatnu stopu za očekivane ročnosti novčanih tokova svake kreditne izloženosti.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja (Nastavak)

Ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekivani novčani tokovi nalaze u okviru kratkog roka, svođenje očekivanih budućih novčanih tokova na sadašnju vrednost putem diskontovanja nije obavezno (ukoliko je efekat diskontovanja nematerijalan), već se obračun može vršiti na osnovu nominalne knjigovodstvene vrednosti.

Nemogućnost potpune naplate se meri gubitkom koji čini razliku između aktuelne knjigovodstvene vrednosti potraživanja i procenjene nadoknadive vrednosti potraživanja koja predstavlja sadašnju vrednost očekivanih budućih novčanih tokova od datog potraživanja, i evidentira se kao ispravka vrednosti potraživanja.

Informacije koje se odnose na politiku otpisa potraživanja

Ukoliko se oceni da je postupak koji Banka vodi neefikasan, odnosno da se na osnovu raspoloživih sredstava obezbeđenja ne može očekivati naplata potraživanja, vrši se direktni otpis potraživanja.

Uslov za direktni otpis potraživanja, odnosno isknjižavanje iz poslovnih knjiga, je izvršeno obezvređenje datog potraživanja u celokupnom iznosu, kao i da je od dana dospeća potraživanja proteklo najmanje dve godine.

U skladu sa "Odlukom o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke" ("Sl.glasnik RS", br. 77/2017) Banka vrši računovodstveni otpis problematičnog kredita u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

U slučaju da se postupak naplate dospelih nenaplaćenih potraživanja i dalje vodi, a procenjuje se da je rezultat, kao i vreme naplate potraživanja neizvestan, može se, u skladu sa procenom nadležnih organizacionih jedinica, uputiti nadležnim odborima predlog za otpis potraživanja, a naročito u sledećim slučajevima:

- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je dužnik u docnji preko tri godine;
- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je dužnik u stečaju više od godinu dana;
- potraživanje koje je obezbeđeno hipotekom na nepokretnosti po osnovu kojeg je dužnik u docnji preko tri godine, ukoliko Banka u tom periodu nije otpočela postupak naplate iz sredstva obezbeđenja, niti je ostvarila naplatu od sadužnika, odnosno jemca;
- ostala potraživanja kod kojih postoje elementi koji ukazuju na otežanu naplatu (npr. potraživanja od dužnika koji je izbrisan iz registra privrednih subjekata, a nije nastavio da posluje putem statusne promene pripajanja, spajanja ili podele, potraživanja od preminulog fizičkog lica).

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na prihode od kamate na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje

Banka prihode od kamata, od momenta obezvređenja finansijskog sredstva, priznaje u skladu sa zahtevima MRS/MSFI.

Prihodi od kamata po osnovu finansijskih sredstava svrstanih u nivo kreditnog rizika 3 priznaju se u umanjenom obimu, odnosno primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu (neto) vrednost istog. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja umanjen za isplate glavnice, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamate za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću i uz oduzimanje svakog umanjenja po osnovu umanjenja vrednosti ili nenaplativosti.

Po osnovu individualno obezvređenih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti utvrđuje se efekat umanjenja iznosa obezvređenja istog koji se pripisuju isključivo protoku vremena od jednog do drugog izveštajnog perioda. Efekat umanjenja iznosa obezvređenja priznaje se kao prihod od kamata, a iskazuje se kao posebna pozicija u okviru istih, kao prihod po osnovu odmotavanja (unwinding). Promena iznosa obezvređenja koja je rezultat promena u očekivanim budućim novčanim tokovima gotovine od finansijskog sredstva, bilo usled promene očekivanja u pogledu njihovog iznosa ili očekivanog trenutka naplate, evidentira se kao prihod ili rashod od promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

Obračunata kamata na obezvređena finansijska sredstva:

- koja su utužena,
- za koja je kroz procenu obezvređenja utvrđeno potpuno obezvređenje,
- od dužnika koji se nalaze u procesu stečaja ili likvidacije,
- za koja procenjeni očekivani prilivi po uspostavljenim sredstvima obezbeđenja ne pokrivaju potraživanja po osnovu kamate (u iznosu dela kamate koji nije pokriven),
- za koja je ugovorima o restrukturiranju predviđen otpis potraživanja po osnovu kamate (u iznosu koji je predviđen za otpis), predstavlja evidencionu kamatu i prenosi se u vanbilansnu evidenciju.

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja

U zavisnosti od konkretnih okolnosti, organizaciona jedinica nadležna za restrukturirana potraživanja može predložiti nadležnim organima neki od mogućih oblika korektivnih mera kao vid restrukturiranja loših plasmana:

- bilateralni sporazum o restrukturiranju,
- multilateralni sporazum o restrukturiranju,
- sporazumno finansijsko restrukturiranje,
- unapred pripremljen plan reorganizacije,
- obična reorganizacija u stečaju,
- pripremanje i zaključivanje svih vrsta sporazuma i protokola u cilju zaštite ili unapređenja pozicija Banke,
- traženje potencijalnih kupaca za predmete obezbeđenja i drugu imovinu u vlasništvu dužnika i jemaca podobne za namirenje potraživanja Banke.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja (Nastavak)

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje samo ukoliko utvdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se detaljna analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, plana konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je potrebna i analiza plana konsolidacije vlasničke strukture, projekcije novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, efekata i prednosti restrukturiranja i sačinjava novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

Kada su u pitanju izloženosti prema fizičkim licima, ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, ispitivanje da li je restrukturiranje ekonomski opravdano, analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, efekata i prednosti izabrane mere restrukturiranja i izrađuje novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

Ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja restrukturirana potraživanja će se procenjivati na individualnom nivou.

Da bi potraživanje izašlo iz kategorije restrukturiranog potreban je period od najmanje dve godine od dana restrukturiranja, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema Banci.

5.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih uticaja na finansijski rezultat i kapital Banke, usled nemogućnosti Banke da izmiruje dospele obaveze, a u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva i ostalih obaveza.

Banka u svom poslovanju poštuje osnovne principe upravljanja likvidnošću, ostvarujući dovoljan nivo sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog povrata na kapital.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Rizik likvidnosti ispoljava se u razlici između priliva sredstava, sa jedne strane, i dospeća obaveza, sa druge strane, uključujući i mogućnost kašnjenja planiranih priliva, kao i neočekivane odlive. Rizik likvidnosti može se javiti u vidu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti. Problem likvidnosti sa aspekta izvora sredstava odnosi se na strukturu obaveza odgovarajuće ročnosti i cene, i potencijalno značajno učešće nestabilnih izvora, kratkoročnih izvora ili njihove koncentracije. Sa druge strane, tržišni rizik likvidnosti ispoljava se kroz deficit rezervi i otežano ili nemoguće pribavljanje likvidnih sredstava po prihvatljivim tržišnim cenama.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja rizika likvidnosti od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti vrše Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Izvršni odbor, u okviru svojih nadležnosti, kao i ostali nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovom riziku.

Likvidnost Banke zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti priliva i odliva sredstava. Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Banke. Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom su odgovorni za likvidnost i solventnost Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke obezbeđuje da Banka ima definisane sve potrebne sisteme i kontrole kako bi obezbedila neophodnu likvidnost.

U cilju minimiziranja rizika likvidnosti, Banka:

- vrši diversifikaciju valutne i ročne strukture izvora sredstava;
- formira i održava dovoljan nivo rezervi likvidnosti;
- upravlja novčanim sredstvima;
- prati buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnom nivou;
- limitira osnovne izvore kreditnog rizika koje imaju najznačajniji uticaj na rizik likvidnosti;
- definiše i periodično testira Plan za upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje faktora rizika koji mogu dovesti do nastanka rizika likvidnosti, a podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti riziku likvidnosti, kao i izloženosti riziku likvidnosti po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika likvidnosti, korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- racio analiza;
- stres test.

Ublažavanje podrazumeva održavanje rizika likvidnosti na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke, kroz definisanje sistema limita koji obuhvata regulatorne i interne limite, kao i blagovremeno preduzimanje mera za umanjeње rizika i poslovanje u okviru pomenutih limita.

Kontrola i praćenje rizika likvidnosti obuhvata proces praćenja usklađenosti sa interno utvrđenim limitima, kao i monitoring definisanih mera za ublažavanje. Kontrola rizika likvidnosti se sprovodi na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti, uključujući i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacione jedinice nadležne za unutrašnju reviziju i kontrolu usklađenosti poslovanja.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Izveštavanje o riziku likvidnosti obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem likvidnosti, i to: 0.8 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.9 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 1 kao prosek svih radnih dana u mesecu, kao i sa regulatorno propisanim limitima za uži pokazatelj likvidnosti, i to: 0.5 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.6 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 0.7 kao prosek svih radnih dana u mesecu.

Tokom prve polovine 2022. godine Banka je održavala pokazatelj pokrića likvidnom aktivom na nivou koji nije niži od regulatorno propisanog limita (100%), odnosno u skladu sa interno definisanim limitom.

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

Banka prikuplja depozite pravnih lica i stanovništva, koji obično imaju kraće rokove dospeća i mogu biti povučeni na zahtev. Kratkoročna priroda ovih depozita povećava rizik likvidnosti Banke i zahteva aktivno upravljanje ovim rizikom, kao i konstantno praćenje tržišnih trendova.

Banka kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolisanjem pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolija depozita po broju i vrsti deponata, kao i prethodno iskustvo Banke pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava. Banka redovno testira Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja - krize likvidnosti i proverava period preživljavanja i solventnost Banke, dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje podršku u pretpostavljenim uslovima krize.

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja - krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke. Ukoliko indikatori ranog upozorenja pokazuju negativne tendencije, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan da razmotri da li su vrednosti pokazatelja takve da ukazuju na krizu i u zavisnosti od procene intenziteta i roka trajanja poremećaja, utvrđuje korektivne mere kojima će se uticati na poboljšanje likvidnosti. Ukoliko se proceni da su poremećaji takvi da ukazuju na nastupajuću krizu likvidnosti, Izvršni odbor odlučuje o potrebi za proglašavanjem krize likvidnosti i formiranjem Kriznog tima. U toku krize likvidnosti Krizni tim za upravljanje likvidnošću ima ključnu ulogu i odgovornost u planiranju, upravljanju, koordiniranju i davanju zadataka u kriznim situacijama na nivou Banke.

Banka je izložena dnevnim obavezama za dostupnim novčanim sredstvima iz transakcionih depozita, tekućih računa, dospelih depozita i povlačenja kredita. Banka nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret svim ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Upravljanje rizikom likvidnosti bazira se na održavanju potrebnih rezervi likvidnosti, poštovanju strukturnih limita i propisanim postupcima u slučaju nastupanja krize likvidnosti. Banka kontinuirano drži adekvatan nivo sredstava vezanih u plasmanima koji se mogu lako konvertovati u gotovinu u slučaju povišene potrebe za likvidnošću ili krize likvidnosti.

Banka na dnevnom nivou prati vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti obračunatih kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke Narodne banke Srbije. Izloženost Banke riziku likvidnosti prikazana je u Napomeni 34.

5.3. Tržišni rizici

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena tržišnih varijabli i obuhvata devizni rizik za sve poslovne aktivnosti, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Banka je izložena cenovnom riziku, deviznom riziku, riziku druge ugovorne strane i riziku izmirenja isporuke po osnovu stavki koje se nalaze u knjizi trgovanja. Knjiga trgovanja sadrži bilansne i vanbilansne pozicije sredstava i obaveza po osnovu finansijskih instrumenata koje se drže sa namerom trgovanja ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizikom vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i drugi nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovim rizicima.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u pozicije koje se evidentiraju u knjigu trgovanja ili koje pripadaju bankarskoj knjizi.

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti. Fer vrednošću se smatra cena na zatvaranju trgovanja kotirana od strane berze ili data provider-a. Bankarska knjiga obuhvata svu aktivu Banke i sve transakcije Banke koje nisu obuhvaćene knjigom trgovanja, a za koje se očekuje da se drže do dospeća.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (Value at Risk - VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija.

VaR predstavlja statistički zasnovanu procenu potencijalnog gubitka na trenutnom portfoliju koji proizlazi iz negativnih efekata promena cena na tržištu. On iskazuje maksimalni neočekivani gubitak, sa definisanim nivoom pouzdanosti u definisanom periodu vremena.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

S obzirom da VaR ne predstavlja maksimalni mogući gubitak, Banka primenjuje i stres testove koji kvantifikuju izloženost ekstremnijim tržišnim kretanjima u odnosu na normalne, prikazane u VaR vrednostima. Oni omogućavaju sagledavanje širokog spektra mogućih ishoda radi percepcije slabih tačaka Banke. Scenariji su okrenuti predviđanju budućih promena na makro nivou i sastoje se od različitih kombinacija potencijalnih tržišnih događaja koji odlikavaju verovatna buduća kretanja na tržištu.

a) Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost klijenata da vraćaju devizne kredite.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu i obračunava pokazatelj deviznog rizika, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

U upravljanju deviznim rizikom Banka teži:

- kontinuiranom održavanju usklađenosti likvidnih sredstava u dinarima i drugim valutama, na način da Banka izvršava svoje obaveze i finansira poslovanje u normalnim uslovima, s tim da ima definisane aktivnosti za vanredne okolnosti u slučaju krize likvidnosti;
- predviđanju potreba Banke za likvidnim sredstvima u svakoj od vodećih valuta, kako bi se izbegle situacije u kojima je neophodna hitna konverzija jedne valutu u drugu, po visokoj ceni;
- praćenju ekonomskih trendova i tržišnih kretanja koja mogu imati za posledicu nepovoljna kretanja deviznog kursa i adekvatno usklađivanje stanja pojedinačnih valuta;
- konstantnoj zaštiti reputacije Banke kao pouzdane i profesionalne institucije, uz održavanje finansijskog potencijala i sposobnosti da odoli potresima na tržištu;
- usklađenosti poslovanja sa propisanim uslovima.

Merenje, praćenje i kontrola deviznog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz najznačajnijih promenljivih veličina:

- makroekonomsko okruženje;
- promene kamatnih stopa na finansijskim tržištima, za svaku valutu pojedinačno;
- promene deviznih kurseva u međusobnim odnosima vodećih valuta od značaja za Banku;
- strukturu sredstava i obaveza u svakoj valuti pojedinačno i međusobnu usklađenost u različitim valutama;
- procenu potražnje za kreditima i depozitima po svakoj valuti pojedinačno;
- tržišne mogućnosti za devizne usluge;
- komparativne trendove.

Banka, pored praćenja pokazatelja deviznog rizika na dnevnom nivou, takođe vrši i praćenje vrednosti pod rizikom (Value at Risk - VaR) deviznog rizika koji se nalazi u bilansima Banke radi sagledavanja neočekivanih gubitaka pod normalnim uslovima na tržištu. Banka takođe, radi sagledavanja uticaja ekstremnih kretanja na tržištu vrši ispitivanja stresnih scenarija promena na tržištu i njihov uticaj na izloženost Banke deviznom riziku.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

a) Devizni rizik (Nastavak)

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke. Sistem limita obezbeđuje granice za nivo prihvatljivog deviznog rizika za Banku i osigurava da prelazak limita bude evidentiran i razmatran od strane nadležnih tela u Banci.

b) Cenovni rizik

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cena ovih hartija i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik. Specifični cenovni rizik po osnovu dužničke hartije od vrednosti je rizik od promene cene ove hartije usled činilaca koji se odnose na njenog izdavaoca ili izdavaoca dužničke hartije od vrednosti koja je predmet ugovora (za finansijske derivate). Opšti cenovni rizik po osnovu dužničke hartije od vrednosti je rizik od promene cene ove hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa. Primarna izloženost Banke cenovnom riziku, proizlazi iz portfolija plasmana koji su raspoloživi za prodaju. Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti – finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom.

Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija. Banka je izložena cenovnom riziku kroz promene u cenama hartija od vrednosti u koje je plasirala sredstva radi ostvarivanja dobiti iz razlike u cenama.

Politika Banke je da ograniči maksimalni očekivani gubitak u kratkim vremenskim periodima posmatranja, a radi maksimizacije prinosa na plasmane izložene cenovnom riziku. Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjeni za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stres testova. Analiza stres testova je ključna za analizu kapaciteta Banke da apsorbira potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanjí.

Ispitivanje stresnih udara podrazumeva dve grupe testova:

- Analiza scenarija (kombinacija stresnih udara koji proizvode maksimalni gubitak - najgori scenario),
- Analiza stresnih udara (analiziranje značajne promene jednog od faktora rizika koji utiču na VaR i potencijalni gubitak).

Primena scenarija koje je Banka predefinisala podrazumeva reevaluaciju portfolija, odnosno utvrđivanje potencijalnih dobitaka ili gubitaka, kao i mera rizika (VaR) nakon analiziranih promena vrednosti faktora.

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Banka upravlja sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk);
- rizik krive prinosa (yield curve risk) - kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (basis risk) - kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (optionality risk) - kome je izložena zbog ugovorenih opcija - kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i drugo.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat kao i na ekonomsku vrednost Banke, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanja odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti kamatne stope i ročnosti, kao i projekcijom kretanja krive prinosa na inostranom i domaćem tržištu. Prevažodno, Banka upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Banka posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala.

Banka procenjuje uticaj koji bi mogao imati standardizovani šok kamatnih stopa (paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivoj prinosa za 200 baznih poena) za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno prepoznavanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- Racio analiza;
- Ekonomska vrednost kapitala;
- Stres test.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke i podrazumeva proces definisanja sistema limita izloženosti Banke, kao i definisanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika.

Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjeње izloženosti kamatnom riziku Banke. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavisan sistem kontrole koji sprovode organizacione jedinice nadležne za unutrašnju reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Banke o upravljanju kamatnim rizikom.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća usklađenost pozicija po vrsti kamatne stope i periodu ponovnog formiranja pruža dobar preduslov za postojanje sa zahtevanim finansijskim rezultatom uz očuvanje ekonomske vrednosti kapitala.

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije prati se na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita. S obzirom na okruženje i okolnosti u kojima posluje, Banka primenjuje konzervativan i ekonomičan pristup u upravljanju kamatnim rizikom.

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalno značajan.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promene kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mesečno usklađivanje kamate kod većine kredita i depozita.

Kod upravljanja kamatnim rizikom Banka određuje prihvatljivu izloženost u pogledu osetljivosti neto prihoda od kamata (perspektiva zarade) i osetljivosti ekonomske vrednosti kapitala (perspektiva ekonomske vrednosti).

Operativne mere za upravljanje kamatnim rizikom koje Banka primenjuje, obuhvataju definisanje:

- raspona između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa;
- minimalne i optimalne kamatne marže;
- reperne kamatne stope; i
- izmene strukture kamatno osetljive aktive i pasive.

5.5. Rizici koncentracije izloženosti Banke

Banka upravlja rizikom koncentracije preko uspostavljenog sistema limita koji obuhvata limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima / delatnostima, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, prema vrsti proizvoda, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za kontrolu rizika koncentracije u cilju diverzifikacije kreditnog portfolija. Banka na godišnjem nivou u zavisnosti od tržišnih kretanja, apetita za rizikom, poslovne politike Banke i godišnjeg biznis plana, preispituje i po potrebi menja interno postavljene limite.

U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, Banka vrši diverzifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

U prvoj polovini 2022. godine Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita i ulaganjima u finansijsku i nefinansijsku imovinu, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Rizici koncentracije izloženosti Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.5. Rizici koncentracije izloženosti Banke (Nastavak)

U skladu sa procedurama o upravljanju rizicima, utvrđuju se limiti, odnosno koncentracija plasmana po pojedinim licima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom, kao i agregatni limiti na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka ima definisane interne pokazatelje i limite izloženosti riziku koncentracije izloženosti i ovaj rizik procenjuje i u sklopu procena interne procene adekvatnosti kapitala Banke.

Upravni odbor navedenim merama nastoji da obezbedi usklađenost izloženosti Banke sa propisanim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Banke.

5.6. Rizici ulaganja Banke

Rizici ulaganja Banke obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Ulaganja Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Banke, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Sektor upravljanja rizicima prati ulaganja Banke i obaveštava Upravni odbor i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

5.7. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.7. Rizik zemlje (Nastavak)

Banka vodi politiku upravljanja ovim rizikom na način da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene kategorizacije i utvrđivanjem limita izloženosti prema zemljama na osnovu usvojenih merila rizičnosti, odnosno na osnovu utvrđenog rejtinga zemlje, kao i primenom prihvatljivih sredstava ublažavanja datog rizika.

Banka upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolija. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje, Banka vrši određivanjem kategorije internog rejtinga zemlje dužnika, a na osnovu rejtinga dodeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija i utvrđivanjem limita izloženosti kao procentom od kapitala Banke u zavisnosti od kategorije internog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolija riziku zemlje Banka vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

Plasmani Banke koji su odobreni dužnicima sa sedištem izvan Republike Srbije, za finansiranje poslovanja u Republici Srbiji, čije se izmirenje finansijskih obaveza prema Banci očekuje iz izvora poslovanja ostvarenog u Republici Srbiji, predstavljaju potraživanja Banke bez izloženosti riziku zemlje porekla dužnika.

Jedan od značajnih segmenata operativnog upravljanja rizikom zemlje predstavlja i utvrđivanje limita izlaganja Banke grupi zemalja i svakoj pojedinačnoj zemlji. Limit izloženosti se odnosi na sve transakcije sa kompanijama u ovoj zemlji. Limiti izloženosti se utvrđuju za sve zemlje kategorizovane prema internom sistemu kategorizacije koji je Banka razvila.

5.8. Rizik izloženosti

Velika izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Bankom jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Banke.

U svom poslovanju, Banka vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Banke;
- Zbir svih velikih izloženosti Banke ne sme preći 400% kapitala Banke.

Definisani limiti izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica odnose se i na lica povezana sa Bankom.

Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Bankom kretala se u okviru propisanih limita.

5.9. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (namernih i nenamernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnost upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Operativni rizik (Nastavak)

Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja, interne i eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Banka događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: finansiranje privrednih subjekata, trgovina i prodaja, brokerski poslovi s fizičkim licima, bankarski poslovi s privrednim društvima, bankarski poslovi s fizičkim licima, platni promet, usluge za račun klijenta i upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Banke koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o operativnim gubicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

Banka na dnevnom nivou prati događaje operativnih rizika i upravlja operativnim rizicima. U cilju efikasnog praćenja operativnog rizika, u svakoj organizacionoj jedinici Banke imenovani su zaposleni - zadužena i odgovorna lica za operativne rizike, koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim događajima operativnog rizika, kao i za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka operativnih rizika. Organizaciona jedinica Banke u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje o operativnim rizicima Upravnog odbora, Izvršnog odbora i Odbora za reviziju.

Banka meri izloženost operativnom riziku u skladu sa zakonskim odredbama i odlukama Narodne banke Srbije. U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koje se temelji na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspešnih unutrašnjih procesa, ljudskih grešaka i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Banke. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci, kao i ograničavanja gubitaka u vanrednim situacijama, usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja, a u cilju ponovnog uspostavljanja oporavka sistema informacione tehnologije u slučaju prekida poslovanja, Banka je usvojila Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

Samoprocenjivanje podrazumeva procenu izloženosti rizicima od strane organizacionih jedinica u skladu sa mapom identifikovanih operativnih rizika merenjem mogućeg raspona, značaja za poslovanje i učestalosti događaja koji mogu da prouzrokuju gubitke, identifikovanjem nivoa kontrole koje oblasti poslovanja imaju nad ovim rizicima i mera za poboljšanje.

Banka ne može eliminisati sve operativne rizike, ali uvođenjem odgovarajućeg kontrolnog okvira, monitoringom i ublažavanjem potencijalnih rizika uspostavlja proces upravljanja operativnim rizikom. Banka preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema i orijentacijom na projektni pristup, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi Banke.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Operativni rizik (Nastavak)

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji mera za ublažavanje operativnih rizika, Banka je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacione jedinice Banke u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji su u nastajanju. Banka procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem Banke, a na osnovu ugovora zaključenog sa tim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovornih strana.

5.10. Upravljanje kapitalom

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Banke.

Banka je usvojila Strategiju upravljanja kapitalom kojom je uređen stalni proces utvrđivanja i održavanja visine i strukture kapitala najmanje na propisanom, odnosno odgovarajućem nivou, kao i jasno razumevanje realnih potreba Banke za kapitalom.

Strategija upravljanja kapitalom ima za primarni cilj obezbeđenje i održavanje nivoa i strukture regulatornog i internog kapitala koja može da podrži očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, politiku dividendi, kao i sve promene iznosa kapitala Banke.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala je počevši od 30.06.2017. godine usklađen sa Bazel III standardom.

Strateški ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku sklonosti Banke za preuzimanje rizika i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Banke;
- alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Banke, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital.

Planiranje kapitala Banke ima za cilj da se osigura adekvatan kapital pod promenljivim makroekonomskim uslovima, kao strateški resurs za podršku Banci u ostvarenju njenog strategijskog poslovnog plana. Planom kapitala Banka konkretizuje i precizira sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala, te utvrđuje vremenski horizont za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih faktora i promenu smera ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Banka da zadovoljava kapitalne zahteve u narednom periodu, relevantna ograničenja vezana za kapital, kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.

Banka kontinuirano upravlja kapitalom kako bi ostvarila sledeće:

- obezbedila usaglašenost sa zahtevima u vezi sa kapitalom koji su definisani od strane Narodne banke Srbije (očuvanje minimalnog regulatornog zahteva od EUR 10 miliona);
- održavanje zaštitnih slojeva kapitala;

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

- poštovanje minimalnih regulatornih pokazatelja adekvatnosti kapitala uvećanih za zaštitne slojeve kapitala;
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmana;
- omogućavanje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi;
- obezbedila adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja i
- održala kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 10 miliona;
- Koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive Banke;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive Banke;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive Banke.

Banka je dužna da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4.5%, za pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala;
- 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala;
- 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala.

Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog kapitala (koga čine osnovni akcijski i dodatni osnovni kapital) i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke. Kapital Banke u celosti se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala Banke i odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala.

Rizična aktiva predstavlja zbir rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku izmirenja/ispоруke (osim po osnovu slobodnih isporuka); rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima; rizične aktive po osnovu izloženosti operativnom riziku; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti i rizične aktive po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja. Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup. Dakle, rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka se utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve klase aktive. Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku se dobija množenjem recipročne vrednosti propisanog pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva za operativni rizik, utvrđenog kao trogodišnji proseki indikatora izloženosti po svim linijama poslovanja pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Odlukom o adekvatnosti kapitala utvrđeni su zaštitni slojevi kapitala i to:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala;
- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku;
- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Banka je na dan 30. jun 2022. godine utvrdila zaštitne slojeve za očuvanje kapitala i za strukturni sistemski rizik. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2.5% rizične aktive Banke, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik utvrđen u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Tokom prve polovine 2022. godine svi propisani pokazatelji adekvatnosti kapitala su bili iznad regulatornih limita uvećanih za SREP dodatak Narodne banke Srbije (12.01% + kombinovani zaštitni sloj kapitala, 9.01% + kombinovani zaštitni sloj kapitala i 6.75% + kombinovani zaštitni sloj kapitala za pokazatelje adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala respektivno).

Banka Strategijom i planom upravljanja kapitalom obezbeđuje održavanje nivoa i strukturu internog kapitala koji pruža adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, sprovođenju politike dividendi, kao i prilagođavanje promenama u regulatornim zahtevima.

Tokom prve polovine 2022. godine Banka je obračunavala i pokazatelj leveridža u skladu sa regulatornim zahtevom, koji predstavlja količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti koje ulaze u obračun predmetnog pokazatelja.

Banka na kontinuiranoj osnovi sprovodi formalizovan i dokumentovan proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa prirodom, obimom i složenošću poslovnih aktivnosti, odnosno utvrđuje iznos i raspodelu internog kapitala. Postupak procenjivanja adekvatnosti internog kapitala Banke je sastavni deo sistema upravljanja Bankom koji se na kontinuiranoj osnovi sprovodi u skladu sa Strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom Banke. Uključuje redovno utvrđivanje, merenje i praćenje svih evidentiranih rizika koji mogu imati negativan uticaj na postizanje ciljeva Banke, uključujući strategiju upravljanja rizicima, politike upravljanja rizicima i u skladu sa tim sklonost ka rizicima i toleranciju prema rizicima.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala, kao dokumentovan i kontinuiran proces ispunjava sledeće uslove:

- zasnovan je na identifikaciji i merenju rizika;
- pruža sveobuhvatnu procenu i praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- uključen je u sistem upravljanja Bankom i donošenje odluka;
- predmet je redovne analize, praćenja i provere.

Faze procesa interne procene adekvatnosti kapitala u Banci obuhvataju:

- utvrđivanje materijalno značajnih rizika, u skladu sa kvalitativnim i kvantitativnim kriterijumima;
- obračun iznosa internih kapitalnih zahteva;
- obračun iznosa stresiranih internih kapitalnih zahteva;
- određivanje ukupnog internog kapitalnog zahteva;
- poređenje sledećih elemenata:

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

- kapitala i raspoloživog internog kapitala;
- minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
- zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

5.11. Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši obezvređenje.

Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, rukovodstvo Banke smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja cenu na zatvaranju.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Banka primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene, ili kotirane cene dilera za slične instrumente, koriste se za dugoročne obaveze.

Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata. Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja. Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost.

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju, ili kratkoročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama, i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovornih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Banci na raspolaganju za slične finansijske instrumente.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.12. Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od pet godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

6. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022.	2021.
Prihodi od kamata		
<i>Kredit i depoziti</i>		
Narodna banka Srbije	1,543	1,602
Domaće banke i druge finansijske organizacije	17,539	15,105
Strane banke	297	-
Preduzeća	392,004	232,244
Stanovništvo	29,768	25,615
Ostalo	2,927	7,106
<i>Hartije od vrednosti i ostali plasmani</i>		
Repo poslovi	14,387	-
Obavezna rezerva kod NBS	1,888	533
Eskont menica	28,422	31,474
Državne obveznice i zapisi	12,055	10,398
Obveznice Iraka	4,005	4,220
Factoring	45,441	55,172
Ukupno	550,276	383,470
Rashodi od kamata		
Banke i druge finansijske institucije	16,985	17,968
Preduzeća	11,845	24,106
Javna preduzeća	54,740	43,128
Stanovništvo	28,749	37,458
Javni sektor	8,044	7,996
Strana lica	3,223	158
Drugi komitenti	4,306	3,895
Ukupno	127,892	134,710
Dobitak po osnovu kamata	422,384	248,760

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022.	2021.
Prihodi od naknada i provizija		
- naknade za usluge platnog prometa (osim stanovništva)	100,849	82,503
- naknade za izdate garancije i ostala jemstva	48,056	31,319
- naknade po poslovima sa stanovništvom	13,886	10,230
- naknade po osnovu kupoprodaje deviza	275,227	-
- ostale naknade za bankarske usluge	18,843	4,511
Ukupno	456,861	128,562

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (Nastavak)

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022.	2021.
Rashodi naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa:		
- u zemlji	182	181
- u inostranstvu	4,669	1,919
- naknade i provizije bankama	61,704	58,565
- naknade po osnovu kupoprodaje deviza	113,576	
Ostale naknade i provizije	13,726	13,380
Ukupno	193,857	74,045
Dobitak po osnovu naknada i provizija	263,003	54,518

8. NETO PRIHODI / (RASHODI) PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSJIH INSTRUMENATA

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022.	2021.
Dobitak po os. promene fer vrednosti SWAP	23,467	6,122
Gubitak po os. promene fer vrednosti SWAP	(2,017)	(1,907)
Neto (rashodi) / prihodi od promene fer vrednosti finansijskih sredstava	21,451	4,215

9. NETO PRIHODI / (RASHODI) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022.	2021.
Dobitak po os. prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vredosti	77	28
Gubitak po os. prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vredosti	-	-
Neto (rashodi) / prihodi prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vredosti	77	28

10. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022.	2021.
Pozitivne kursne razlike	383,434	263,814
Negativne kursne razlike	(403,920)	(232,975)
Neto (rashodi) / prihodi od kursnih razlika	20,486	30,839

11. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022.	2021.
Prihodi od zakupnina	10,261	8,269
Prihodi od dividendi	-	-
Ostali prihodi	6,298	772
Ukupno	16,559	9,041

12. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana i rizične vanbilansne aktive

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 17)	Hartije od vrednosti (Napomena 18)	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih. fin. organizacija (Napomena 19)	Kreditni i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	Ostala sredstva (Napomena 24)	HOV po fer kroz ostali rezultat preko rev.rezervi (Napomena 18)	Vanbilansna aktiva (Napomena 30)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2021. godine	146	4,825	7,441	328,074	3,340	1,111	16,745	361,682
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda	153	4,132	61,548	631,472	9,474	769	33,102	740,649
Kursne razlike	-	388	140	843	(6)	-	-	(2,209)
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja	(243)	(5,550)	(58,143)	(468,391)	(9,192)	(169)	(29,628)	(571,309)
Ostalo	-	-	-	(31,777)	-	-	-	(31,777)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine.	56	3,794	10,987	460,220	3,616	1,718	20,219	500,610
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda	283	2,453	26,463	347,273	4,980	10	13,390	394,853
Kursne razlike	142	362	(418)	(163)	19	-	-	(58)
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja	(467)	(2,758)	(19,630)	(223,653)	(321)	(128)	(7,612)	(254,568)
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 30. jun 2022. godine	15	3,852	17,402	583,678	8,294	1,600	25,997	640,838

13. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022.	2021.
Troškovi neto zarada i naknada	147,617	110,982
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	56,174	43,445
Ostali lični troškovi	10,874	10,036
Ukupno	214,665	164,462

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022	2021.
Troškovi amortizacije:		
- osnovnih sredstava (Napomena 22)	23,250	21,340
- nematerijalnih ulaganja (Napomena 22)	3,949	2,898
Ukupno	27,199	24,238

15. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022.	2021.
Prihod od smanjenja obaveza	878	1,099
Prihod od sticanja imovine	-	-
Ostali prihodi	257	840
Ukupno	1,135	1,939

16. OSTALI RASHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2022.	2021.
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	42,555	34,345
Usluge	53,956	37,492
Ostali nematerijalni troškovi	49,487	37,261
sponzorstvo humanitarna pomoc donacije	-	150
Materijal i energija	16,868	15,025
Troškovi reprezentacije	3,972	2,668
Premije osiguranja	16,870	15,300
Ostali rashodi	15,376	20,043
Ukupno	199,085	162,284

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	30.06.2022	U hiljadama dinara 31.12.2021.
Gotovina i sredstva kod centralne banke		
Tekući račun	519,746	502,412
Blagajna:		
- u dinarima	1,623,630	1,149,471
- u stranoj valuti	6,181,657	3,056,114
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS	274,000	2,830,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	144,084	336,609
Razgraničena potraživanja za kamatu od NBS	457	292
Gotovina i sredstva kod centralne banke	8,743,574	7,874,898
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12)</i>	<i>(15)</i>	<i>(56)</i>
Stanje na dan	8,743,559	7,874,842

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015 i 76/2018).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po propisanim stopama na dinarsku osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza (osim obaveza indeksiranih valutnom klauzulom) u prethodnom kalendarskom mesecu na svoj tekući račun. Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita i na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hov i za druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Izuzetno od ovoga, Banka obaveznu rezervu ne obračunava na: iznos obaveza prema Narodnoj banci Srbije; obaveze prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije; subordinirane obaveze koje su uključene u obračun dopunskog kapitala banke u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke; dinarske i devizne obaveze po osnovu sredstava koje banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države, odnosno međunarodne finansijske organizacije i to posredstvom države kao glavnog dužnika, odnosno vlasnika tih sredstava ili neposredno uz uslov da se pri replasiranju tih sredstava poštuju dogovoreni principi kod utvrđivanja kamatnih marži. Radi očuvanja i jačanja stabilnosti finansijskog sistema Republike Srbije, Izvršni odbor Narodne banke Srbije može da odluči da banka u određenom periodu ne obračunava obaveznu rezervu na ukupne obaveze ili na deo obaveza, i to naročito u slučaju restrukturiranja banke u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke i/ili kada se oceni da banka ima probleme s likvidnošću.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 5% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2021. godina: 5%); i
- po stopi od 0% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2021. godina: 0%).

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir:

- obračunate obavezne rezerve u dinarima;
- 38% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2021. godina: 38%); i
- 30% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2021. godina: 30%).

Dinarska protivvrednost obračunate obavezne rezerve u evrima utvrđuje se primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, tj. 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve. Na dan 30. juna 2022. godine obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je 1,603,837 hiljada dinara (31. decembar 2021. godine 1,410,059 hiljada dinara) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na iznos ostvarenog presečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u prvoj polovini 2022. godine kretala se u visini od 0.10% do 0.75% na godišnjem nivou (2021. godine 0.10% godišnje).

Banka nije koristila navedena sredstva rezerve u svrhe održanja likvidnosti u prvih šest meseci 2022. godine kao ni tokom 2021. godine.

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 76/2018), Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu po propisanim stopama na deviznu osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, na druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 20% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana, a, izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2021. godina: 20%); i

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

- po stopi od 13% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana, a izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2021. godina: 13%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu čini zbir:

- 62% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2021. godina: 62%); i
- 70% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2021. godina: 70%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije. Izuzetno od ovoga, banke kod kojih bi, zbog izdvajanja devizne obavezne rezerve u evrima, pokazatelj deviznog rizika odstupao od onog koji je propisan Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje upravljanje rizicima, mogu deviznu obaveznu rezervu izdvajati i u SAD dolarima. Prosečno dnevno stanje devizne obavezne rezerve izdvojene u SAD dolarima preračunava se u evre primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, odnosno 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Obračunatu deviznu obaveznu rezervu koja je na dan 30. jun 2022. godine iznosila 11,427 hiljada evra (31. decembar 2021. godine: 9,507 hiljada evra), Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Za izračunavanje prosečnog dnevnog stanja izdvojene (dinarske i devizne) obavezne rezerve uzimaju se u obzir svi dani u obračunskom periodu. Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Na dan 30. jun 2022. godine devizna obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava plasiranih kod Narodne banke Srbije je u toku 2022. godine iznosila je 0,10% na godišnjem nivou.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

	<u>30.06.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
U dinarima		
Tekući i žiro računi	519,746	502,412
Gotovina u blagajni	<u>1,623,630</u>	<u>1,149,471</u>
	2,143,376	1,651,883
U stranoj valuti		
Devizni računi	3,956,944	3,189,422
Gotovina u blagajni	<u>6,181,657</u>	<u>3,056,114</u>
	10,138,601	6,245,536
Ukupna gotovina	<u>12,281,977</u>	<u>7,897,419</u>
Minus Ispravka vrednosti deviznih računa	<u>(11,273)</u>	<u>(7,070)</u>
Stanje na dan	<u>12,270,704</u>	<u>7,890,349</u>

18. HARTIJE OD VREDNOSTI

U hiljadama dinara

	<u>30.06.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
U dinarima:		
Hov po fer vrednosti kroz BU	50,252	50,176
Hov po fer vrednosti kroz ostali rezultat	<u>808,830</u>	<u>830,742</u>
	859,082	880,918
U stranoj valuti:		
Obveznice Republike Irak	142,953	143,329
Državni zapisi RS	<u>113,480</u>	<u>113,650</u>
	256,433	256,979
Hartije od vrednosti, bruto	<u>1,115,515</u>	<u>1,137,897</u>
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12)	<u>(3,852)</u>	<u>(3,794)</u>
Stanje na dan	<u>1,111,663</u>	<u>1,134,103</u>

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	30.06.2022.	U hiljadama dinara 31.12.2021.
U dinarima:		
Domaće banke	906,432	9,413
Druge finansijske organizacije	594,748	578,386
NBS	-	5,000,000
	<u>1,501,180</u>	<u>5,587,799</u>
U stranoj valuti:		
Strane banke	2,775,845	3,111,696
Druge finansijske organizacije	4,696	4,704
NBS	1,179,925	363,742
Domaće banke	1,174	7,801
	<u>3,961,640</u>	<u>3,487,943</u>
Obračunata kamata i naknada u dinarima	42	1,963
Obračunata kamata u stranoj valuti	-	-
Razgraničena potraživanja od naknada u dinarima	(1,810)	(-894)
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, bruto	<u>5,461,052</u>	<u>9,076,811</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12)</i>	<u>(17,402)</u>	<u>(10,987)</u>
Stanje na dan	<u>5,443,650</u>	<u>9,065,824</u>

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

U hiljadama dinara

	<u>30.06.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
U dinarima:		
Javna preduzeća	2,325,278	1,741,347
Preduzeća	12,101,127	10,445,139
Stanovništvo	1,239,043	865,264
Javni sektor	70,521	81,721
Ostalo	644	55,716
	<u>15,736,613</u>	<u>13,189,187</u>
U stranoj valuti:		
Preduzeća	322,859	325,283
Stanovništvo	2,301	2,349
Strana lica	29,351	29,396
	<u>354,511</u>	<u>357,028</u>
Obračunata kamata u dinarima	112,208	73,349
Obračunata naknada u dinarima	3,509	2,603
Obračunata kamata u stranoj valuti	1,134	7,999
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	169,667	174,557
Razgraničena potraživanja za kamatu u stranoj valuti	9,315	12,253
Razgraničeni prihodi za naknadu u dinarima	<u>(70,035)</u>	<u>(63,421)</u>
Kredit i potraživanja od komitenata, bruto	<u>16,316,922</u>	<u>13,753,555</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12)</i>	<u>(583,678)</u>	<u>(460,220)</u>
Stanje na dan	<u>15,733,244</u>	<u>13,293,335</u>

21. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	<u>30.06.2022.</u>	<u>31.12.2021</u>
U dinarima:		
- Fondacija Dečje srce, Beograd	114	114
	<u>114</u>	<u>114</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12)</i>	<u>-</u>	<u>-</u>
Stanje na dan	<u>114</u>	<u>114</u>

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I I NEMATERIJALNA IMOVINA

	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Imovina sa pravom korišćenja - nekretnine i ostala oprema uzeta u lizing	Ukupno	Nematerijalna imovina
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1. januara 2021. godine	519,078	917,073	305,934	30,554	1,772,638	72,625
Povećanja	-	-	36,276	289	36,565	15,398
Usklađivanje fer vrednosti	-	(44,630)	-	-	(44,630)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	-	(36,505)	-	(36,505)	(9,894)
Stanje 31. decembra 2021. godine	519,078	872,443	305,705	30,843	1,728,068	78,129
Povećanja	-	351	25,185	20,870	46,406	678
Amortizacija	-	(6,521)	(12,321)	(4,055)	(22,897)	(4,302)
Otuđivanje i rashodovanje	-	-	-	(847)	(847)	-
Stanje 30. jun 2022. godine	519,078	866,723	318,569	46,811	1,750,730	74,505
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje 1. januara 2021. godine	-	131,977	229,578	10,047	371,602	52,914
Amortizacija (Napomena 14)	-	13,533	22,933	7,551	44,016	5,756
Otuđivanje i rashodovanje	-	-	(36,272)	-	(36,272)	(9,894)
Stanje 31. decembra 2021. godine	-	145,510	216,238	17,598	379,346	48,776
Otuđivanje i rashodovanje	-	-	-	(847)	(847)	-
Stanje 30. jun 2022. godine	-	145,510	216,238	16,751	378,499	48,776
Neotpisana vrednost na dan:						
- 30. jun 2022. godine	519,078	720,763	102,330	30,060	1,372,231	25,729
- 31. decembra 2021. godine	519,078	726,933	89,466	13,245	1,348,722	29,353

Na dan 30. juna 2022. godine, Banka nema građevinske objekte pod hipotekom uknjižene radi obezbeđenja otplate kredita ili izmirenja drugih finansijskih obaveza.

Koristeći eksterne i interne izvore informacija u skladu sa MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine" u cilju analize da li postoje indikacije da je neko sredstvo obezvređeno, rukovodstvo Banke smatra da na dan 30. juna 2022. godine ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

23. INVESTICIONE NEKRETNINE I STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI

a) Investivione nekretnine	U hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Investiciona nekretnina (poslovni objekat)	222,529	222,529
Investiciona nekretnina (stambena nepokretnost)	19,165	39,741
Stanje na dan	241,694	262,270

Banka je izvršila preknjižavanje dela vrednosti poslovne zgrade po osnovu davanja u zakup na poziciju investicione nekretnine.

Na dan 30. juna 2022. godine, kao ni na 31. decembar 2021, godine, Banka nij imala sredstva namenjena prodaji.

24. OSTALA SREDSTVA

	30.06.2022.	31.12.2021.
U dinarima:		
Potraživanja po osnovu naknada za bolovanje	-	1,808
Dati avansi u dinarima	1,887	118
Potraživanja po osnovu zakupa	1,846	0
Zalihe i sitan inventar u upotrebi	4,193	574
Sredstva stečena naplatom potraživanja	44,099	3,075
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	11,812	44,099
Potrazovanja po osnovu prodaje sredstava obezbedjenja	-	17,813
Ostale investicije	302	302
Ostala potraživanja u dinarima	18,680	19,423
	82,819	87,212
U stranoj valuti:		
Ostale investicije	178	-
Potraživanja od zaposlenih	411	-
Ostalo	30,558	141,142
	31,146	141,142
Ostala sredstva, bruto	113,965	228,354
<i>Minus: Ispravka vrednosti zaliha</i>	(3,354)	(3,075)
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12)</i>	(8,293)	(3,639)
Ukupno	(11,647)	(6,714)
Stanje na dan	102,319	221,640

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	30.06.2022			31.12.2021.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Osiguravajuća društva	347,889	-	347,889	612,826	-	612,826
Domaće banke	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	904,760	-	904,760	958,143	-	958,143
Ukupno	1,252,649	-	1,252,649	1,570,969	-	1,570,969
U stranoj valuti						
Strane banke	247,288	-	247,288	29,833	-	29,833
Domaće banke	5,980	-	5,980	0	-	0
Ostale finansijske organizacije	95,442	-	95,442	90,479	-	90,479
Ukupno	348,710	-	348,710	120,312	-	120,312
Stanje na dan	1,601,359	-	1,601,359	1,691,281	-	1,691,281

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	30.06.2022.			31.12.2021.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Javna preduzeća	5,103,183	10,193	5,113,376	6,051,991	13,950	6,065,941
Preduzeća	3,161,165	114,360	3,275,525	3,366,830	95,082	3,461,912
Stanovništvo	869,310	144,703	1,014,013	975,086	214,199	1,189,285
Javni sektor	1,170,617	-	1,170,617	937,698	-	937,698
Drugi komitenti	4,164,833	-	4,164,833	7,688,392	-	7,688,392
Ukupno	14,469,108	269,256	14,738,364	19,019,997	323,230	19,343,227
U stranoj valuti						
Javna preduzeća	1,183,472	-	1,183,472	1,300,256	-	1,300,256
Preduzeća	1,577,857	220,537	1,798,394	374,488	188,628	563,116
Stanovništvo	4,129,252	1,726,673	5,855,925	2,463,902	1,771,658	4,235,560
Drugi komitenti	2,876,174	-	2,876,174	1,528,390	52,651	1,581,041
Ukupno	9,766,755	1,947,210	11,713,965	5,667,036	2,012,937	7,679,973
Stanje na dan	24,235,863	2,216,466	26,452,329	24,687,033	2,336,167	27,023,200

27. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	<u>30.06.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
U dinarima:		
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama (a)	25,997	20,219
Rezervisanja za otpremnine za penzije i jubilarne nagrade i ostala rezervisanja (b)	14,130	14,130
Rzervisanja za sudske sporove	<u>934</u>	<u>934</u>
Stanje na dan	<u>41,061</u>	<u>35,283</u>

28. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	<u>30.06.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	6,833	3,063
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	44,656	2,277
Ostale obaveze prema zaposlenima	17,437	17,401
Obaveze prema dobavljačima	22,370	8,467
Obaveze po osnovu lizinga	29,354	12,228
Obaveze iz dobitka	2,253	2,253
Ostale obaveze u dinarima	135,602	91,085
Ostale obaveze u stranoj valuti	135,343	134,148
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	19,791	26,458
Razgraničeni prihodi od obračunatih naknada	<u>10,424</u>	<u>12,364</u>
Stanje na dan	<u>424,061</u>	<u>309,744</u>

29. KAPITAL BANKE

a) Struktura kapitala Banke	U hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Aksijski kapital	2,912,133	2,912,133
Ostali kapital	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
	3,080,297	3,080,297
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	705,242	705,242
Ostale rezerve iz dobiti	289,687	278,079
Nerealizovani gubici	(32,725)	(15,699)
Rezerve	959,204	967,622
Dobitak	126,081	11,608
Gubitak	-	-
Stanje na dan	4,165,582	4,059,527

U skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, kapital Banke se sastoji od:

- Aksijskog kapitala i
- Rezervi Banke.

Aksijski kapital Banke na dan 30. juna 2022. godine iznosi 2,912,133 hiljada dinara i u celini se sastoji od 288,330 obične akcije nominalne vrednosti 10,100 dinara (na dan 31. decembra 2021. godine iznosio je 2,912,133 hiljadu dinara i bio je podeljen na 288,330 akcije nominalne vrednosti 10,100 dinara).

Učešće domaćih pravnih i fizičkih lica u ukupnom akcijskom kapitalu iznosi na dan 30. juna 2022. godine 92.20%, a stranih lica 7.80% (na dan 31. decembra 2021. godine taj odnos je bio 90.10%, odnosno 9.90%).

U toku prvog polugođa 2022. godine pojedinačno najveći akcionar Banka, Alta pay group d.o.o Beograd, povećala je svoje učešće u akcijskom kapitalu sa 81.01% na 81.27%.

29. KAPITAL BANKE (Nastavak)

a) Struktura kapitala Banke (Nastavak)

Struktura akcionara Banke na dan 30. juna 2022. godine je sledeća:

	30.06.2022.		U hiljadama dinara 2021.	
	Vrednost akcija	u %	Vrednost akcija	u %
ALTA PAY GROUP DOO BEOGRAD	2,366,804	81.27%	2,359,037	81.01%
MIN. FIN. I TREZORA - BIH	104,555	3.59%	104,555	3.59%
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSI	58,014	1.99%	58,014	1.99%
MIN. FIN. REP. SEV. MAKED.	50,601	1.74%	50,601	1.74%
ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.	40,966	1.41%	40,966	1.41%
UNION BANKA DD SARAJEVO	32,138	1.10%	32,138	1.10%
OTP BANKA SRBIJA	28,472	0.98%	0	0.00%
ZASTAVA ORUŽJE A.D.	11,373	0.39%	11,373	0.39%
STOPANSKA BANKA AD SKOPJE	10,383	0.36%	10,383	0.36%
IPM ZMAJ A.D. ZEMUN	9,777	0.34%	9,777	0.34%
PRIVREDNA BANKA SARAJEVO DD	8,615	0.30%	8,615	0.30%
GP AUTO-SHOP DOO BEOGRAD-U STE	7,737	0.27%	7,737	0.27%
SRBIJAAUTOPUT DOO BEOGRAD	6,696	0.23%	6,696	0.23%
HOLDING PRVA ISKRA-U STEČAJU	6,494	0.22%	6,494	0.22%
MILENOVIĆ DUŠAN	6,302	0.22%	6,302	0.22%
Ostali (zbirno):	163,206	5.60%	170,973	5.87%
Stanje na dan	2,912,133	100.00%	2,912,133	100.00%

Emisiona premija na dan 30. juna 2022. godine iznosi 168,164 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2021. godine 168,164 hiljada dinara) i predstavlja razliku između emisione vrednosti i nominalne vrednosti akcija.

Rezerve Banke na dan 30. juna 2022. godine iznose 945,996 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2021. godine iznosile su 965,904 hiljada dinara) i čine ih revalorizacione rezerve Banke u iznosu od 715,161 hiljade dinara (31. decembra 2021. godine 711,293 hiljade dinara), ostale rezerve u iznosu od 278,079 hiljada dinara (31. decembra 2021. godine 278,079 hiljada dinara) i nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti u iznosu od 47,244 hiljade dinara (31. decembra 2021. godine 23,468 hiljade dinara).

30. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Poslovi u ime i za račun trećih lica	184,744	171,281
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	6,888,556	4,862,639
Derivati	3,945,279	5,958,839
Primljena jemstva za obaveze	72,064,973	71,944,137
Druge vanbilansne pozicije	8,550,411	14,697,954
Stanje na dan	91,633,963	97,634,850

a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	U hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Plasmani po poslovima u ime i za račun preduzeća u stranoj valuti	181,337	167,870
Ostali komisioni poslovi u dinarima	3,407	3,411
Stanje na dan	184,744	171,281

b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	U hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
<i>Plative garancije</i>		
-u dinarima	1,173,936	1,084,800
-u stranoj valuti	102,042	129,004
<i>Činidbene garancije i garancije po nepokrivenim akreditivima</i>		
-u dinarima	3,478,673	2,279,681
-u stranoj valuti	1,181,319	1,045,434
Preuzete neopozive obaveze po osnovu:		
-nepovučenih kredita i garancija	717,775	323,720
-nepokriveni akreditivi	234,811	0
Stanje na dan	6,888,556	4,862,639

30. VANBILANSNA EVIDENCIJA (Nastavak)

c) Druge vanbilansne pozicije

	U hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Obveznice Republike Irak	3,608	3,340
Potraživanja po osnovu evidencione kamate	1,429,729	1,430,091
Izdane garancije bez pravnog dejstva	176,046	12,396
Rizične vanbilansne stavke	3,368,341	4,669,216
Ostala nerizična vanbilansna evidencija	3,572,687	8,582,911
Stanje na dan	8,550,411	14,697,954

31. SUDSKI SPOROVI

Na dan 30. juna 2022. godine, Banka se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos monetarnih sporova iznosi 37,146 hiljada dinara.

Pored prethodno navedenog, protiv Banke se vodi 11 (jedanaest) nemonetarnih sporova, odnosno sporova za koje nije utvrđena vrednost tužbenih zahteva.

Prema proceni Sektora za pravne poslove i advokata Banke, očekuje se pozitivan ishod za većinu sporova. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 27. uz finansijske izveštaje, na dan 31. decembra 2021. godine, Banka je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od 934 hiljada dinara (31. decembar 2020. godine: 1,961 hiljada dinara). Navedeni iznos ne obuhvata zatezne kamate iz tužbenih zahteva obračunate do dana izveštavanja.

Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je izvršila odgovarajuću ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim stranama. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po tržišnim uslovima.

Stanja potraživanja i obaveza na dan 30. juna 2022. godine i 31. decembra 2021. proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u sledećoj tabeli:

	<u>30.06.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	1,041,182	850,348
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(23,887)	(21,553)
	<u>1,017,294</u>	<u>828,795</u>
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	143,973	135,069
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(9,945)	(6,724)
	<u>134,027</u>	<u>128,345</u>
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	369,294	342,960
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(9,800)	(7,759)
	<u>359,493</u>	<u>335,201</u>
Plasmani, neto	<u>1,510,815</u>	<u>1,292,341</u>
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	43,954	1,297,085
Depoziti rukovodstva Banke	8,971	24,287
Depoziti ostalih povezanih lica	86,507	58,706
	<u>139,432</u>	<u>1,380,078</u>
Izdane garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	92,624	454,762
Rukovodstvo Banke	196	303
Ostala povezana lica	15,118	57,618
	<u>107,938</u>	<u>512,683</u>

33. KREDITNI RIZIK

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 30. juna 2022. i 31. decembra 2021. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po knjigovodstvenoj vrednosti na dan izveštavanja. Na osnovu tabele uviđa se da se na dan 30. jun 2022. godine 64% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi na kredite i potraživanja (31. decembar 2021: 61%), a 14% se odnosi na činidbene garancije (31. decembar 2021: 9%).

	30.06.2022.		U hiljadama dinara 31.12.2021.	
	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost
Izloženost vezana za bilansne stavke				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	938,287	938,279	3,669,313	3,669,257
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5,461,052	5,443,650	9,076,811	9,065,824
Krediti i potraživanja od komitenata	16,316,922	15,733,244	13,753,555	13,293,335
Hartije od vrednosti	1,115,515	1,111,663	1,137,897	1,134,103
Ostala bilansna aktiva	92,080	83,787	81,007	77,368
Ukupno bilansne pozicije	23,923,856	23,310,623	27,718,583	27,239,887
Izloženost vezana za vanbilansne stavke				
Plative garancije	1,275,978	1,265,214	1,213,805	1,205,308
Činidbene garancije	4,659,992	4,649,942	3,325,114	3,314,965
Nepokriveni akreditivi	234,811	232,027	-	-
Neiskorišćene preuzete obaveza	4,084,167	4,081,768	4,992,594	4,991,021
Ukupno vanbilansne stavke	10,254,947	10,228,950	9,531,513	9,511,294
Ukupno	34,178,803	33,539,573	37,250,096	36,751,181

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

b) Krediti i plasmani

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kredita i plasmana Banke na dan 30. juna 2022. i 31. decembra 2021. godine prema kvalitetu plasmana. Tabela obuhvata bilansne i vanbilansne izloženosti Banke.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno bruto	U hiljadama dinara	
					Obezvredenje / verovatni gubitak	Ukupno neto
Gotovina i sredstva kod centralne banke	938,287	-	-	938,287	8	938,279
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5,461,052	-	-	5,461,052	17,402	5,443,650
Kreditni i potraživanja od komitenata						
<i>Kreditni i potraživanja od stanovništva:</i>						
- minusna salda	3,727	120	1,299	5,145	814	4,331
- kreditne kartice	13,541	82	1,782	15,404	1,460	13,944
- stambeni krediti	808,408	11,429	14,114	833,951	60,137	773,814
- gotovinski krediti	291,610	8,051	16,168	315,829	25,510	290,319
- ostali plasmani	13,517	997	2,734	17,248	1,875	15,373
<i>Kreditni i potraživanja od pravnih lica:</i>	11,891,877	1,378,540	1,858,928	15,129,345	493,883	14,635,462
	13,022,680	1,399,218	1,895,025	16,316,922	583,678	15,733,244
Hartije od vrednosti	972,562	142,953	-	1,115,515	3,852	1,111,663
Ostala bilansna aktiva	81,576	6	10,498	92,080	8,293	83,787
Vanbilansne stavke	10,165,427	49,754	39,766	10,254,947	25,997	10,228,950
Ukupno na 30.06.2022.	30,641,584	1,591,931	1,945,289	34,178,803	639,230	33,539,573
Ukupno na 31.12.2021.	33,362,131	1,747,935	2,140,030	37,250,096	498,915	36,751,181

Ukupno obezvredenje bilansne aktive i verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama na dan 30. jun 2022. godine iznose 639,989 hiljada dinara (31. decembar 2021: 498,472 hiljada dinara).

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

c) Struktura aktive koja se klasifikuje

Struktura portfolija Banke, klasifikovanog u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, na dan 30. juna 2022. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	16,992	1,395,867	102,924	1,695	44,693	1,562,171
Sektor privrednih društava	1,571,644	3,978,845	4,550,929	1,353,245	1,104,297	12,558,959
Sektor stanovništva	556,178	278,874	228,450	101,449	23,343	1,188,294
Sektor stranih lica	778,500	1,620,224	50,606	517,654	206	2,967,190
Ostali sektori	10,012	1,579,308	952,681	7,525	7,068	2,556,594
Ukupno	2,933,326	8,853,117	5,885,589	1,981,568	1,179,607	20,833,207
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	1,797,214	4,960,099	2,889,953	190,257	37,618	9,875,141
Sektor stanovništva	16,999	8,579	3,565	2,403	22,425	53,971
Ostali sektori	12,415	196,696	84,261	31,363	1,100	325,836
Ukupno	1,826,628	5,165,374	2,977,779	224,023	61,142	10,254,947
Ukupno na 30.06.2022.	4,759,954	14,018,491	8,863,369	2,205,591	1,240,750	31,088,155

Kvalitet portfolija Banke na dan 31. decembra 2021. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	16,467	509,995	76,653	949	44,150	648,214
Sektor privrednih društava	1,905,998	2,689,086	4,740,202	1,083,670	486,770	10,905,727
Sektor stanovništva	351,021	261,516	168,631	80,095	14,284	875,547
Sektor stranih lica	90,262	1,814,930	1,206,510	176,304	1,362	3,289,368
Ostali sektori	172,610	1,211,241	553,204	16,549	16,721	1,970,326
Ukupno	2,536,359	6,486,769	6,745,199	1,357,566	563,288	17,689,182
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	1,322,112	4,865,943	2,250,957	209,579	380	8,648,972
Sektor stanovništva	17,464	10,372	4,568	2,047	1,568	36,018
Ostali sektori	13,153	398,179	402,698	32,493	-	846,524
Ukupno	1,352,729	5,274,494	2,658,222	244,120	1,948	9,531,513
Ukupno na 31.12.2021.	3,889,089	11,761,264	9,403,421	1,601,686	565,235	27,220,695

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

d) Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirenja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (default) prate se na nivou Banke, na nivou interne klase rizika (kod pravnih lica) i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica), kao i sektorske pripadnosti.

Pregled sektorske strukture navedenih potraživanja u bruto iznosu sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	Vrednost	Potraživanja
	potraživanja	u statusu
		neizmirenja
		obaveza
Sektor privrednih društava	10,694,021	1,864,938
Sektor stanovništva	1,151,891	36,402
Sektor preduzetnika	58,878	4,089
Sektor stranih lica	2,967,190	-
Sektor finansija i osiguranja	1,562,171	-
Sektor drugih komitenata	1,580	1
Ostali sektori	2,491,955	92
Ukupno sa 30.06.2022.	18,927,686	1,905,522
Ukupno sa 31.12.2021.	17,689,182	2,047,636

34. RIZIK LIKVIDNOSTI

a) Ročna struktura sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu preostalog roka plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Prilivi i odlivi prikazani u tabeli nisu diskontovani.

Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 30. juna 2022. godine prikazana je kako sledi:

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	8,743,559	-	-	-	-	8,743,559
Potraživanja po osnovu derivata	-	24,519	-	-	-	24,519
Hartije od vrednosti	50,252	-	-	1,061,411	-	1,111,663
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,821,324	2,047	556,129	64,150	-	5,443,650
Kredit i potraživanja od komitenata	2,513,990	1,658,141	5,346,618	6,214,495	-	15,733,244
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	25,728	25,728
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,372,230	1,372,230
Investicione nekretnine	-	-	-	-	241,694	241,694
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	41,879	12,113	-	48,326	-	102,318
Ukupna aktiva	16,171,004	1,696,820	5,902,747	7,388,382	1,650,210	32,809,162

34. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

a) Ročna struktura sredstava i obaveza (Nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	U hiljadama dinara Ukupno
OBAVEZE						
Obaveze po osnovu derivata	-	5,067	-	-	-	5,067
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	425,243	166,052	1,010,064	-	-	1,601,359
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2,133,005	3,514,538	4,585,326	16,219,460	-	26,452,329
Rezervisanja	-	-	-	41,061	-	41,061
Odložene poreske obaveze	-	-	119,706	-	-	119,706
Ostale obaveze	342,880	31,365	28,191	21,625	-	424,061
Ukupna pasiva	2,901,128	3,717,022	5,743,286	16,282,145	-	28,643,582
Ročna neusklađenost						
Na dan 30. juna 2022.	13,269,875	(2,020,202)	159,461	(8,893,763)	1,650,210	4,165,580
Na dan 31. decembra 2021.	11,400,521	(3,439,768)	299,051	(5,733,355)	1,531,196	4,057,645

U okviru potraživanja do mesec dana raspoređene su i hartije od vrednosti bez roka dospeća (investicione jedinice).

Na osnovu analize kretanja plasmana u vidu odobrenih minusa po tekućim računima i kreditnih kartica utvrđena je stabilnost nivoa datih plasmana, pa su isti raspoređeni u ročni okvir preko 1 godine.

Statističkom analizom kretanja transakcionih depozita u poslednjih godinu dana, Banka je utvrdila da su isti stabilna kategorija obaveza Banke, te da se po tom osnovu u narednih godinu dana ne mogu očekivati značajni odlivi po osnovu ovih depozita koji bi ugrozili likvidnost Banke. Deo ovih depozita koji je sa 30. junom 2022. godine procenjen kao nestabilna kategorija depozita svrstan je u ročnu grupu do 1 meseca, dok je preostali deo istih iskazan u ročnoj grupi preko 1 godine.

34. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

a) Ročna struktura sredstava i obaveza (Nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	U hiljadama dinara Ukupno
OBAVEZE						
Obaveze po osnovu derivata	-	5,067	-	-	-	5,067
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	425,243	166,052	1,010,064	-	-	1,601,359
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2,133,005	3,514,538	4,585,326	16,219,460	-	26,452,329
Rezervisanja	-	-	-	41,061	-	41,061
Odložene poreske obaveze	-	-	119,706	-	-	119,706
Ostale obaveze	342,880	31,365	28,191	21,625	-	424,061
Ukupna pasiva	2,901,128	3,717,022	5,743,286	16,282,145	-	28,643,582
Ročna neusklađenost						
Na dan 30. juna 2022.	13,269,875	(2,020,202)	159,461	(8,893,763)	1,650,210	4,165,580
Na dan 31. decembra 2021.	11,400,521	(3,439,768)	299,051	(5,733,355)	1,531,196	4,057,645

U okviru potraživanja do mesec dana raspoređene su i hartije od vrednosti bez roka dospeća (investicione jedinice).

Na osnovu analize kretanja plasmana u vidu odobrenih minusa po tekućim računima i kreditnih kartica utvrđena je stabilnost nivoa datih plasmana, pa su isti raspoređeni u ročni okvir preko 1 godine.

Statističkom analizom kretanja transakcionih depozita u poslednjih godinu dana, Banka je utvrdila da su isti stabilna kategorija obaveza Banke, te da se po tom osnovu u narednih godinu dana ne mogu očekivati značajni odlivi po osnovu ovih depozita koji bi ugrozili likvidnost Banke. Deo ovih depozita koji je sa 30. junom 2022. godine procenjen kao nestabilna kategorija depozita svrstan je u ročnu grupu do 1 meseca, dok je preostali deo istih iskazan u ročnoj grupi preko 1 godine.

35. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA

- a) Analiza sredstava i obaveza po valutama sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	5,641,652	330,801	167,600	185,686	6,325,738	2,417,821	8,743,559
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	1,115	1,115	23,404	24,519
Hartije od vrednosti	113,247	139,334	-	-	252,581	859,082	1,111,663
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,463,551	215,993	69,795	201,025	3,950,363	1,493,287	5,443,650
Kredit i potraživanja od komitenata	2,632,351	3,692	-	-	2,606,692	13,126,552	15,733,244
Ostala sredstva	9,661	15,191	-	6,189	31,041	1,721,487	1,752,528
Ukupna aktiva	11,860,462	705,010	237,395	394,014	13,167,530	19,641,633	32,809,162
OBAVEZE							
Obaveze po osnovu derivata	686	-	-	1,031	1,717	3,350	5,067
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	326,466	10,075	-	6,189	342,730	1,258,629	1,601,359
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	10,544,988	906,190	115,534	127,556	11,694,268	14,758,061	26,452,329
Rezervisanja	-	-	-	-	-	41,061	41,061
Ostale obaveze	215,161	759	1	212	216,132	327,636	543,769
Ukupno obaveze	11,087,301	917,023	115,535	134,988	12,254,848	16,388,737	28,643,585
Neto svop pozicija	(569,886)	209,233	(120,785)	(262,393)	(743,831)	-	(743,831)
Neto devizna pozicija							
- Na dan 30. juna 2022.	203,275	(2,780)	1,075	(3,367)	-	-	204,350
- Na dan 31. decembra 2021.	644,928	4,177	29,294	(334)	-	-	678,397

35. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

b) Devizni podbilans Banke po valutama, sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine, prikazan je u sledećoj tabeli:

					U hiljadama dinara		
		EUR	Devizna klauzula vezana za EUR	USD	Devizna klauzula vezana za USD	Ostale valute - prevedene u EUR	Ukupno devizni podbilans
Aktiva	Dinari	9,580,690	2,279,772	705,010	-	631,409	13,196,881
	EUR	81,603	19,418	6,005	-	5,378	112,404
Obaveze	Dinari	11,045,177	42,124	917,023	-	250,523	12,254,847
	EUR	94,077	359	7,811	-	2,134	104,381
Svop	Dinari	(569,886)	-	209,233	-	(383,178)	(743,831)
	EUR	(4,854)	-	1,782	-	(3,264)	(6,336)

c) Pokazatelj deviznog rizika

	<u>30.06.2022.</u>	<u>30.06.2021.</u>
Pokazatelj deviznog rizika		
30.jun	5.11%	1.15%
Prosek 1/2 godine	5.35%	7.82%
Najniži iznos	0.23%	0.03%
Najviši iznos	17.41%	19.20%

Pokazatelj deviznog rizika se u toku prve polovine 2022. godine kretao u rasponu od 0.23% do 17.41%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke.

36. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 30. juna 2022. godine, Banka je imala usaglašene sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

a) Adekvatnost kapitala Banke

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 30. juna 2022. i 31. decembra 2021. godine, kao i pokazatelji adekvatnosti kapitala:

	U hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Regulatorni kapital		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,912,133	2,912,133
Stečene sopstvene akcije	-	-
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	-	-
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija	<u>3,080,297</u>	<u>3,080,297</u>
Gubici iz ranijih godina	-	-
Revalorizacione rezerve	667,917	687,825
Nematerijalna ulaganja	(25,728)	(29,353)
Rezerve iz dobiti	278,079	278,079
Odbitne stavke od kapitala	-	-
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru	(114)	(114)
Osnovni kapital (2)	4,000,451	4,016,734
Osnovni akcijski kapital (3)	4,000,451	4,016,734
Dodatni osnovni kapital	-	-
Dopunski kapital	-	-
Ukupan kapital (1)	<u>4,000,451</u>	<u>4,016,734</u>
Izloženosti rizicima		
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	21,024,531	18,183,008
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	658,214	1,140,560
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	1,518,750	1,518,750
Ukupno (2)	<u>23,201,495</u>	<u>20,842,318</u>
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100, min 14.86%)	<u>17.24%</u>	<u>19.27%</u>
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala (2/2 x 100, min 11.86%)	<u>17.24%</u>	<u>19.27%</u>
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (3/2 x 100, min 9.60%)	<u>17.24%</u>	<u>19.27%</u>

Obračun adekvatnosti kapitala izvršen je u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, koja je usklađena sa Bazel III standardima.

36. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

Pokazatelji adekvatnosti kapitala su iznad zakonski propisanih minimalnih vrednosti od 8%, 6% i 4.50%, kao i iznad pokazatelja adekvatnosti kapitala propisanih od strane NBS kroz proces supervizorske procene (ukupni supervizorski zahtev za kapitalom).

b) Pokazatelji poslovanja

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	30.06.2022.	31.12.2021.
	Minimum EUR		
1.Kapital	10 miliona	34.07	34.16
2.Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	17.24%	19.27%
	Maksimum		
3.Ulaganja Banke	60% kapitala	40.38%	40.14%
4.Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	373.68%	250.14%
5.Prosečni mesečni pokazatelji likvidnosti:			
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1	2.94	2.80
	Maksimum		
6.Pokazatelj deviznog rizika	20% kapitala	5.11%	16.89%

37. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neka druga sistemska slabost koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka je usvojila i primenila Metodologiju upravljanja informacionim rizicima koja definiše identifikaciju, procenu, analizu i praćenje rizika informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama i internom dokumentacijom.

Zaposleni u Sektoru informaciono-komunikacionih tehnologija i administrator bezbednosti vrše procenu i merenje izloženosti Banke riziku IS. Procena rizika IS se vrši najmanje jednom godišnje i podrazumeva postupak u kome se sagledava registar resursa i navodi u kojoj meri postoji izloženost pojedinim vrstama rizika IS.

38. DEVIZNI KURS

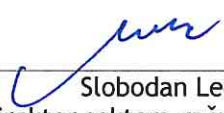
Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 30. juna 2022. i 31. decembra 2021. godine godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

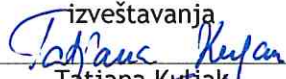
	30.06.2022.	U dinarima 31.12.2021.
EUR	117.4055	117.5821
USD	112.2638	103.9262
CHF	117.6290	113.6388

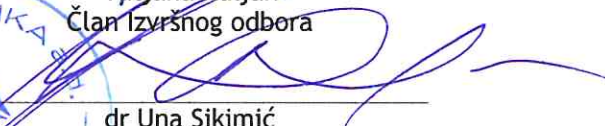
39. DOGAĐAJI NASTALI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo bitnih događaja nakon datuma bilansiranja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

Beograd, 25.08.2022.

Slobodan Lečić,
Direktor sektora računovodstva i
izveštavanja

Tatjana Kutjak
Član Izvršnog odbora

dr Una Sikimić
Predsednik Izvršnog odbora

Sektor računovodstva i izveštavanja

Odeljenje finansijskog planiranja i kontrole

Datum: 25.08.2022. godine

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU BANKE

ZA PERIOD 01.01. – 30.06.2022. GODINE

SADRŽAJ

1.	Uvodne napomene	5
2.	Makroekonomsko okruženje	5
2.1.	Osnovne napomene	5
2.1.1.	BDP i industrijska proizvodnja.....	5
2.1.2.	Zaposlenost i zarade	5
2.1.3.	Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija	6
2.1.4.	Devizni kurs	7
2.1.5.	Monetarni tokovi.....	7
2.2.	Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu	8
2.3.	Regulativa u izveštajnom periodu	9
3.	Poslovne aktivnosti Banke.....	10
3.1.	Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke	10
3.2.	Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu	11
3.3.	Informacije o kadrovskim pitanjima	12
4.	Bilans uspeha Banke	13
4.1.	Rezultat Banke u izveštajnom periodu	13
4.2.	Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu	15
4.3.	Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu	16
4.4.	Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	17
4.5.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	17
4.6.	Ostali rashodi	17
5.	Bilans stanja Banke	18
5.1.	Osnovne napomene.....	18
5.2.	Gotovina i sredstva kod centralne banke.....	19
5.3.	Hartije od vrednosti	20
5.4.	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.....	20
5.5.	Kredit i potraživanja od komitenata	21
5.5.1.	Kredit stanovništvu	22
5.6.	Investicije u zavisna društva	23
5.7.	Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine	23
5.8.	Ostala sredstva	24
5.9.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25
5.10.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	27
5.11.	Ukupni depoziti Banke.....	28

5.12.	Rezervisanja	29
5.13.	Ostale obaveze	29
5.14.	Kapital Banke	30
5.14.1.	Struktura kapitala Banke	30
5.14.2.	Akcijski kapital.....	31
5.14.3.	Sticanje sopstvenih akcija	32
6.	Vanbilansna evidencija Banke	32
7.	Likvidnost Banke	34
7.1.	Dinarska i devizna likvidnost Banke	34
8.	Upravljanje rizicima.....	35
8.1.	Ciljevi i politike za upravljanje finansijskim rizicima.....	35
8.2.	Izloženost rizicima (cenovnom, kreditnom, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka) sa strategijom za upravljanje rizicima i ocenom njihove efektivnosti	37
8.3.	Upravljanje kapitalom.....	39
8.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima	41
8.4.1.	Kreditni rizik	41
8.4.2.	Rizik likvidnosti.....	44
8.4.3.	Tržišni rizici.....	46
8.4.3.1.	Devizni rizik	47
8.4.3.2.	Cenovni rizik.....	47
8.4.4.	Kamatni rizik	47
8.4.5.	Operativni rizik	49
8.4.6.	Rizici ulaganja.....	50
8.4.7.	Rizik izloženosti.....	50
8.4.8.	Rizik zemlje	51
9.	Ostale aktivnosti Banke.....	52
9.1.	Usklađenost poslovanja.....	52
9.2.	Poslovi praćenja i procene rizika usklađenosti poslovanja.....	53
9.3.	Sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma.....	53
9.4.	Informaciono-komunikaciona tehnologija.....	53
9.5.	Upravljanje lošim plasmanima.....	54
9.6.	Finansijska saradnja sa inostranstvom.....	55
9.7.	Aktivnosti istraživanja i razvoja.....	55
9.8.	Korporativna odgovornost prema društvu.....	56
9.9.	Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	56
9.10.	Ogranci banke.....	56

10.	Korporativno upravljanje.....	57
10.1.	Kodeks korporativnog upravljanja.....	57
10.2.	Organi upravljanja i njihovi odbori.....	57
10.3.	Informacije o ponudama za preuzimanje.....	59
10.4.	Opis osnovnih elemenata sistema internih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja.....	60
10.5.	Opis politike raznolikosti.....	64
11.	Razvoj Banke u narednom periodu.....	65
11.1.	Strateški ciljevi Banke.....	65
11.2.	Realizacija strateških ciljeva Banke.....	66
12.	Poslovanje Banke u prvoj polovini 2022. godine.....	67
13.	Događaji nakon proteka poslovne godine.....	69

1. UVODNE NAPOMENE

Izveštaj o poslovanju ALTA banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) obuhvata period poslovanja Banke od 01. januara do 30. juna 2022. godine (u daljem tekstu: izveštajni period) i ima za cilj analizu i ocenu profitabilnosti i produktivnosti poslovanja Banke, kao i analizu stanja i dinamike vrednosti njene poslovne imovine i izvora finansiranja tokom izveštajnog perioda.

2. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

2.1. Osnovne napomene

2.1.1. *BDP i industrijska proizvodnja*

Prema poslednjim dostupnim podacima Republičkog zavoda za statistiku, realni rast BDP u prvom kvartalu 2022. godine u odnosu na isti period prethodne godine iznosio je 4.4%.

Desezonirana serija podataka pokazuje pad bruto domaćeg proizvoda u prvom kvartalu 2022. godine od 0.5% u odnosu na prethodni kvartal.

Posmatrano po delatnostima, u prvom kvartalu 2022. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, značajan realni rast bruto dodate vrednosti zabeležen je u sektoru trgovine na veliko i malo i popravke motornih vozila, saobraćaja i skladištenja i usluga smeštaja i ishrane, 11.0% i sektoru industrije i snabdevanja vodom i upravljanja otpadnim vodama, 1.9%. Značajan realni pad bruto dodate vrednosti zabeležen je u sektoru građevinarstva, 5.3%.

Posmatrano po agregatima upotrebe bruto domaćeg proizvoda, u prvom kvartalu 2022. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, realni rast zabeležen je kod svih agregata: izdaci za finalnu potrošnju domaćinstava, 7.1%, izdaci za finalnu potrošnju neprofitnih institucija koje pružaju usluge domaćinstvima (NPID), 4.7%, izdaci za finalnu potrošnju države, 2.5%, bruto investicije u osnovna sredstva, 1.0%, izvoz robe i usluga, 19.6% i uvoz robe i usluga, 27.3%.

2.1.2. *Zaposlenost i zarade*

U drugom kvartalu 2022. godine ukupan broj zaposlenih je iznosio 2,304,656 lica. Od ukupnog broja, 1,852,663 zaposleno je u pravnim licima, 395,194 predstavljaju preduzetnici, lica zaposlena kod njih i lica koja samostalno obavljaju delatnost, a 56,799 lica predstavljaju registrovani individualni poljoprivrednici.

U odnosu na drugi kvartal 2021. godine, ukupan broj zaposlenih je veći za 34,262 lica, odnosno za 1.5%, pri čemu je broj zaposlenih u pravnim licima porastao za 38,901 lice, tj. za 2.1%, broj preduzetnika, zaposlenih kod njih i lica koja samostalno obavljaju delatnost povećan je za 172 lica, dok je broj registrovanih individualnih poljoprivrednika smanjen za 4,811 lica, tj. za 7.8%.

U odnosu na prethodni kvartal, ukupan broj zaposlenih je veći za 20,370 lica, tj. za 0.9%, pri čemu je broj zaposlenih u pravnim licima porastao za 17,206 lica, tj. za 0.9%, broj preduzetnika, zaposlenih kod njih i lica koja samostalno obavljaju delatnost povećan je za 4,391 lice, tj. za 1.1%, dok je broj registrovanih individualnih poljoprivrednika smanjen za 1,227 lica, tj. za 2.1%.

Prosečna zarada (bruto) obračunata za maj 2022. godine iznosila je 102,432 dinara, dok je prosečna zarada bez poreza i doprinosa (neto) iznosila 74,168 dinara.

Rast bruto zarada u periodu januar–maj 2022. godine, u odnosu na isti period prošle godine, iznosio je 13.4% nominalno, odnosno 3.8% realno. Istovremeno, neto zarade su porasle za 13.3% nominalno i za 3.8% realno.

U poređenju sa istim mesecom prethodne godine, prosečna bruto zarada za maj 2022. godine nominalno je veća za 14.2%, a realno za 3.4%, dok je prosečna neto zarada nominalno veća za 14.1%, odnosno za 3.4% realno.

Medijalna neto zarada za maj 2022. godine iznosila je 56,582 dinara, što znači da je 50% zaposlenih ostvarilo zaradu do navedenog iznosa.

2.1.3. Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija

Radi definisanja okvira za odlučivanje o monetarnoj politici na srednji rok i usidranja i stabilizacije inflacionih očekivanja, Narodna banka Srbije je odredila ciljanu stopu ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merene godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena, za period do 2023. godine, u visini 3.00%, sa dozvoljenim odstupanjem ± 1.5 p. p.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, cene proizvoda i usluga lične potrošnje u junu 2022. godine, u odnosu na maj 2022. godine, u proseku su povećane za 1.6%. Potrošačke cene u junu 2022. godine, u poređenju sa istim mesecom prethodne godine, povećane su za 11.9%, dok su u poređenju sa decembrom 2021. godine u proseku povećane za 7.3%.

Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje, u junu 2022. godine, u odnosu na prethodni mesec, rast cena je zabeležen u grupama Transport (2.7%), Hrana i bezalkoholna pića i Rekreacija i kultura (za po 2.3%), Restorani i hoteli (1.4%), Odeća i obuća (1.2%), Oprema za stan i tekuće održavanje (1.1%), Stanovanje, voda, električna energija, gas i ostala goriva (1.0%), Alkoholna pića i duvan (0.4%) i Zdravlje (0.2%).

Cene ostalih proizvoda i usluga nisu se bitnije menjale.

U toku prve polovine 2022. godine NBS je tri puta izvršila izmenu referentne kamatne stope, tako da je ona na dan 30.06.2022. godine i iznosila 2.50%.

U narednoj tabeli prikazane su prosečne vrednosti referentne kamatne stope Narodne banke Srbije tokom prve polovine 2022. godine i tokom 2021. godine.

Tabela 1. Prosečna referentna kamatna stopa u 2022. i 2021. godini

Period	2022	2021
Januar	1.00%	1.00%
Februar	1.00%	1.00%
Mart	1.00%	1.00%
April	1.50%	1.00%
Maj	2.00%	1.00%
Jun	2.50%	1.00%
Jul		1.00%
Avgust		1.00%
Septembar		1.00%
Oktobar		1.00%
Novembar		1.00%
Decembar		1.00%
Prosek	1.50%	1.00%

Prosečna referentna kamatna stopa, tokom prve polovine 2022. godine, iznosila je 1.50% i viša je za 0.5 procentnih poen u odnosu na prosečnu referentnu kamatnu stopu tokom 2021. godine (prosek 2021: 1.00%).

2.1.4. *Devizni kurs*

Tokom prvog kvartala 2022. godine uglavnom je preovladavao stabilan kurs dinara ka evru. Stabilnosti na deviznom tržištu najviše su doprinele učestale intervencije NBS na domaćem međubankarskom tržištu, kao i pojačano ulaganje investitora u hartije od vrednosti.

Na dan 30.06.2022. godine kurs dinara prema evru iznosio je 117.4055, dok je na dan 31.12.2021. godine iznosio 117.5821. Tokom prve polovine 2022. godine, najviša vrednost evra prema dinaru iznosila je 117.7627 (dana 13.04.2022.), a najniža 117.4002 (dana 21.06.2022.). Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1.0380 do 1.1449, i sa 30.06.2021. godine iznosio je 1.0484.

Neto devizne rezerve (devizne rezerve umanjene za devizna sredstva banaka po osnovu obavezne rezerve i drugim osnovima) na kraju juna iznosile su 11,907.1 milion evra i u odnosu na kraj prethodnog meseca bile su više za 613.9 miliona evra.

Povećanje deviznih rezervi prvenstveno je rezultat aktivnosti Narodne banke Srbije na domaćem deviznom tržištu (ukupan neto efekat kupovine deviza i svop transakcija u iznosu od 403.0 miliona evra). Na povećanje deviznih rezervi u junu dodatno su uticali neto prodaja državnih hartija od vrednosti na domaćem finansijskom tržištu, upravljanje deviznim rezervama, donacije i drugi osnovi (ukupno u neto iznosu 314,3 miliona evra), kao i neto priliv po osnovu devizne obavezne rezerve banaka usled uobičajenih aktivnosti banaka (264.2 miliona evra).

Navedeni prilivi bili su više nego dovoljni da pokriju odlive po osnovu neto razduženja države po osnovu kredita, kao i po drugim osnovima (ukupno 206.8 miliona evra).

Efekat tržišnih faktora u junu bio je pozitivan u neto iznosu od 97.4 miliona evra, prevashodno po osnovu jačanja američkog dolara prema evru na međunarodnom tržištu.

Obim realizovane trgovine devizama na međubankarskom deviznom tržištu u junu iznosio je 916.0 miliona evra i bio je za 150.5 miliona evra manji nego u prethodnom mesecu. U prvih šest meseci ove godine, u međubankarskoj trgovini realizovana su ukupno 4,287.3 miliona evra.

2.1.5. *Monetarni tokovi*

Na kraju prve polovine 2022. godine, beleži se rast kreditne zaduženosti svih korisnika. Ukupni plasmani bankarskog sektora zabeležili su, na kraju prve polovine 2022. godine, rast od 10.3% u odnosu na stanje sa kraja prve polovine 2021. godine, odnosno 3.9% u odnosu na kraj 2021. godine. U narednoj tabeli prikazano je stanje duga po bankarskim kreditima.

Tabela 2. Stanje duga po bankarskim kreditima na dan 30. jun 2022. godine

Korisnik kredita	u mil. dinara				
	30.06.2022.	31.03.2022.	31.12.2021.	30.09.2021.	30.06.2021.
Pravna lica	1,816,111	1,788,463	1,750,590	1,684,289	1,638,177
Preduzetnici	71,313	69,254	69,814	68,582	66,255
Stanovništvo	1,383,569	1,348,519	1,327,944	1,297,662	1,262,369
UKUPNO:	3,270,993	3,206,236	3,148,348	3,050,533	2,966,801

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Na kraju prve polovine 2022. godine, učešće docnje u dugu po osnovu bankarskih kredita kod Pravnih lica i Stanovništva je u padu u odnosu na kraj 2021. godine, dok je kod Prduzetnika u porastu. Na dan 30. juna 2022. godine, pravna lica imala su docnju u otplati kredita od 3.10%, što u odnosu na stanje sa kraja 2021. godine predstavlja pad od 0.3 p.p., dok je docnja kod stanovništva na kraju istog perioda na nivou od 2.30% (31.12.2021: 2.60%) - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 3. Učešće docnje u dugu po osnovu kredita, stanje na dan 30. jun 2022. godine

Korisnik kredita	30.06.2022.	31.03.2022.	31.12.2021.	30.09.2021.	30.06.2021.
Pravna lica	3.10%	2.90%	3.40%	3.60%	3.70%
Preduzetnici	5.00%	4.80%	3.60%	3.40%	3.60%
Stanovništvo	2.30%	2.20%	2.60%	2.60%	2.50%
UKUPNO:	2.80%	2.60%	3.10%	3.10%	3.10%

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Napomena. Docnja kod pravnih lica i preduzetnika predstavlja dospеле nenaplaćene obaveze preko 15 dana, a kod fizičkih lica preko 60 dana.

2.2. Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu

Na kraju prve polovine 2022. godine indeks BELEX 15 iznosio je 839.62 indeksnih poena, i uvećan je za 7.7% u odnosu na isti period 2021. godine. Takođe, opšti indeks akcija, BELEX line, zabeležio je u istom periodu rast od 2.2% i na kraju prve polovine 2022. godine iznosio je 1,690.07 indeksnih poena.

Tabela 4. Vrednost indeksa Beogradske berze, stanje na dan 30. jun 2022. godine

Opis	30.06.2022.	31.03.2022.	31.12.2021.	30.09.2021.	30.06.2021.	Index
BELEX 15	839.62	840.53	820.78	802.81	779.45	107.7
BELEX line	1,690.07	1,739.08	1,711.57	1,697.72	1,653.08	102.2

Izvor: Belex

2.3. Regulativa u izveštajnom periodu

Tokom 2020. i 2021. godine Narodna banka Srbije donela je čitav set mera s ciljem podrške građanima i ekonomiji u uslovima pandemije korona virusa.

Najznačajnija među njima je **Odluka o privremenim merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema**. Ovom odlukom uređuju se mere i aktivnosti koje je banka dužna da primeni u uslovima pandemije izazvane Covid-19, radi očuvanja stabilnosti finansijskog sistema u Republici Srbiji zbog mogućnosti suočavanja sa teškoćama u otplati obaveza dužnika. Banka je dužna da dužnicima ponudi zastoj u otplati obaveza (moratorijum). Zastoj u plaćanju mogu koristiti privredna društva, preduzetnici i građani, po osnovu svojih kreditnih obaveza. Klijenti koji prihvate zastoj (prvi moratorijum) u otplati neće imati obavezu plaćanja svojih kreditnih obaveza, ni po osnovu kamate ni po osnovu glavnice, u roku od 90 dana. U drugoj polovini 2020.godine, Banke su bile dužne još jednom da ponude zastoj u otplati obaveza, u trajanju od 60 dana (drugi moratorijum II). Krajem 2020. godine, započet je proces trećeg moratorijuma, koji je nastavljen i tokom prve polovine 2021. godine. Tokom moratorijuma III, Banka je, u skladu sa obavezom, uputila obaveštenje na adresu ukupno 132 klijenta, od kojih je 31 klijent prihvatio moratorijum III, i na taj način je realizovan moratorijum za plasmane u ukupnom iznosu od 973,198 hiljada dinara. Istovremeno, Banci se obratilo 43 klijenata sa zahtevom za moratorijum III, od kojih je realizovano 38 zahteva, sa ukupnim iznosom plasmana od 1,899,299 hiljada dinara. Drugim rečima, Banka je u moratorijumu III realizovala ukupno 69 zahteva klijenata u ukupnom iznosu plasmana od 2,872,497 hiljada dinara. Treći moratorijum podrazumeva odobrenje klijentima grace period u trajanju od šest meseci, sa opcijom plaćanja ili pripisa kamate nakon grace-a, i produženje roka otplate na način da nova mesečna obaveza ne bude veća pre primene moratorijuma.

Kasnijom dopunom ove Odluke propisano je da banka može fizičkom licu odobriti stambeni kredit koji je obezbeđen hipotekom na nepokretnosti pod uslovom da je obezbedila da iznos tog kredita nije veći od 90% vrednosti te nepokretnosti, ako se taj kredit odobrava fizičkom licu za kupovinu prve stambene nepokretnosti, odnosno, da se krediti za ove namene mogu odobravati sa 10% učešća.

Tokom prve polovine 2022. godine nije bilo značajnih izmena u regulativi.

3. POSLOVNE AKTIVNOSTI BANKE

3.1. Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke

ALTA banka a.d. Beograd, u skladu sa registrovanom delatnošću, obavlja poslove ostalog monetarnog posredovanja (šifra delatnosti 6419). Shodno tome, u okviru registrovane delatnosti Banka obavlja sledeće osnovne grupe poslova:

/1/ poslove pribavljanja svih vrsta novčanih sredstava od klijenata putem:

- prikupljanja transakcionih depozita;
- prikupljanja oročenih depozita;
- prikupljanja namenskih depozita;
- primanja na štednju dinarskih i deviznih depozita;
- emitovanja hartija od vrednosti;
- komisionih poslova i
- drugih načina, u skladu sa zakonskim propisima.

/2/ poslove angažovanja sredstava u skladu sa ročnom i namenskom strukturom izvora sredstava, i to:

- kratkoročnog i dugoročnog kreditiranja pravnih i fizičkih lica;
- eskonta menica;
- faktoringa potraživanja;
- plasmana u kratkoročne i dugoročne hartije od vrednosti;
- poslove izdavanja dinarskih i deviznih garancija;

/3/ poslova pružanja usluga, i to:

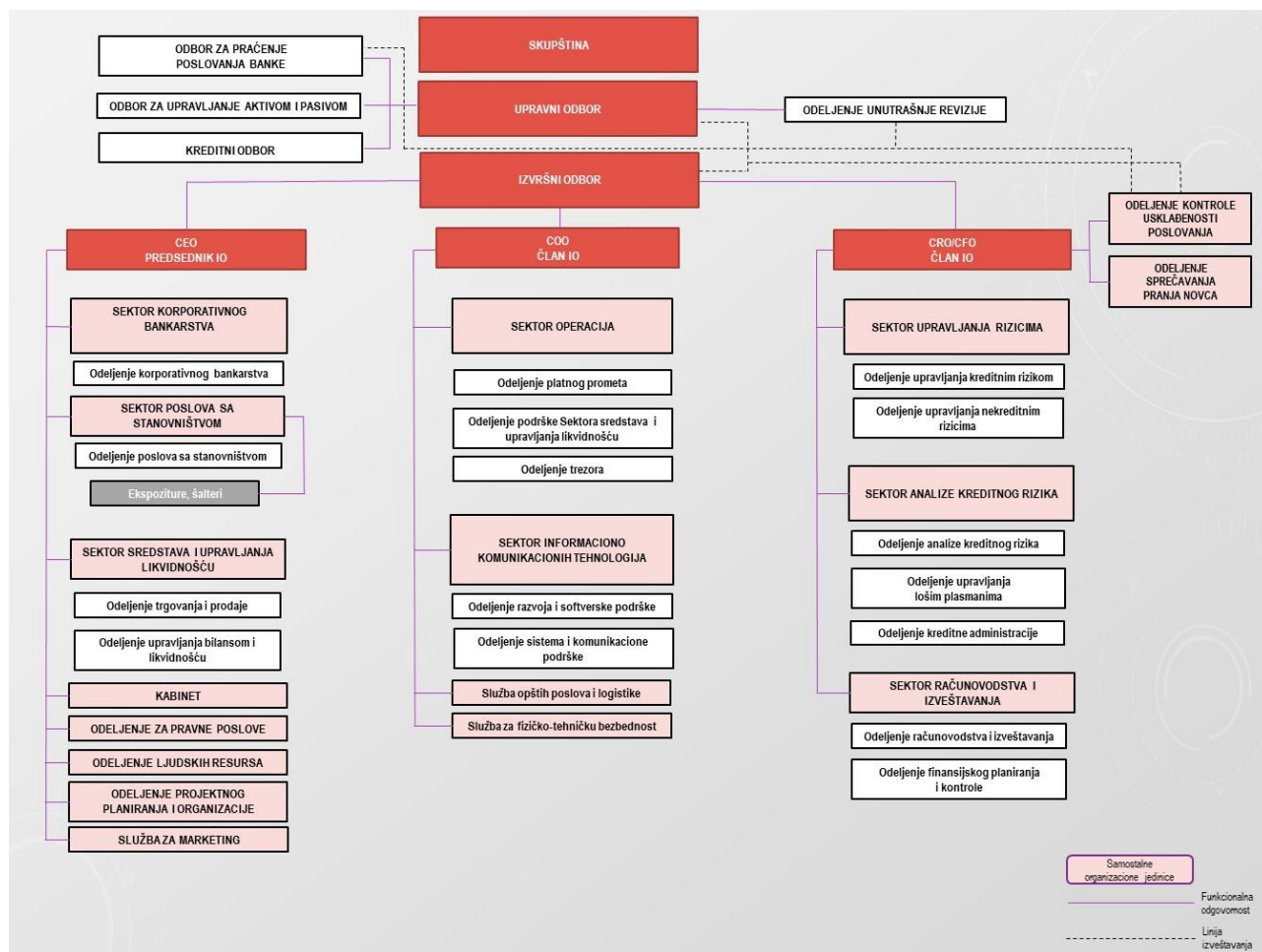
- usluga dinarskog i deviznog platnog prometa;
- izdavanja platnih kartica;
- usluge izdavanja sefova;
- obavljanja poslova u ime i za račun trećih lica, kao i
- pružanja usluga finansijskog konsaltinga;

Kako ostvarenje planiranih ciljeva pretpostavlja fleksibilnu i efikasnu organizacionu strukturu, kao i njeno kontinuirano prilagođavanje tržišnim uslovima, definisana organizaciona struktura Banke ima za cilj:

- efikasno upravljanje rizicima, u skladu sa Bazel standardima, po pitanju odvojenosti funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika;
- uspostavljanje preduslova za efikasno funkcionisanje nosioca upravljačkih, nadzornih i poslovnih aktivnosti društva, u smislu jasnog utvrđivanja poslova koje obavljaju zaposleni, prava i obaveza i odgovornosti koje po tom osnovu imaju, kao i pravila i procedura kojih su u obavljanju poslova obavezni da se pridržavaju;
- eliminisanje, odnosno minimiziranje mogućnosti propuštanja obavljanja aktivnosti od značaja za poslovanje Banke, ili pak delovanje suprotno interesima Banke, a iz razloga nedorečenosti, neusaglašenosti ili nepostojanja adekvatnih pravila i procedura.

Pregled organizacione strukture Banke dat je u sledećem grafičkom prikazu.

Graf 1. Organizaciona struktura ALTA banke a.d. Beograd

* Dana 04.04.2022. izmenjena je organizaciona struktura Banke i Sektor sredstava i upravljanja likvidnošću je prešao u nadležnost CEO.

3.2. Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu

Nadležnosti Upravnog odbora ALTA banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) su utvrđene Statutom Banke. U skladu sa nadležnostima, Upravni odbor je tokom prve polovine 2022. godine ukupno održao 17 sednica.

Tabela 5. Upravni odbor ALTA banke a.d. Beograd na dan 30. jun 2022. godine

Ime i prezime	Akcionar koga predstavlja	Funkcija
Mast econ Davor Macura	Alta Pay Group doo	Predsednik
Jelena Pantović	nezavisni član	Član
Nebojša Stojanović	nezavisni član	Član
prof.dr Aleksandar Živković	nezavisni član	Član
Vladimir Miladinović	nezavisni član	Član

Upravni odbor je u svim poslovnim aktivnostima podržavao razvojnu politiku Banke, zasnovanu na osnovnim načelima bankarskog poslovanja, i to:

- održavanju likvidnosti i sigurnosti u poslovanju;
- zaštiti Banke od rizika u poslovanju;
- povećanju kapitala Banke;
- unapređenju organizacije Banke i kvaliteta pružanja bankarskih usluga;
- jačanju tržišne pozicije Banke.

Nadležnosti Izvršnog odbora Banke su utvrđene Statutom Banke. U skladu sa nadležnostima, Izvršni odbor je tokom prve polovine 2022. godine ukupno održao 65 sednica. Poslovne aktivnosti Izvršnog odbora Banke tokom posmatranog perioda bile su usmerene na održavanje likvidnosti i profitabilnosti poslovanja, jačanje ekonomskog položaja i rast tržišnog učešća Banke.

Tabela 6. Izvršni odbor ALTA banke a.d. Beograd na dan 30. jun 2022. godine

Ime i prezime	Funkcija
dr Una Sikimić	Predsednica
Tatjana Kuljak	Član
Nikola Krdžić	Član

3.3. Informacije o kadrovskim pitanjima

Sa stanjem na dan 30. jun 2022. godine u Banci je radno angažovano 176 zaposlenih. Shodno prirodi delatnosti, u Banci je dominantno zaposlena visoko obrazovana stručna radna snaga. Prosečna starost zaposlenih iznosi oko 43 godine. Od ukupnog broja zaposlenih na 30.06.2022. godine, 56% čine osobe ženskoga roda, dok 44% čine osobe muškoga roda.

Banka će i tokom narednog perioda nastaviti trend jačanja kadrovske osnove, koji je naročito intenziviran tokom prethodnih godina, prijemom u radni odnos novih visokoobrazovanih radnika, koji će biti radno angažovani na obavljanju specijalizovanih bankarskih poslova i poslova vezanih za izradu i plasman novih bankarskih proizvoda. S tim u vezi, zapošljavanje novih radnika biće usklađeno, pre svega, sa prirodnom fluktuacijom zaposlenih i ostvarenim rastom obima poslovne aktivnosti.

U skladu sa programom stručnog usavršavanja zaposlenih, radnici Banke se redovno upućuju na specijalističke kurseve, savetovanja i seminare iz oblasti od značaja za rad i razvoj Banke.

Organizaciono, pitanja u vezi sa zaposlenima u Banci regulišu se u okviru organizacionog dela Odeljenje ljudskih resursa.

4. BILANS USPEHA BANKE

4.1. Rezultat Banke u izveštajnom periodu

Banka je na kraju prve polovine 2022. godine ostvarila dobitak pre oporezivanja u iznosu od 126,081 hiljadu dinara, odnosno, 1,073.9 hiljada evra.

Ostvareni rezultat značajno je viši u odnosu na onaj predviđen Poslovnim planom za 2022. godinu, a najviše usled više iskazanih prihoda od kamata, ali i značajno više iskazanih prihoda od naknada i provizija.

Ostvarena dobit od kamata i naknada iznosi 685,388 hiljada dinara, i ista je za 382,111 hiljada dinara, odnosno, za 126.0% viša od one ostvarene u 2021. godine (30.06.2021: 303,277 hiljada dinara). Ovakav rezultat je posledica pre svega promene u iskazivanju prihoda i rashoda po osnovu kursnih razlika od kupoprodaje deviza, koji se od 31.12.2021. godine iskazuju u okviru prihoda i rashoda od naknada i provizija, ali viših ostvarenih prihoda od kamata.

Stopa operativne efikasnosti Banke - "cost to income ratio" je na kraju prve polovine 2022. godini iznosila 64.3% i na nižem je nivou u odnosu na nivo ove stope u 2021. godini (01.01-31.12.2020: 82.6%). Glavni razlog smanjenja ove stope jeste već pomenuta promena u iskazivanju prihoda i rashoda po osnovu kursnih razlika od kupoprodaje deviza, koji se od 31.12.2021. godine iskazuju u okviru prihoda i rashoda od naknada i provizija, i kao takvi ulaze u obračun ovog pokazatelja. Pored navedenog, na smanjenje ovog pokazatelja je uticalo povećanje ostvarenog operativnog rezultata Banke.

Tabela 7. Rezultat Banke ostvaren u periodu januar – jun 2022. godine

Pozicija	u hiljadama dinara u periodu od 1. januara do 30. juna		
	2022	2021	Index
Prihodi od kamata	550,276	383,470	143.5
Rashodi od kamata	(127,892)	(134,710)	94.9
Dobitak po osnovu kamata	422,384	248,760	169.8
Prihodi od naknada i provizija	456,861	128,562	355.4
Rashodi naknada i provizija	(193,857)	(74,045)	261.8
Dobitak po osnovu naknada i provizija	263,004	54,517	482.4
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	21,451	4,215	508.9
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	0	0	
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu zaštite od rizika	77	28	
Neto prihod / (rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(20,486)	30,839	-66.4
Neto prihod / (rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(137,094)	13,589	-1,008.9
Ostali poslovni prihodi	16,559	9,041	183.2
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(214,665)	(164,462)	130.5
Troškovi amortizacije	(27,199)	(24,238)	112.2
Ostali prihodi	1,135	1,939	58.5
Ostali rashodi	(199,085)	(162,284)	122.7
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja	126,081	11,944	1,055.6
Dobitak / (gubitak) po osnovu odloženih poreza	0	0	
Dobitak / (gubitak) nakon oporezivanja	126,081	11,944	1,055.6

Strukturno posmatrano, Banka je u prvoj polovini 2022. godine ostvarila prihod od kamata i naknada u ukupnom iznosu od 1,007,137 hiljada dinara i neto dobitak po istom osnovu u iznosu od 685,388 hiljada dinara, iz čega dalje proizilazi da realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada iznosi 68.1% i beleži rast u odnosu na kraj 2021. godine (31.12.2021.: 63.9). Viša realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada u prvoj polovini 2022. godine, u odnosu na 2021. godine, u najvećoj meri je posledica više iskazanih prihoda od kamata i više iskazanih prihoda po naknadama i provizijama.

4.2. Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Prihodi Banke po osnovu kamata i naknada su u prvoj polovini 2022. godine obračunati u ukupnom iznosu od 1,007,137 hiljada dinara (ili, u proseku, 167,856 hiljada dinara mesečno), od čega su prihodi od kamata iznosili, u proseku, 91,713 hiljada dinara (ili 54.6%), a prihodi od naknada 76,144 hiljade dinara (ili 45.4%) mesečno. U odnosu na prošlu godinu, prosečni mesečni prihodi od kamata beleže rast od 18,877 hiljada dinara, odnosno, 25.9% (31.12.2021.: 72,836 hiljada dinara), dok prosečni mesečni prihodi od naknada beleže rast od 30,719 hiljada dinara, odnosno, 67.6% (31.12.2021: 45,425 hiljada dinara).

Neto dobit od kamata i naknada iznosila je u prvoj polovini 2022. godine 685,388 hiljada dinara, a od ovog iznosa, neto dobit od kamata iznosila je 422,384 hiljade dinara (rast u odnosu na 2021. godinu od 69.8%), dok je neto dobit od naknada Banke iznosila 263,004 hiljada dinara (rast u odnosu na 2021. godinu od 382.4%).

Prihodi od kamata su u prvoj polovini 2022. godine iznosili 550,276 hiljada dinara, i u odnosu na prethodnu godinu uvećani su za 43.5% (30.06.2021.: 383,470 hiljada dinara), a primarno kao posledica uvećanja ukupnih plasmana, pre svega u segmentu Privrede. U prihodima od kamata, najveće učešće imaju prihodi po kreditima odobrenim segmentu Privrede sa 60.12%, a za njima slede prihodi ok faktoringa segmentu Privreda sa 8.40%, prihodi od eskonta menica segmenta Privrede sa 7.21% i prihodi od kredita fizičkim licima sa 6.72% - videti sledeću tabelu.

Tabela 8. Struktura prihoda od kamata Banke u periodu januar – jun 2021. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. junaa				
	2022	Učešće	2021	Učešće	% rasta / pada
Kredit i depoziti					
Ukupno segment Privreda	407,698	74.09%	290,411	75.73%	40.39%
Kredit	361,009	65.61%	230,537	60.12%	56.59%
Eskont faktura	18,737	3.40%	32,231	8.40%	-41.87%
Eskont menica	27,953	5.08%	27,643	7.21%	1.12%
Ukupno Javni sektor	58,169	10.57%	28,480	7.43%	104.25%
Kredit	30,995	5.63%	1,708	0.45%	1715.14%
Eskont faktura	26,705	4.85%	22,941	5.98%	16.41%
Eskont menica	470	0.09%	3,831	1.00%	-87.74%
Ukupno Stanovništvo	32,695	5.94%	32,721	8.53%	-0.08%
Preduzetnici	2,738	0.50%	6,968	1.82%	-60.70%
Fizička lica	29,956	5.44%	25,753	6.72%	16.32%
Finansijske institucije i osiguranja	51,714	9.40%	31,858	8.31%	62.33%
Ukupno:	550,276	100.00%	383,470	100.00%	43.50%

Ukupno obračunati prihodi od naknada u prvoj polovini 2022. godine iznose 456,861 hiljadu dinara i u odnosu na prethodnu godinu uvećani su za 255.4% (30.06.2021.: 128,562 hiljade dinara). U strukturi prihoda od naknada, pojedinačno posmatrano, najveće učešće imaju prihodi od naknada po osnovu kupoprodaje deviza – 60.24%, dok za njima slede prihodi od naknada za usluge platnog prometa (bez stanovništva) – 22.07%. Kao što je već napomenuto, rast naknada je najvećim delom posledica izmene u iskazivanju kursnih razlika od kupoprodaje deviza, koje se od 31.12.2021. godine iskazuju kao prihodi od naknada od kupoprodaje deviza, ali i povećanja usluga platnog prometa usled saradnje sa Alta Pay group doo.

Tabela 9. *Struktura prihoda od naknada Banke u periodu januar - jun 2021. godine*

	u hiljadama dinara u periodu od 1. januara do 30. juna	
	2022	Učešće
Usluge platnog prometa (bez stanovništva)	100,849	22.07%
Izdate garancije i ostala jemstva	48,056	10.52%
Poslovi sa stanovništvom	13,886	3.04%
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	275,227	60.24%
Ostale naknade - bankarske usluge	18,843	4.12%
Ukupno	456,861	100.00%

4.3. Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Ukupni rashodi Banke po osnovu obračunatih troškova kamata iznosili su u prvoj polovini 2022. godine 127,892 hiljade dinara (odnosno, u proseku, mesečno 21,315 hiljada dinara, što predstavlja iznos koji je tokom izveštajnog perioda bio, u proseku, na mesečnom nivou od 23.2% vrednosti obračunatih prosečnih mesečnih prihoda od kamata).

Obračunati troškovi naknada u toku istog perioda iznosili su 193,857 hiljada dinara, odnosno, u proseku, 32,310 hiljada dinara mesečno (i bili su na nivou od 42.4% obračunatih prosečnih mesečnih prihoda od naknada).

U odnosu na prethodnu godinu, obračunati rashodi od kamata umanjani su za 5.06% (30.06.2021: 134,706 hiljada dinara), najviše usled niže iskazanih rashoda od kamata po osnovu oročenih i štednih dinarskih depozita. Iznos obračunatih troškova kamata pojedinačno je najveći po osnovu oročenih dinarskih depozita (81,793 hiljade dinara ili 64.0% ukupnih rashoda po osnovu kamata), kao i po osnovu položene devizne štednje građana (19,906 hiljada dinara ili 15.6% ukupnih rashoda po osnovu kamata).

Tabela 10. *Analički pregled rashoda od kamata realizovanih u periodu januar – jun 2022. godine*

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna				
	2022	Učešće	2021	Učešće	% rasta / pada
Kredit i depoziti					
Ukupno segment Privreda	16,151	12.63%	28,001	20.79%	-42.32%
Ukupno Javni sektor	62,783	49.09%	51,124	37.95%	22.81%
Ukupno Stanovništvo	28,749	22.48%	37,458	27.81%	-23.25%
Preduzetnici	0	0.00%	0	0.00%	
Fizička lica	28,749	22.48%	37,458	27.81%	-23.25%
Finansijske institucije i osiguranja	20,209	15.80%	18,123	13.45%	11.51%
Ukupno:	127,892	100.00%	134,706	100.00%	-5.06%

Ukupno obračunati troškovi naknada Banke u prvoj polovini 2022. godine iznosili su 193,857 hiljada dinara (30.06.2021.: 74,045 hiljada dinara). U strukturi obračunatih troškova naknada, troškovi naknada i provizija po osnovu kupoprodaje deviza učestvuju sa 58.6% i iznose 113,576 hiljada dinara. Drugu najnačajniju stavku čine rashodi ostalih naknada i provizija – 66,734 hiljade dinara i učestvuju sa 34.4%.

4.4. Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Banka je u izveštajnom periodu iskazala neto rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 137,094 hiljade dinara (30.06.2021.: neto prihod 13,589 hiljada dinara).

4.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi Banke su u prvoj polovini 2022. godine iznosili 214,665 hiljada dinara i viši su za 50,203 hiljade dinara, odnosno, za 30.5% u odnosu na isti period 2021. godine (30.06.2021.: 164,462 hiljade dinara).

4.6. Ostali rashodi

Ostali rashodi Banke su u prvoj polovini 2022. godine iznosili 199,085 hiljada dinara i viši su za 22.7% u odnosu na isti period prethodne godine (30.06.2021.: 162,284 hiljade dinara), najviše usled viših troškova proizvodnih usluga i ostalih nematerijalnih troškova.

Tabela 11. Ostali rashodi Banke u periodu januar - jun 2022. godine

	u hiljadama dinara u periodu od 1. januara do 30. juna				
	2022	Učešće	2021	Učešće	% rasta / pada
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	42,555	21.4%	34,345	21.2%	23.9%
Proizvodne usluge	53,956	27.1%	37,492	23.1%	43.9%
Ostali nematerijalni troškovi	49,487	24.9%	37,261	23.0%	32.8%
Sponsorstvo, humanitarna pomoć i donacije	0	0.0%	150	0.1%	-100.0%
Materijal i energija	16,868	8.5%	15,025	9.3%	12.3%
Troškovi reprezentacije	3,972	2.0%	2,668	1.6%	48.9%
Premije osiguranja	16,870	8.5%	15,300	9.4%	10.3%
Troškovi revizije	3,359	1.7%	3,443	2.1%	-2.4%
Ostali rashodi	12,017	6.0%	16,600	10.2%	-27.6%
Ukupno	199,085	100.0%	162,284	100.0%	22.7%

5. BILANS STANJA BANKE

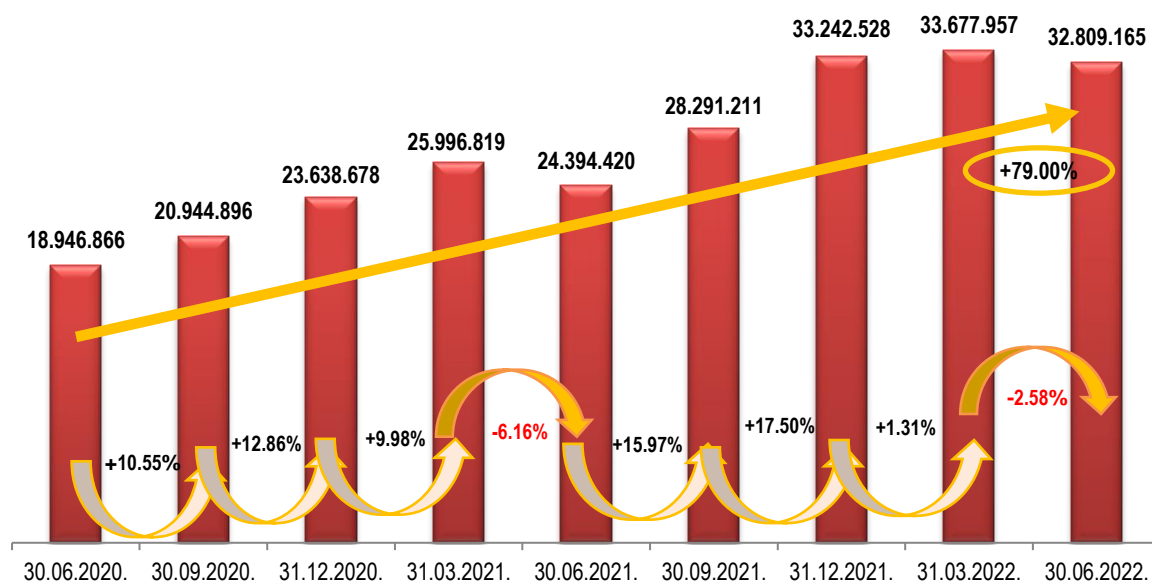
5.1. Osnovne napomene

Ukupna neto bilansna suma Banke na dan 30. juna 2022. godine iznosi 32,809,165 hiljada dinara i niža je u odnosu na stanje iste sa kraja 2021. godine za 433,363 hiljade dinara, odnosno, za 1.30% (31.12.2021. godine: 33,242,528 hiljada dinara). Smanjenje neto bilansne sume sa 30. junom 2022. godine najviše je rezultat smanjenja na poziciji Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.

Tabela 12. Neto bilans stanja Banke, na dan 31. jun 2022. godine

	30.06.2022.	Učešće	31.12.2021.	u hiljadama dinara	
				Učešće	% rasta / pada
Aktiva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	8,743,559	26.65%	7,874,842	23.69%	11.03%
Potraživanja po osnovu derivata	24,519	0.07%	1,882	0.01%	1202.82%
Hartije od vrednosti	1,111,663	3.39%	1,134,103	3.41%	-1.98%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5,443,650	16.59%	9,065,824	27.27%	-39.95%
Kredit i potraživanja od komitenata	15,733,244	47.95%	13,293,335	39.99%	18.35%
Investicije u zavisna društva	114	0.00%	114	0.00%	0.00%
Nematerijalna ulaganja	25,729	0.08%	29,353	0.09%	-12.35%
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,372,231	4.18%	1,348,722	4.06%	1.74%
Investicione nekretnine	241,694	0.74%	262,270	0.79%	-7.85%
Tekuća poreska sredstva	10,443	0.03%	10,443	0.03%	0.00%
Ostala sredstva	102,319	0.31%	221,640	0.67%	-53.84%
Ukupno aktiva	32,809,165	100.00%	33,242,528	100.00%	-1.30%
Pasiva					
Obaveze					
Obaveze po osnovu derivata	5,067	0.02%	3,787	0.01%	33.80%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1,601,359	4.88%	1,691,281	5.09%	-5.32%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	26,452,329	80.62%	27,023,200	81.29%	-2.11%
Rezervisanja	41,061	0.13%	35,283	0.11%	16.38%
Odložene poreske obaveze	119,706	0.36%	119,706	0.36%	0.00%
Ostale obaveze	424,061	1.29%	309,744	0.93%	36.91%
Ukupno obaveze	28,643,583	87.30%	29,183,001	87.79%	-1.85%
Kapital					
Akcijski kapital	3,080,297	9.39%	3,080,297	9.27%	0.00%
Dobitak	126,081	0.38%	11,608	0.03%	986.16%
Rezerve	959,204	2.92%	967,622	2.91%	-0.87%
Ukupno kapital	4,165,582	12.70%	4,059,527	12.21%	2.61%
Ukupno pasiva	32,809,165	100.00%	33,242,528	100.00%	-1.30%

Graf 2. Kretanje ukupne aktive (neto)

5.2. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Stanje gotovine i sredstava kod centralne banke na dan 30. jun 2022. godine iznosi 8,743,559 hiljada dinara (31. decembar 2021. godine: 7,874,842 hiljade dinara) i u strukturi ukupne neto poslovne imovine Banke je učestvovalo sa 26.65% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti sa stanjem na dan 31. juna 2022. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		
Tekući račun	519,746	502,412
Blagajna:		
- u dinarima	1,623,630	1,149,471
- u stranoj valuti	6,181,656	3,056,114
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS u dinarima	274,000	2,830,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	144,084	336,609
Potraživanja za kamatu od NBS	457	292
Gotovina i sredstva kod centralne banke, bruto	8,743,574	7,874,898
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(15)	(56)

Stanje na dan

8,743,559

7,874,842

5.3. Hartije od vrednosti

Hartije od vrednosti, na kraju prve polovine 2022. godine, iznose 1,111,663 hiljade dinara i sastoje se od akcija privrednih društava i banaka, obveznica Republike Irak, kao i od dugoročnih dinarskih i deviznih HoV Republike Srbije.

Od deviznih zapisa, Banka poseduje dugoročne kuponske obveznice Republike Srbije u evrima u iznosu od 1 mil. evra, sa dospećem 2026. godine i stopom kupona od 3.50%. Plasmani u dugoročne devizne HoV opredeljene su da se drže do dospeća.

Od dinarskih zapisa, Banka poseduje dugoročne kuponske obveznice Republike Srbije u dinarima u iznosu od 500,000 hiljada dinara, sa dospećem 2025. godine i stopom kupona od 3.00%. kao i dugoročne kuponske obveznice Republike Srbije u dinarima u iznosu od 300,000 hiljada dinara, sa dospećem 2025. godine i stopom kupona od 3.00%. Ove HoV su opredeljenje da se vrednuju po fer vrednost kroz ostali rezultat, što znači da ih Banka može po potrebi prodati i pre roka dospeća.

Tabela 14. Hartije od vrednosti sa stanjem na dan 30. jun 2022. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Hartije od vrednosti		
<i>Dinari</i>		
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	50,252	50,176
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat - vlasničke HoV	-	-
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat - obveznice RS	808,830	830,742
<i>Strana valuta</i>		
Obveznice Republike Irak	142,953	143,329
Dugoročni državni zapisi RS	113,480	113,650
Hartije od vrednosti, bruto	1,115,515	1,137,897
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(3,852)	(3,794)
Stanje na dan	1,111,663	1,134,103

5.4. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Stanje kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na kraju prve polovine 2022. godine iznosi 5,443,650 hiljada dinara, i ono čini 16.59% ukupne neto poslovne imovine Banke. U odnosu na stanje sa kraja 2021. godine, iznos ove bilansne pozicije umanjen je za 3,622,175 hiljada dinara, odnosno za 39.95%.

Tabela 15. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finans.organizacija na dan 30.06.2022. godine

	30.06.2022.	u hiljadama dinara 31.12.2021.
Plasmani u dinarima		
Kreditni domaćim bankama i ostalim finansijskim organizacijama	1,494,747	578,386
Potraživanja za obračunatu kamatu	42	1,956
Razgraničena potraživanja za kamatu	0	7
Razgraničeni prihodi od naknada	(1,810)	(894)
Namenski depozit kod domaćih banaka	6,432	9,413
Ukupno	1,499,412	588,868
Plasmani u stranoj valuti		
Devizni računi kod ino banaka	2,775,845	2,817,879
Namenski devizni račun - VISA card	1,174	7,801
Devizni računi kod NBS	1,179,925	363,742
Dati depoziti domaćim bankama	0	293,818
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,696	4,703
Plasmani po repo transakcijama	0	5,000,000
Potraživanja za obračunatu kamatu	0	0
Ukupno	3,961,640	8,487,943
Plasmani, bruto	5,461,052	9,076,811
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	<i>(17,402)</i>	<i>(10,987)</i>
Stanje na dan	5,443,650	9,065,824

5.5. Krediti i potraživanja od komitenata

Kreditni i potraživanja od komitenata Banke, sa stanjem na dan 30.06.2022. godine, iznose, neto, 15,733,244 hiljade dinara (31. decembar 2021. godine: 13,293,335 hiljada dinara) i čine 47.95% ukupne neto poslovne imovine Banke. U odnosu na stanje sa kraja 2021. godine, iznos ove bilansne pozicije uvećan je za, neto, 2,439,909 hiljada dinara, odnosno, za 18.4%, najviše usled rasta nivoa plasmana preduzećima. U odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, najveće neto uvećanje, u iznosu od 1,655,989 hiljade dinara (15.9%), beleži se kod Preduzeća.

Tabela 16. Krediti i potraživanja od komitenata na dan 30. juna 2022. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
U dinarima:		
Javna preduzeća	2,325,278	1,741,347
Preduzeća	12,101,128	10,445,139
Stanovništvo	1,239,043	865,264
Javni sektor	70,521	81,721
Ostalo	644	55,715
	15,736,613	13,189,187
U stranoj valuti:		
Preduzeća	322,859	325,283
Stanovništvo	2,301	2,349
Strana lica	29,351	29,396
	354,511	357,028
Obračunata kamata u dinarima	112,208	73,349
Obračunata naknada u dinarima	3,509	2,603
Obračunata kamata u stranoj valuti	1,134	7,999
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	169,667	174,557
Razgraničena potraživanja za kamatu u stranoj valuti	9,315	12,253
Razgraničeni prihodi za naknadu u dinarima	(70,035)	(63,421)
	16,316,921	13,753,555
Kredit i potraživanja od komitenata, bruto		
Minus: Ispravka vrednosti	(583,678)	(460,220)
Stanje na dan	15,733,244	13,293,335

5.5.1. Krediti stanovništvu

U odnosu na kraj 2021. godine, krediti stanovništvu su se uvećali za 43.9%. Najznačajnije apsolutno povećanje zabeleženo je kod stambenih kredita u iznosu od 268,137 hiljada dinara (odnosno 47.8%), dok je najveći realni rast zabeležen kod minusnih salda po tekućim računima – 67.0%.

U sledećem tabelarnom pregledu data je bruto struktura kredita stanovništvu po osnovim grupama proizvoda sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine.

Tabela 17. Struktura kredita fizičkim licima (bruto) po vrstama proizvoda na dan 30. juna 2021. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Stambeni krediti	828,973	560,837
Kreditni po kreditnim karticama	14,984	14,084
Gotovinski krediti	313,132	227,142
Potrošački krediti	12,788	9,875
Minusni saldo na tekućim računima	5,081	3,043
Ostali krediti fizičkim licima	4,170	4,685
Stanje na dan	1,179,129	819,666

5.6. Investicije u zavisna društva

Ukupne investicije u zavisna društva na kraju prve polovine 2022. godine iznose, neto, 114 hiljada dinara (31.12.2021. godine: 114 hiljada dinara) - tabela u prilogu.

Tabela 18. Investicije u zavisna društva sa stanjem na dan 30.06.2022. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Fondacija "Za dečje srce", Beograd	114	114
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan	114	114

Banka je u saradnji sa "Institutom za majku i dete", Novi Beograd 1992. godine osnovala humanitarnu fondaciju "Za dečje srce" u cilju prikupljanja humanitarne pomoći i opremanja Odeljenja za dečju kardiohirurgiju.

5.7. Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

U strukturi neto vrednosti imovine Banke, na dan 30. juna 2022. godine, vrednost nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, u ukupnom iznosu od 1,639,653 hiljada dinara (31. decembar 2021. godine: 1,640,345 hiljada dinara), učestvuje sa 5.00%.

Vrednost pozicije nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina umanjena je na kraju prve polovine 2022. godine za 692 hiljade dinara u poređenju sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine.

Tabela 19. Pregled bilansnih pozicija nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine

	u hiljadama dinara						
	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Osnovna sredstva u pripremi, ulaganje u tuđa i ostala osnovna sredstva	UKUPNO: Nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna imovina	Investicione nekretnine
31.12.2021.							
Nabavna vrednost	519,078	872,443	280,704	55,844	1,728,068	78,129	262,270
Ispravka vrednosti	-	(145,510)	(205,721)	(28,115)	(379,346)	(48,776)	-
Sadašnja vrednost	519,078	726,933	74,982	27,729	1,348,722	29,353	262,270
30.06.2022.							
Nabavna vrednost	519,078	872,794	289,009	92,746	1,773,626	78,807	241,694
Ispravka vrednosti	-	(152,030)	(217,128)	(32,238)	(401,396)	(53,079)	-
Sadašnja vrednost	519,078	720,764	71,881	60,508	1,372,231	25,729	241,694

5.8. Ostala sredstva

Ostala sredstva su na dan 30. juna 2022. godine iznosila 102,320 hiljada dinara i u odnosu na stanje sa kraja 2021. godine umanjena su za 119,320 hiljada dinara, odnosno, za 53.8% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 20. Ostala sredstva Banke na dan 30. juna 2022. godine

	30.06.2022.	U hiljadama dinara 31.12.2021.
U dinarima:		
Dati avansi u dinarima	1,887	1,808
Potraživanja za unapred plaćene poreze	118	118
Potraživanja po osnovu prodaje sredstava obezbeđenja	-	-
Zalihe	838	574
Sitan inventar u upotrebi	3,354	3,075
Sredstva stečena naplatom potraživanja	44,099	44,099
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	11,812	17,813
Ostale investicije	302	302
Ostala potraživanja u dinarima	20,409	19,423
	82,819	87,212
U stranoj valuti:		
Privredna društva	-	-
Stanovništvo	411	-
Ostala potraživanja u valuti	30,735	141,142
	31,146	141,142
Ostala sredstva, bruto	113,965	228,354
<i>Minus: Ispravka vrednosti zaliha</i>	(3,354)	(3,075)
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(8,293)	(3,639)
Ukupno	(11,647)	(6,714)
Stanje na dan	102,319	221,640

5.9. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Ukupni depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci iznose na dan 30. juna 2022. godine 1,601,359 hiljada dinara. U odnosu na stanje sa kraja 2021. godine, iznos ove bilansne pozicije je umanjen za 5.3%, najviše usled smanjenja iznosa transakcionih depozita osiguravajućih društava u dinarima.

Tabela 21. *Depoziti i ostale finansijske obaveze prema banaka i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine*

u hiljadama dinara

	30.06.2022.			31.12.2021.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u dinarima						
Domaće banke	0	0	0	0	0	0
Strane banke	0	0	0	0	0	0
Osiguravajuća društva	347,889	0	347,889	612,826	0	612,826
Ostale finans.organizacije	904,760	0	904,760	958,143	0	958,143
Ukupno	1,252,649	0	1,252,649	1,570,969	0	1,570,969
u stranoj valuti						
Domaće banke	5,980	0	5,980	0	0	0
Strane banke	247,288	0	247,288	29,833	0	29,833
Osiguravajuća društva	0	0	-	0	0	-
Ostale finans.organizacije	95,442	0	95,442	90,478	0	90,478
Ukupno	348,710	0	348,710	120,312	0	120,312
Stanje na dan	1,601,359	0	1,601,359	1,691,281	0	1,691,281

Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 22. *Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine*

u hiljadama dinara

	30.06.2022.	31.12.2021.
Transakcioni depoziti	590,003	373,668
Oročeni depoziti	623,000	856,000
Ostali depoziti	379,315	457,991
Ostale obaveze	9,041	3,622
Stanje na dan	1,601,359	1,691,281

5.10. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Ukupni depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima Banke iznose na dan 30. juna 2022. godine 26,452,329 hiljada dinara (31.12.2021. godine: 27,023,200 hiljada dinara) - videti sledeću tabelu. U odnosu na stanje sa kraja 2021. godine, depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima umanjeni su za 570,871 hiljadu dinara, odnosno, za 2.1%, najviše usled nižeg iznosa oročenih i transakcionih dinarskih depozita drugih komitenata.

Tabela 23. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima sa stanjem na dan 30.06.2022. godine

u hiljadama dinara

	30.06.2022			31.12.2021.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u dinarima						
Javna preduzeća	5,103,183	10,193	5,113,376	6,051,991	13,950	6,065,941
Preduzeća	3,161,165	114,360	3,275,525	3,366,830	95,082	3,461,912
Stanovništvo	869,310	144,703	1,014,013	975,086	214,199	1,189,284
Javni sektor	1,170,617	0	1,170,617	937,698	0	937,698
Drugi komitenti	4,164,833	0	4,164,833	7,688,392	0	7,688,392
Ukupno	14,469,108	269,256	14,738,364	19,019,997	323,230	19,343,227
u stranoj valuti						
Javna preduzeća	1,183,472	-	1,183,472	1,300,256	-	1,300,256
Preduzeća	1,577,857	220,537	1,798,394	374,488	188,628	563,115
Stanovništvo	4,129,252	1,726,673	5,855,925	2,463,902	1,771,658	4,235,560
Drugi komitenti	2,876,174	0	2,876,174	1,528,390	52,651	1,581,041
Ukupno	9,766,755	1,947,210	11,713,965	5,667,036	2,012,937	7,679,973
Stanje na dan	24,235,863	2,216,466	26,452,329	24,687,033	2,336,167	27,023,200

Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli.

Tabela 24. Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima sa stanjem na 30.06.2022. godine

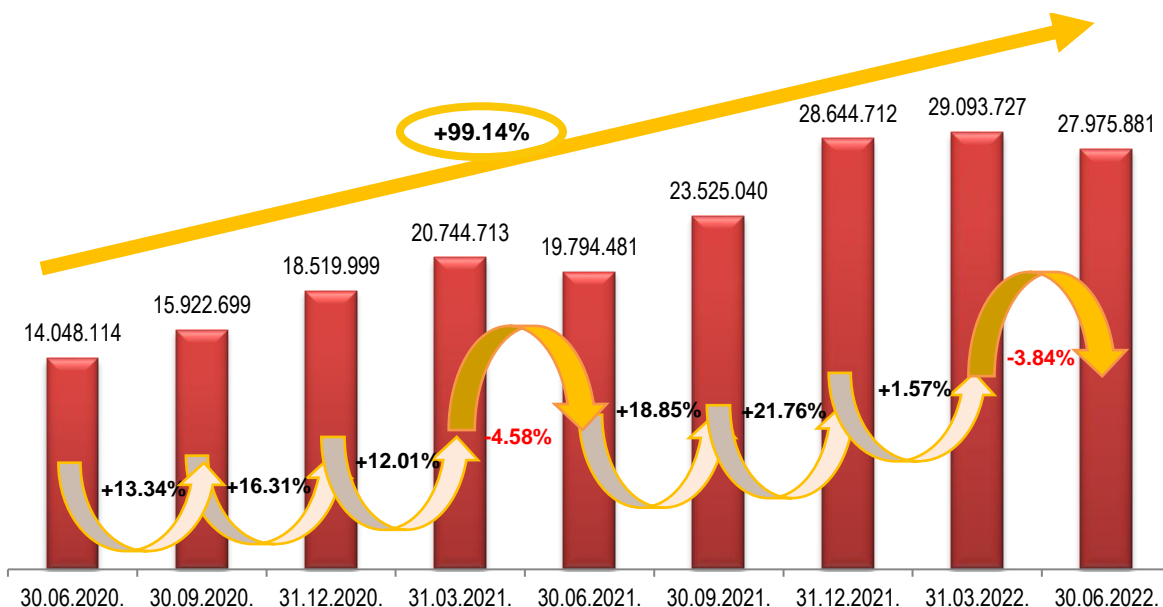
u hiljadama dinara

	30.06.2022.	31.12.2021.
Transakcioni depoziti	16,080,538	15,437,697
Štedni depoziti	3,506,895	3,922,353
Depoziti po osnovu datih kredita	139,511	107,985
Namenski depoziti	383,519	692,565
Oročeni depoziti	5,990,123	6,743,802
Ostali depoziti	282,977	52,651
Ostale obaveze	68,766	66,148
Stanje na dan	26,452,329	27,023,200

5.11. Ukupni depoziti Banke

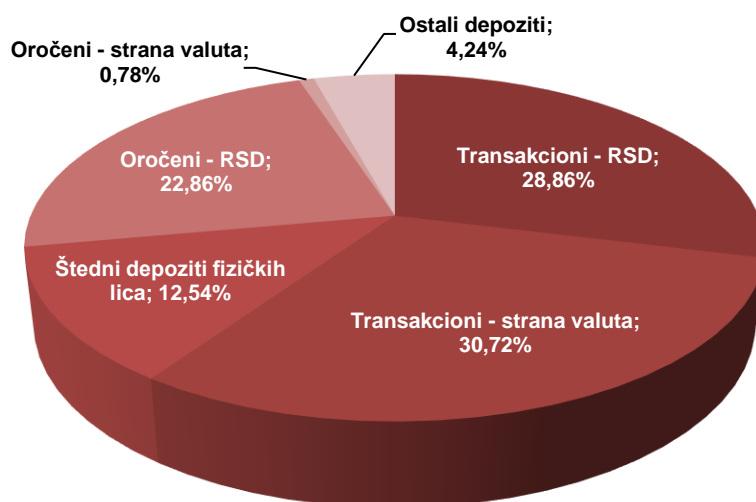
Ukupni depozitni potencijal Banke, na dan 30. juna 2022. godine, iznosi 27,975,881 hiljadu dinara (31. decembar 2021. godine: 28,644,712 hiljada dinara). U odnosu na stanje sa kraja 2021. godine, ukupni depoziti Banke su na kraju prve polovine 2022. godine umanjeni za 668,831 hiljadu dinara, odnosno, za 2.3%.

Graf 3. Dinamika kretanja dinarskih i deviznih depozita Banke, vrednosti u hiljadama dinara

U strukturi ukupnih depozita Banke, oročeni i štedni depoziti učestvuju sa po 23.6% i 12.5%, respektivno, dok transakcioni depoziti čine 59.6% ukupnog depozitnog potencijala.

Graf 4. Struktura depozitnog potencijala Banke na dan 30. juna 2022. godine

Valutnom strukturom depozita preovladavaju dinarski depoziti obzirom da imaju učešće od 57.5% u ukupnim depozitima Banke (31. decembar 2021. godine: 72.9%), dok kratkoročna oročenja predstavljaju preovlađujući vid deponovanja sredstava kod Banke tokom prve polovine 2022. godine.

5.12. Rezervisanja

Rezervisanja Banke su na kraju prve polovine 2022. godine iznosila 41,061 hiljadu dinara i u odnosu na kraj 2021. godine uvećana su za 16.4%, i to usled rasta rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama prouzrokovanog rastom vanbilansnih plasmana banke.

Tabela 25. *Struktura rezervisanja sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine*

	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama	25,997	20,219
Rezervisanja za otpremnine za penzije	14,130	14,130
Rezervisanja za sudske sporove	934	934
Stanje na dan	41,061	35,283

5.13. Ostale obaveze

Ostale obaveze Banke su na dan 31. mart 2022. godine, iznosile 195,155 hiljada dinara (31.12.2021. godine: 309,744 hiljade dinara). U odnosu na stanje sa kraja 2021. godine ostale obaveze Banke niže su za 114,588 hiljada dinara, odnosno, za 37.0%. Struktura ostalih obaveza prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 26. *Struktura ostalih obaveza sa stanjem na dan 30. jun 2022. godine*

	U hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	137,668	3,063
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	19,707	2,277
Obaveze za neto naknade zarada	25,150	-
Ostale obaveze prema zaposlenima	17,437	17,401
Obaveze prema dobavljačima	21,606	8,467
Obaveze po osnovu lizinga	29,354	12,228
Obaveze za dividende	2,253	2,253
Ostale obaveze u stranoj valuti	4,507	91,085
Ostale obaveze u dinarima	136,164	134,148
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	10,424	26,458
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	19,791	12,364
Stanje na dan	424,061	309,744

5.14. Kapital Banke

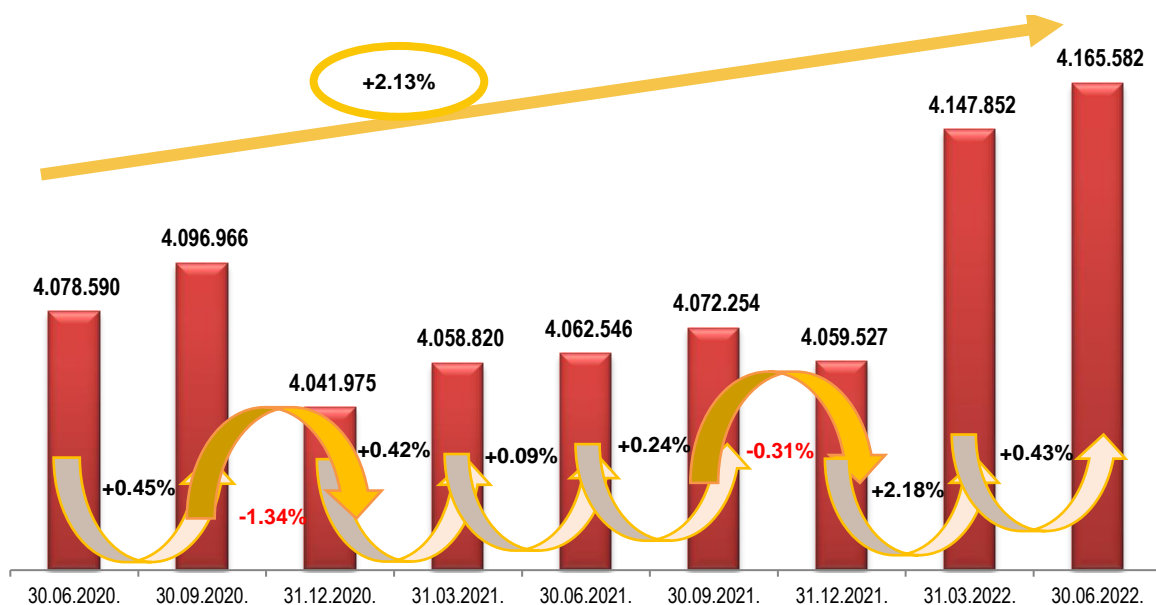
5.14.1. Struktura kapitala Banke

Sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine, vrednost ukupnog kapitala Banke iznosi 4,165,582 hiljade dinara (ili 35,480 hiljada evra). U odnosu na vrednost kapitala sa kraja 2021. godine, kada je iznosio 4,059,527 hiljada dinara, vrednost ukupnog kapitala Banke uvećana je za 106,054 hiljade dinara, ili za 2.6%, prvenstveno kao posledica ostvarene dobiti u prvoj polovini 2022. godine.

Tabela 27. Kapital Banke, stanje na dan 30. juna 2022. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Aksijski kapital	2,912,133	2,912,133
Otkupljene sopstvene akcije	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	289,687	278,079
Revalorizacione rezerve	705,242	705,242
Nerealizovani gubici po osnovu promene vrednosti HoV	(35,725)	(15,699)
Dobitak / Gubitak	126,081	11,608
Stanje na dan	4,165,582	4,059,527

Graf 5. Dinamika vrednosti kapitala Banke u analiziranom periodu

5.14.2. Akcijski kapital

Na dan 30. juna 2022. godine, osnovni kapital Banke iskazan je kroz 288,330 običnih akcija, nominalne vrednosti od 10,100 dinara po akciji (ukupne nominalne vrednosti u iznosu od 2,912,133 hiljade dinara). Na kraju prve polovine 2022. godine, fizička lica imaju u vlasništvu oko 2.72% ukupnog kapitala Banke na 30.06.2022. U 2022. godini pojedinačno najveći akcionar Banke, Alta Pay Group d.o.o. Beograd, povećao je svoje učešće u akcijskom kapitalu sa 81.01%, na 81,27%.

Tabela 28. *Vlasnička struktura akcija Banke sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine*

	Broj akcija	% od ukupnih akcija
Alta Pay Group d.o.o. Beograd	234,356	81.27%
Ministarstvo finansija i trezora - BiH	10,352	3.59%
Federalno ministarstvo finansija BiH	5,744	1.99%
Ministarstvo finansija Republike Severne Makedonije	5,010	1.74%
Energoprojekt Holding AD	4,056	1.41%
Union Banka DD Sarajevo	3,182	1.10%
OTP Banka Srbija	2,819	0.98%
Zastava Oružje AD	1,126	0.39%
Stopanska banka AD Skopje	1,028	0.36%
IPM Zmaj a.d. Zemun	968	0.34%
Privredna Banka Sarajevo d.d.	853	0.30%
GP Auto-shop d.o.o. Beograd - u stečaju	766	0.27%
Srbijaautoput d.o.o. Beograd	663	0.23%
Holding Prva Iskra - u stečaju	643	0.22%
Milenović Dušan	624	0.22%
Ostali (zbirno):	16,140	5.60%
Ukupno	288,330	100.00%

Tabela 29. *Akcije Banke, stanje na dan 30. juna 2022. godine*

	30.06.2022.		31.12.2021.	
	RSD	EUR	RSD	EUR
Ukupan broj akcija	288,330		288,330	
Ukupan kapital	4,165,581,826	35,480,295	4,059,527,382	34,525,046
Knjigovodstvena vrednost	14,447	123	14,079	120
Tržišna vrednost	3,546	30	3,710	32
P/B racio	0.25		0.26	

5.14.3. Sticanje sopstvenih akcija

Banka do kraja izveštajnog perioda nije sticala sopstvene akcije. Na dan 30. juna 2022. godine Banka nije imala sopstvene otkupljene akcije.

6. VANBILANSNA EVIDENCIJA BANKE

Ukupna vanbilansna aktiva Banke na dan 30. juna 2022. godine iznosi, bruto, 91,633,963 hiljade dinara. U odnosu na stanje sa kraja 2021. godine, ukupna vanbilansna aktiva umanjena je za 6,001 hiljadu dinara.

Po pitanju izloženosti kreditnom riziku, najveći deo vanbilansnih stavki odnosi se na nerizične pozicije. Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje, na dan 30. juna 2022. godine, iznosi 10,254,947 hiljada dinara (31. decembar 2021. godine: 9,531,513 hiljade dinara).

Tabela 30. Vanbilansna aktiva, bruto stanje na dan 30. juna 2022. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Poslovi u ime i za račun trećih lica	184,744	171,281
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	6,888,556	4,862,639
Derivati	3,945,279	5,958,839
Primljena jemstva za obaveze	72,064,973	71,944,137
Druge vanbilansne pozicije	8,550,411	14,697,954
Stanje na dan	91,633,963	97,634,850

Obim garancijskog poslovanja Banke na kraju prve polovine 2022. godine iznosi, bruto 6,170,781 hiljadu dinara i u strukturi vanbilansne aktive učestvuje sa 6.7% (31. decembar 2021. godine: 4,538,919 hiljada dinara).

Obim dinarskog garancijskog poslovanja na dan 30.06.2022. godine iznosi 4,652,608 hiljada dinara (31. decembar 2021. godine: 3,364,481 hiljada dinara), i čini 75.4% garancijskog poslovanja, dok obim deviznog garancijskog poslovanja iznosi 1,518,172 hiljade dinara (31. decembar 2021. godine: 1,174,439 hiljada dinara).

U strukturi vrednosti ukupnih garancijskih poslova, najveće učešće imaju izdate činidbene garancije u dinarima (56.4%), zatim slede činidbene garancije u stranoj valuti (22.9%) i izdate platve garancije u dinarima (19.0%) - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 31. Struktura garancijskih poslova sa stanjem na dan 30. juna 2022. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Plative garancije		
-u dinarima	1,173,936	1,084,800
-u stranoj valuti	102,042	129,004
Činidbene garancije i garancije po nepokrivenim akreditivima		
-u dinarima	3,478,673	2,279,681
-u stranoj valuti	1,416,130	1,045,434
Ukupno garancije	6,170,781	4,538,919
Preuzete neopozive obaveze po osnovu: -nepovučenih kredita	717,775	323,720
Stanje na dan	6,888,556	4,862,639

7. LIKVIDNOST BANKE

7.1. Dinarska i devizna likvidnost Banke

Plasmani koji se mogu smatrati primarnom rezervom likvidnosti Banke sastoje se od gotovine u blagajni i sredstava na računima Banke, plasmana kod domaćih i inostranih banaka do 7 dana, viška likvidnih sredstava kod NBS i obavezne rezerve kod NBS i sa 31. junom 2022. godine iznose ukupno 9.16 milijardi dinara (31. decembar 2021. godine: 7.87 mlrd. dinara).

Tabela 32. Primarne i sekundarne rezerve Banke, stanje na dan 30. juna 2022. godine

Opis	u hiljadama dinara				
	30.06.2022	Učešće	31.12.2021.	Učešće	% rasta / pada
Primarne rezerve:					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	8,743,559	85.11%	4,708,283	52.26%	85.71%
Obavezna rezerva u stranoj valuti	144,082	1.40%	336,605	3.74%	-57.20%
Viškovi likvidnih sredstava	273,994	2.67%	2,829,954	31.41%	-90.32%
	9,161,635	89.18%	7,874,842	87.41%	16.34%
Sekundarne rezerve:					
REPO plasmani	0	0.00%	0	-	-
Državni zapisi RS	972,329	9.46%	994,324	11.04%	-2.21%
Obveznice Republike Irak	139,334	1.36%	139,779	1.55%	-0.32%
	1,111,663	10.82%	1,134,104	12.59%	-1.98%
Stanje na dan	10,273,298	100.00%	9,008,946	100.00%	14.03%

Prosečno stanje sredstava na žiro-računu tokom prve polovine 2022. godine iznosilo je 1,548.3 miliona dinara.

Sa 30.06.2022. godine, dinarska obračunata obavezna rezerva iznosila je 1,552.3 miliona dinara. U odnosu na stanje iste sa kraja prethodne godine, dinarska obavezna rezerva uvećana je za 10.1% (31. decembar 2021. godine: 1,410.1 mil. dinara).

Sa 30.06.2022. godine, devizna obračunata obavezna rezerva iznosila je 11.43 miliona evra i za 20.% je viša u odnosu na stanje iste sa kraja 2021. godine (31. decembar 2021. godine: 9.51 mil. evra).

Banka je po osnovu deponovanja viškova likvidnosti kod NBS u izveštajnom periodu iskazala ukupan prihod od kamata u iznosu od 1,543.1 hiljadu dinara.

Na dan 30. juna 2022. godine, Banka nije imala zaključene repo transakcije sa NBS.

U narednoj tabeli prikazan je prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom prve polovine 2022. godine.

Tabela 33. Prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom prve polovine 2022. godine

u hiljadama dinara

	Iznos	Učešće
Žiro-račun	1,548,262	16.07%
Gotovina	1,901,300	19.74%
Višak likvidnih sredstava	1,788,602	18.57%
Kreditni bankama	710,442	7.37%
Hartije od vrednosti NBS - REPO	3,685,534	38.25%
Ukupno	9,634,140	100.00%
Prosečno obračunata obavezna rezerva u periodu	1,552,344	
Prosek transakcionih depozita u periodu	4,311,422	

8. UPRAVLJANJE RIZICIMA

8.1. Ciljevi i politike za upravljanje finansijskim rizicima

Upravljanje rizicima je ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizlazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela bankarskog poslovanja, kojim se upravlja kroz identifikovanje, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i ublažavanje, odnosno uspostavljanjem ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama.

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, metodologije za upravljanje pojedinačnim rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatan sistem unutrašnjih kontrola, odgovarajući informacioni sistem i adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala. Takođe, u sistem upravljanja rizicima integrisan je i Plan oporavka Banke, kao mehanizam rane identifikacije situacije teškog finansijskog poremećaja u kome Banka može preduzeti mere, odnosno primeniti definisane opcije oporavka u cilju sprečavanja ulaska u fazu rane intervencije u kojoj aktivno učešće ima regulator ili poboljšanje već pogoršanog finansijskog stanja. Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom Banka je postavila sledeće ciljeve u okviru sistema upravljanja rizicima: minimiziranje negativnih efekata na kapital Banke uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, održavanje potrebnog nivoa pokazatelja adekvatnosti kapitala, razvoj aktivnosti Banke u skladu sa poslovnom strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti, diverzifikacija rizika kojima je Banka izložena, održavanje učešća NPL u ukupnim kreditima na nivou ispod definisanog limita, održavanje pokazatelja rizika koncentracije po osnovu izloženosti određenim vrstama proizvoda ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom iznad nivoa propisanog regulativom i internim limitima. Banka permanentno prati sve najave i izmene regulatornog okvira, analizira uticaj na nivo rizika i preduzima mere za blagovremeno usklađivanje svog poslovanja sa novim propisima.

Banka je sprovela aktivnosti na usklađivanju sa novom regulativom, posebno u delu regulatornog okvira kojim su uređene mere za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, kao i podrške privredi za ublažavanje posledica COVID-19 pandemije od strane Narodne banke Srbije i Ministarstva finansija Republike Srbije (zastoj u otplati obaveza (moratorijum), garantna šema i drugo) u uslovima izazvanim COVID-19 pandemijom. Kroz jasno definisan proces uvođenja novih i značajno izmenjenih proizvoda, usluga i aktivnosti u vezi sa procesima i sistemima Banka analizira njihov uticaj na buduću izloženost rizicima u cilju optimizacije svojih prihoda i troškova za procenjeni rizik, kao i minimiziranja svih potencijalno mogućih negativnih efekata na finansijski rezultat Banke.

Politika zaštite od izloženosti kreditnom riziku

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku Banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika pribavljajući i prihvatljive instrumente obezbeđenja (kolaterale), kao sekundarne izvore naplate plasmana. Banka nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti, procenjujući je u momentu podnošenja zahteva i redovnim monitoringom dužnika, plasmana i kolaterala, u cilju blagovremenog preduzimanja odgovarajućih aktivnosti u postupku naplate. Vrste obezbeđenja potraživanja zavise od procene kreditnog rizika dužnika i utvrđuju se u svakom konkretnom slučaju pojedinačno, a njihovo pribavljanje se vrši po zaključenju ugovora i pre realizacije plasmana.

Banka je unutrašnjim aktima regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.

Banka posebnu pažnju poklanja utrživosti i adekvatnoj proceni kolaterala, u vezi sa čim prilikom procene vrednosti kolaterala angažuje ovlašćene procenitelje, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanju moguću meru, a nepokretnosti, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti osigurane kod osiguravajućeg društva prihvatljivog za Banku, uz polise osiguranja vinkulirane u korist Banke.

Banka posebnu pažnju posvećuje monitoringu kolaterala i preduzima aktivnosti na obezbeđenju novih procena vrednosti, ali i na pribavljanju dodatnih kolaterala, pre svega kod klijenata sa identifikovanim problemima u poslovanju, ali i klijenata kod kojih je pokrivenost izloženosti kolateralima smanjena usled pada vrednosti pribavljenih kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja rizicima Banka sprovodi aktivnosti analize kreditnog rizika pri odobrenju plasmana i uspostavljanjem sistema za praćenje, prevenciju i upravljanje lošom aktivom, uključujući i adekvatnu identifikaciju potencijalno rizičnih klijenata, vrši ublažavanje kreditnog rizika kod klijenata navedenog statusa, kao i kroz preuzimanje mera i akcija u cilju zaštite interesa Banke i sprečavanja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke.

Tokom drugog tromesečja 2022. godine Banka je nastavila sa unapređenjem sistema upravljanja rizicima.

U uslovima izazvanim COVID-19 pandemijom Banka je nastojala da održi kvalitet kreditnog portfolija putem minimiziranja nastajanja novih loših kredita i rešavanja problema klijenata koji su već prepoznati kao problematični. S tim u vezi Banka je tokom prvog kvartala i ustupila potraživanja jednog problematičnog klijenta drugom pravnom licu.

Nivo obezvređenja za kreditni rizik za PL portfolio na kraju juna 2022. godine u velikoj meri je posledica intenzivirane kreditne aktivnosti, koja je prisutna od početka godine.

Banka primenjuje MSFI 9 standard i u skladu sa navedenim standardom vrši obračun obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Portfolio se diferencira u tri nivoa koji prate status klijenta (nivo 1 – PL klijenti bez identifikovanog pogoršanja kreditnog rizika, nivo 2 – PL klijenti sa identifikovanim pogoršanjem kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobrenja – merenog setom definisanih kriterijuma, nivo 3 – NPL klijenti), uz definisane kriterijume za prelazak klijenata iz viših nivoa u niže. Takođe, u skladu sa MSFI 9 standardom, Banka obračunava obezvređenje i za izloženosti prema Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije (za sredstva koja nisu odmah raspoloživa).

Realno povećanje obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (bilans uspeha) tokom drugog kvartala 2022. godine prouzrokovano je kako obezvređenjem novoodobrenih plasmana, tako i rastom obezvređenja kod postojećih klijenata u statusu neizmirenja obaveza u sektoru privrede usled primene

novih projekcija naplate. Povećanje obezvređenja u bilansu uspeha u sektoru stanovništva najvećim delom je posledica obezvređenja nove produkcije stambenih i gotovinskih kredita, kao i povećanja broja dana doznje u otplati obaveza klijenata.

8.2. Izloženost rizicima (cenovnom, kreditnom, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka) sa strategijom za upravljanje rizicima i ocenom njihove efektivnosti

Banka je u svom poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika:

- kreditnom i sa njim povezanim rizicima;
- riziku likvidnosti;
- tržišnim rizicima;
- kamatnom riziku u bankarskoj knjizi;
- operativnom riziku;
- riziku ulaganja;
- riziku izloženosti;
- riziku zemlje kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti u redovnom poslovanju Banke.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja. Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Banke u skladu je sa definisanom Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Banke, na osnovu koje se omogućuje limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, uz minimiziranje kapitalnih zahteva za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka i u cilju održavanja adekvatnosti kapitala na prihvatljivom nivou. Banka upravlja kreditnim rizikom na nivou klijenta, grupe povezanih lica i celokupnog kreditnog portfolija. Banka odobrava plasmane klijentima (pravnim i fizičkim licima) za koje procenjuje da su kreditno sposobni vršeći analizu, odnosno kvantitativno i/ili kvalitativno merenje i procenu kreditnog rizika i finansijskog stanja dužnika. Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na merenju nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu modela interne klasifikacije, kao i na primeni regulative Narodne banke Srbije, koja zahteva klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma.

Praćenjem i kontrolom portfolija u celini i po pojedinim segmentima Banka vrši poređenje sa prethodnim periodima, identifikuje trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prati pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a/NPE-a, stepen pokrivenosti NPL-a isprawkama vrednosti i slično), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima. Odlukom o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda, Narodna banka Srbije je od 01.01.2019. godine propisala i obavezu praćenja rizika koncentracije, odnosno izloženosti prema grupama proizvoda, kao što su izloženosti po osnovu gotovinskih, potrošačkih i ostalih kredita odobrenih fizičkim licima određenih ugovorenih ročnosti. Takođe, uvedeno je i praćenje i izveštavanje o stepenu kreditne zaduženosti fizičkih lica (DTI racio). Navedeni propisi su donekle relaksirani izmenama i dopunama koje je sprovela Narodna banka Srbije u cilju njihovog usklađivanja sa aktuelnim okolnostima poslovanja, prouzrokovanim pandemijom virusa COVID-19. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke, kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme odgovarajuće korektivne mere. S druge strane, Banka ne ulaže u visokorizične plasmane kao što su ulaganja u potencijalno profitabilne projekte, ali s visokim rizikom, u investicione fondove visoko rizičnog portfolija i slično.

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nemogućnosti Banke da ispuni svoje dospele obaveze i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Rizik likvidnosti ispoljava se kroz teškoće Banke u izmirenju dospelih obaveza u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva ostale pasive. Banka u svom poslovanju poštuje osnovne principe likvidnosti, ostvarujući dovoljan nivo likvidnih sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti, formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog povrata na kapital.

Rizik likvidnosti ispoljava se i u nemogućnosti Banke da transformiše pojedine delove aktive u likvidna sredstva u kratkom roku. Banka vrši analizu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti. Problem likvidnosti sa aspekta izvora sredstava odnosi se na strukturu pasive, odnosno obaveza i izražava se kroz potencijalno značajno učešće nestabilnih izvora, kratkoročnih izvora ili njihove koncentracije. Rizik likvidnosti izvora sredstava zapravo predstavlja rizik da Banka neće moći da ispuni obaveze usled povlačenja nestabilnih izvora sredstava, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora sredstava. Sa druge strane, rizik likvidnosti ispoljava se i kroz deficit rezervi likvidnosti i otežanog ili nemogućeg pribavljanja likvidnih sredstava po prihvatljivim tržišnim cenama. Tokom drugog kvartala 2022. godine Banka je bila usklađena sa regulatornim i interno definisanim limitima i svi pokazatelji rizika likvidnosti bili su iznad definisane tolerancije prema rizicima i limita. Banka aktivno preduzima preventivne mere u cilju minimiziranja izloženosti riziku likvidnosti.

Tržišni rizici predstavljaju rizike mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena tržišnih varijabli i obuhvataju devizni rizik za sve poslovne aktivnosti koje Banka obavlja, cenovni rizik pozicija knjige trgovanja i robni rizik kome Banka trenutno nije izložena.

Banka je izložena **deviznom riziku** koji se manifestuje kroz mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled volatilnosti deviznih kurseva, odnosa, promene vrednosti domaće valute u odnosu na strane valute ili promene vrednosti zlata i drugih plemenitih metala. U cilju minimiziranja izloženosti deviznom riziku Banka vrši diversifikaciju valutne strukture portfolija i valutne strukture obaveza, usklađivanje otvorenih pozicija po pojedinim valutama, poštujući principe ročne transformacije sredstava. Tokom drugog kvartala 2022. godine Banka je bila usklađena sa regulatornim pokazateljem deviznog rizika koji je izražen kao 20% regulatornog kapitala, kao i sa interno definisanim limitom.

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Banka na sveobuhvatan način blagovremeno utvrđuje uzroke tekuće i procenjuje faktore buduće izloženosti kamatnom riziku. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i pasive. Upravljanje kamatnim rizikom ima za cilj održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatnih stopa i usklađivanja izvora sa plasmanima prema visini kamatne stope i ročnosti.

Operativni rizik je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu sudskih ili vansudskih postupaka. Banka preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, praćenje ključnih indikatora rizika koji predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi Banke. U cilju minimiziranja pravnog rizika i uticaja istog na finansijski rezultat, Banka nastavlja i dalje da unapređuje svoju poslovnu praksu u delu pravovremenog rezervisanja po osnovu tužbenih zahteva protiv Banke, a u skladu sa procenom budućeg očekivanog gubitka po tom osnovu.

Rizici ulaganja predstavljaju rizike ulaganja Banke u druga pravna lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije prati se nivo trajnih ulaganja i o tome se obaveštavaju organi i odbori Banke. Na ovaj način se obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Velika **izloženost Banke** prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Bankom, jeste izloženost koja iznosi najmanje 10% kapitala Banke. U drugom tromesečju 2022. godine Banka je bila usklađena sa regulatornim i interno definisanim limitima izloženosti.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Izloženost Banke riziku zemlje je na prihvatljivom nivou.

8.3. Upravljanje kapitalom

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Banke.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala je počevši od 30.06.2017. godine usklađen sa Bazel III standardom.

Osnovni ciljevi upravljanja kapitalom su:

- očuvanje minimalnog regulatornog zahteva (EUR 10 miliona);
- održavanje zaštitnih slojeva kapitala;
- poštovanje minimalnih regulatornih pokazatelja adekvatnosti kapitala uvećanih za zaštitne slojeve kapitala;
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmana;
- omogućavanje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi;
- obezbeđenje adekvatnog nivoa kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja i
- održanje kapitala na nivou koji omogućava buduću razvoj poslovanja.

Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog kapitala (koga čine osnovni akcijski i dodatni osnovni kapital) i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke. Pokazatelji adekvatnosti kapitala predstavljaju odnos kapitala (ukupnog, osnovnog ili osnovnog akcijskog) Banke i zbira: rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku izmirenja/ispоруke (osim po osnovu slobodnih isporuka); rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima; rizične aktive po osnovu izloženosti operativnom riziku; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti i rizične aktive po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja. Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka se utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve klase aktive. Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku se dobija množenjem recipročne vrednosti propisanog pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva za operativni rizik, utvrđenog kao trogodišnji prosek proizvoda indikatora izloženosti i stope kapitalnog zahteva od 15%.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala na dan 30.06.2022. godine iznosi 17.24% (31.12.2021: 19.27%). Kapital na 30.06.2022. godine iznosi 4,000,451 hiljada dinara i niži je za 16,284 hiljadu dinara, odnosno, za 0.41% u odnosu na stanje sa kraja 2021. godine usled viših nerealizovanih gubitaka po osnovu pozicija u hartijama od vrednosti.

Tabela 34. Adekvatnost kapitala

Pokazatelji	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
Kapital	4,000,451	4,016,734
Ukupna rizična aktiva	23,201,495	20,842,318
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	17.24%	19.27%

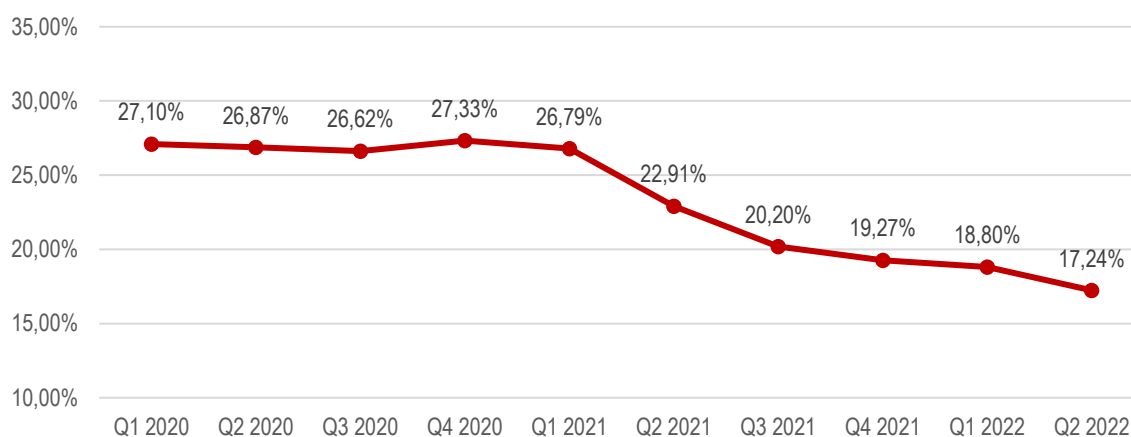
Tabela 35. Struktura kapitala Banke na dan 30. juna 2022. godine

Struktura kapitala Banke	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	
Uplaćeni iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	2,912,133	
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	168,164	
Rezerve iz dobiti	278,079	
Revalorizacije rezerve i ostali nerealizovani dobiti	715,161	
Nerealizovani gubici	(47,244)	
Nematerijalna ulaganja	(25,728)	
Učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru preko 10% kapitala tih lica	(114)	
Osnovni kapital	4,000,451	
Dopunski kapital	-	
Ukupan kapital	4,000,451	

Tabela 36. Rizikom ponderisane izloženosti i kapitalni zahtevi na dan 30.06.2022. godine

Pozicija	u hiljadama dinara	
	Iznos	Kapitalni zahtev
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom	21,024,531	1,681,962
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu dužničkih HoV	250,164	20,013
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu vlasničkih HoV	201,008	16,081
Aktiva izložena uticaju deviznog rizika	207,042	16,563
Aktiva izložena uticaju operativnog rizika	1,518,750	121,500
Ukupna izloženost	23,201,495	1,856,120
Osnovni akcijski kapital	4,000,451	
Osnovni kapital	4,000,451	
Ukupan kapital	4,000,451	
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	17.24%	
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	17.24%	
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	17.24%	

Graf 6. Dinamika pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke u analiziranom periodu

8.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima

8.4.1. Kreditni rizik

Prema stanju na dan 30.06.2022. godine ukupna bruto aktiva koja se klasifikuje iznosi 31.1 milijardi dinara, što predstavlja uvećanje od 14.21% u odnosu na 31.12.2021. godine, kao posledica uvećanja bilansne aktive u ukupnom iznosu od 3.14 milijardi dinara i vanbilansne aktive za 723 miliona dinara.

Tabela 37. Ukupna aktiva koja se klasifikuje izložena kreditnom riziku

u 000 dinara

VRSTA PLASMANA	30.06.2022.	31.12.2021.	% ukupne aktive	stopa promene
kratkoročni krediti	4,114,343	2,650,986	13.23%	55.20%
dugoročni krediti	9,929,378	9,075,584	31.94%	9.41%
dospela potraživanja	1,582,864	201,789	5.09%	684.42%
depoziti kod banaka	2,788,147	3,133,614	8.97%	(11.02%)
kamate i naknade	224,952	206,916	0.72%	8.72%
kratkoročne hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	969	1,031	0.00%	(5.95%)
dugoročne hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	142,953	143,329	0.46%	(0.26%)
učešća u kapitalu drugih pravnih lica	480	480	0.00%	(0.06%)
sredstva stečena naplatom potraživanja	44,099	44,099	0.14%	-
kratkoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća – menice	403,898	758,367	1.30%	(46.74%)
otkup potraživanja – dinari	1,554,939	664,165	5.00%	134.12%
ostala bilansna aktiva	46,186	808,821	0.15%	(94.29%)
UKUPNA BILANSNA AKTIVA KOJA SE KLASIFIKUJE	20,833,207	17,689,182	67.01%	17.77%
plative garancije	1,275,978	1,213,805	4.10%	5.12%
činidbene garancije	4,659,992	3,325,114	14.99%	40.15%
obaveze po kojima ne može doći do plaćanja – okviri	3,362,543	4,665,161	10.82%	(27.92%)
neiskorišćene preuzete obaveze	956,435	327,433	3.08%	192.10%
UKUPNA VANBILANSNA AKTIVA KOJA SE KLASIFIKUJE	10,254,947	9,531,513	32.99%	7.59%
UKUPNO	31,088,155	27,220,695	100%	14.21%

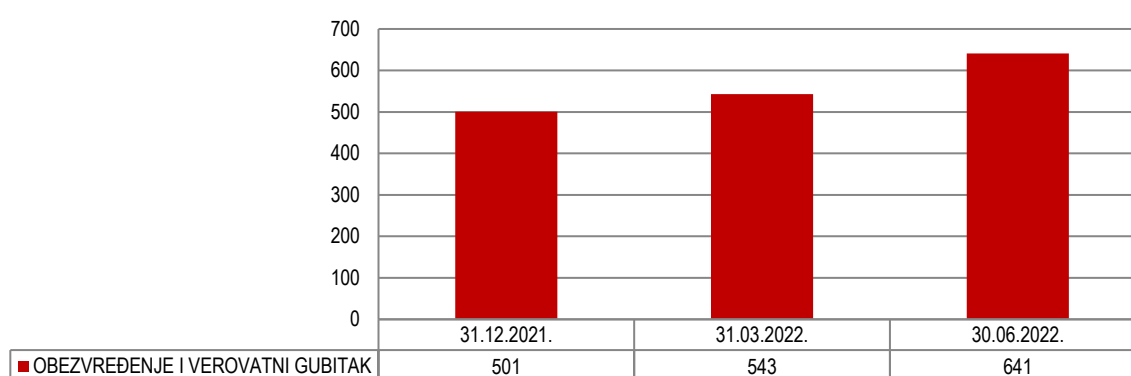
Najznačajniji deo bilansne aktive koja se klasifikuje čine dugoročni krediti sa 47.66% učešća, kratkoročni krediti sa 19.75%, zatim slede depoziti kod banaka sa 13.38% i otkupljena potraživanja u dinarima sa 7.46%. Dospela potraživanja čine 7.60% učešća u ukupnoj bilansnoj aktivi Banke koja se klasifikuje.

U okviru vanbilansnih stavki Banke koje se klasifikuju, najznačajniji deo odnosi se na činidbene garancije (45.44%). Obaveze po kojima ne može doći do plaćanja, odnosno preuzete opozive obaveze, učestvuju sa 32.79% u portfoliju vanbilansnih izloženosti Banke, a plative garancije sa 12.44% sa stanjem na dan 30.06.2022. godine.

Obezvredjenje bilansne aktive i verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama uvećani su u bilansu stanja, nominalno za 140.5 miliona dinara u odnosu na kraj 2021. godine, najvećim delom usled obezvređenja novoodobrenih plasmana.

Graf 7. Obezvređenje bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

u RSD miliona

Analiza kvaliteta aktive na nivou Banke, mereno kategorijama klasifikacije NBS, obuhvaćena je sledećim tabelarnim pregledom.

Tabela 38. Kvalitet aktive na nivou Banke

u 000 dinara

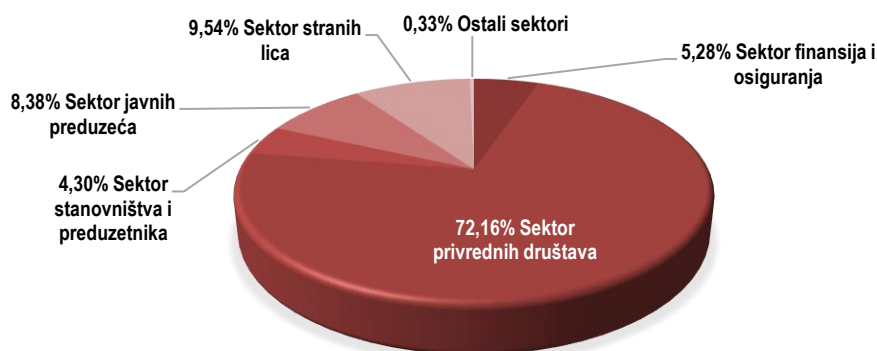
Aktiva koja se klasifikuje	31.12.2021.	30.06.2022.
A	3,889,088	4,759,954
B	11,761,263	14,018,491
V	9,403,421	8,863,369
G	1,601,686	2,205,591
D	565,235	1,240,750
UKUPNO	27,220,695	31,088,155

U strukturi bilansne i vanbilanse aktive koja se klasifikuje, plasmani niskog rizika (A i B kategorija) učestvuju sa 60.40%, dok učešće plasmana srednjeg nivoa rizika (V kategorija) iznosi 28.51%, a plasmana povišenog rizika (G i D kategorija) iznosi 11.09%. Na dan 30.06.2022. godine zabeležen je porast plasmana kategorija rizika A, B, G i D, a smanjenje plasmana kategorije rizika V u odnosu na kraj 2021. godine. Na porast plasmana kategorije rizika A uticao je rast u segmentu finansijskih institucija kao rezultat višeg nivoa sredstava na nostro računima kod visokorangiranih banaka, praćeno rastom u segmentu stanovništva usled nove produkcije stambenih kredita, kao i blagim padom u segmentu privrednih klijenata. Značajan rast plasmana kategorije B rezultat je povećanja u segmentu privrednih klijenata u najvećoj meri kao rezultat izdavanja činidbenih garancija i dugoročnih kredita, praćeno rastom u segmentu finansijskih institucija kao rezultat odobravanja kratkoročnih kredita domaćim bankama. Smanjenje plasmana kategorije V rezultat je pada u segmentu finansijskih institucija (promene na nostro

računu). Povećanje plasmana kategorija G i D rezultat je rasta u segmentu privrede usled prelaska dela adekvatno obezbeđenih i neobebeđenih izloženosti u nepovoljnije kategorije klasifikacije, delimično ublaženo naplatom potraživanja postojećih problematičnih plasmana.

Sektorska struktura ukazuje na značajnu koncentraciju plasmana Banke u sektoru privrednih društava na koga se odnosi gotovo tri četvrtine izloženosti (72.16% ukupnog portfolija Banke). Značajno učešće prisutno je i kod plasmana u sektoru stranih lica na koje se odnosi 9.54% izloženosti. Pored navedenih sektora, učešće u ukupnoj izloženosti imaju još i sektor javnih preduzeća sa 8.38%, sektor finansija i osiguranja sa 5.28% i sektor stanovništva i preduzetnika sa 4.30%. Ostali sektori su sa zanemarljivo malim učešćem u aktivnostima Banke.

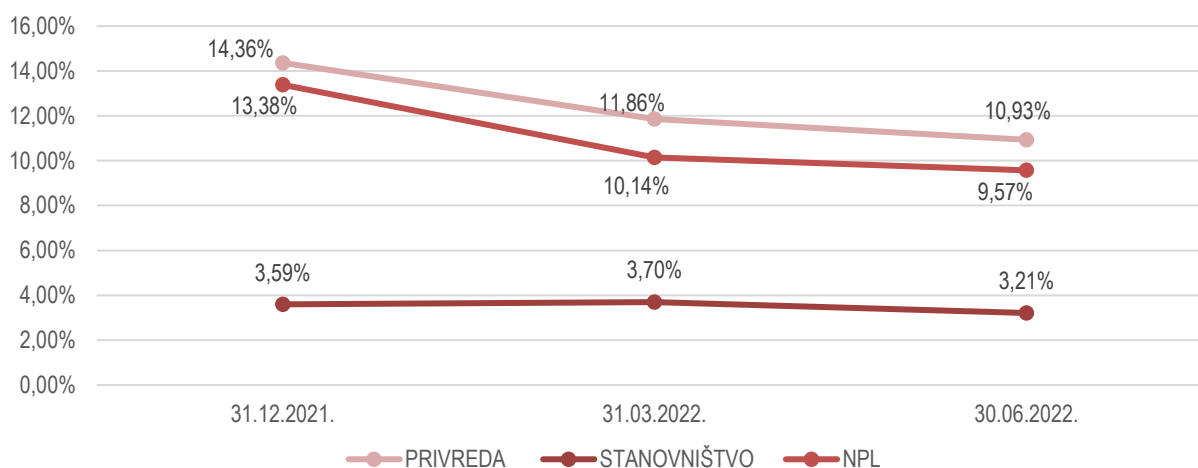
Graf 8: Sektorska struktura aktive koja se klasifikuje

NPL pokazatelj učešća u kreditima (odnos problematičnih kredita i ukupnih bruto kredita) na dan 30.06.2022. godine iznosi 9.57% (31.12.2021. godine: 13.38%).

Na dan 30.06.2022. godine ukupni bruto problematični krediti bili su pokriveni pripadajućim ispravkama vrednosti problematičnih kredita sa 15.13% (31.12.2021. godine: 12.30%).

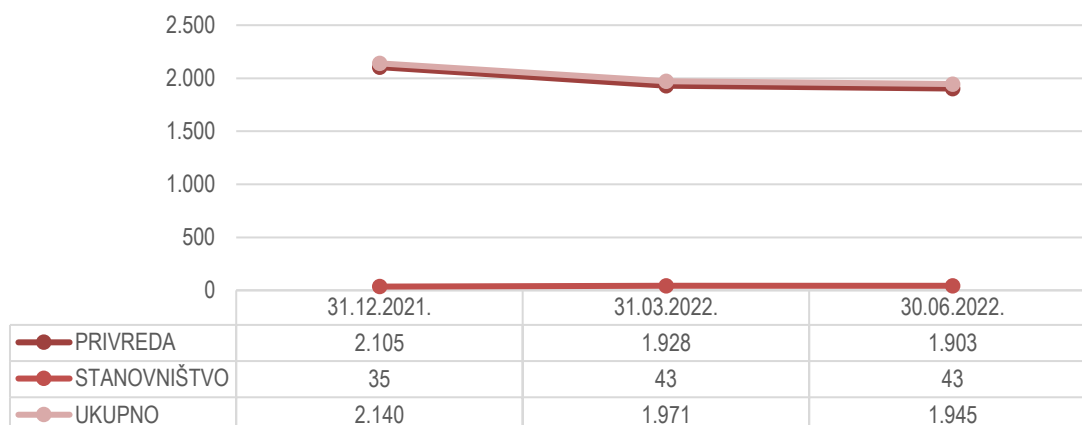
Graf 9. Kretanje NPL

NPE na dan 30.06.2022. godine iznosi 1.94 milijardi dinara ili 6.26% ukupne aktive koja se klasifikuje (na dan 31.12.2021. godine 2.14 milijardi dinara ili 7.86% ukupne aktive koja se klasifikuje).

Graf 10. Kretanje NPE

u milionima RSD

8.4.2. Rizik likvidnosti

Banka u svom poslovanju poštuje osnovne principe likvidnosti, ostvarujući dovoljan nivo sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog povrata na kapital.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja rizika likvidnosti od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom u okviru svojih nadležnosti, kao i ostale nadležne organizacione jedinice, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovom riziku.

U cilju minimiziranja rizika likvidnosti, Banka:

- vrši diversifikaciju izvora sredstava, po valutama i ročnosti;
- formira dovoljan nivo rezervi likvidnosti;
- upravlja novčanim sredstvima;
- prati buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnom nivou;
- limitira osnovne izvore kreditnog rizika koje imaju najznačajniji uticaj na rizik likvidnosti;
- definiše i periodično testira Plan za upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje uzroka koji dovode do nastanka rizika likvidnosti i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti riziku likvidnosti, kao i izloženosti riziku likvidnosti po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika likvidnosti, korišćenjem sledećih metoda: GAP analize, racio analize, stres testa.

Ublažavanje podrazumeva održavanje rizika likvidnosti na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke, kroz definisanje sistema limita koji obuhvata regulatorne i interne limite, kao i blagovremeno preduzimanje mera za umanjeње rizika i poslovanje u okviru pomenutih limita.

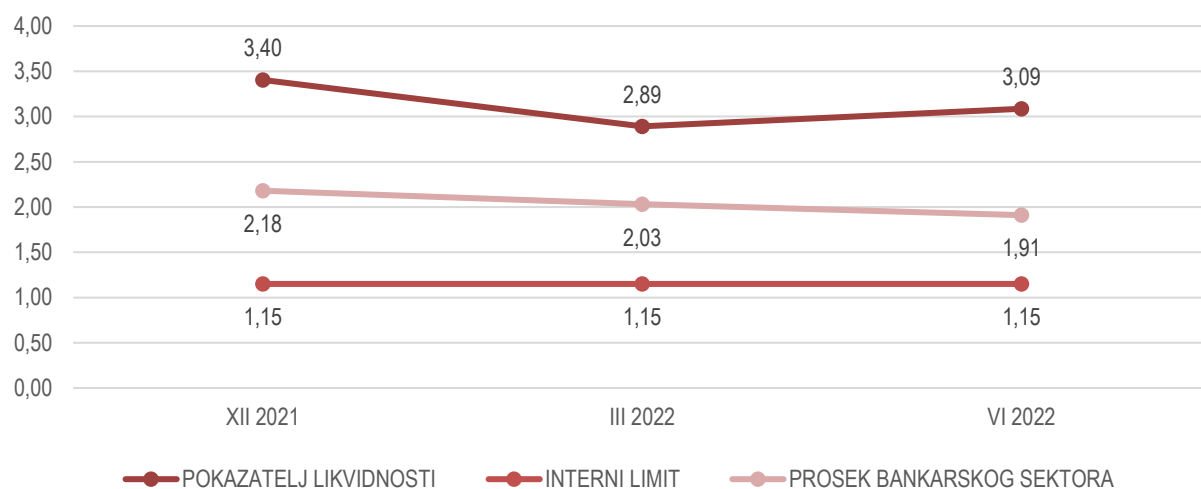
Kontrola i praćenje rizika likvidnosti obuhvata proces praćenja usklađenosti sa interno utvrđenim limitima, kao i monitoring definisanih mera za umanjeње izloženosti riziku likvidnosti Banke koja podrazumeva kontrolu na svim

nivoima upravljanja rizikom likvidnosti kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacione jedinice nadležne za unutrašnju reviziju i kontrolu usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o riziku likvidnosti obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem likvidnosti, i to: 0.8 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.9 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 1 kao prosek svih radnih dana u mesecu. Pored usklađivanja sa eksterno definisanim limitom pokazatelja likvidnosti, Banka usklađuje svoje poslovanje i sa regulatorno propisanim užim pokazateljem likvidnosti, i to: 0.5 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.6 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 0.7 kao prosek svih radnih dana u mesecu.

Graf 11. Pokazatelj likvidnosti:

Banka takođe, usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR), koji održava na nivou koji nije niži od 100%.

Banka je dužna da ovaj pokazatelj održava zbirno u svim valutama na nivou koji nije niži od 100% (u skladu sa regulatornim limitom), dok su ograničenja vezana za strukturu zaštitnog sloja likvidnosti propisana na način da najmanje 60% zaštitnog sloja likvidnosti čini likvidna aktiva prvog reda, odnosno 30% likvidna aktiva prvog reda bez pokrivenih obveznica i najviše 15% likvidna aktiva drugog B reda. U cilju zaštite od rizika likvidnosti Banka je definisala i interni limit pokazatelja pokrića likvidnom aktivom na nivou od najmanje 115%. Na dan 30.06.2022. godine vrednost ovog pokazatelja iznosila je zbirno po svim valutama 134%, što je iznad regulatorno i interno definisanog nivoa. Takođe su ispunjeni i uslovi vezani za zaštitni sloj likvidnosti koji na dan 30.06.2022. godine čini isključivo likvidna aktiva prvog reda.

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije.

Tabela 39. Interni indikatori likvidnosti na dan 30.06.2022. godine

Pokazatelji	30.06.2022.	31.1.2.2021.
Promptna likvidnost (0-7)	8.88%	17.01%
Likvidna sredstva (0-90)	9.31%	17.43%
Vanbilansne obaveze	30.33%	19.60%

Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom (LCR) se izračunava za poslednji radni dan u mesecu i predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke¹ i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa².

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / odnosno 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja, ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize, i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

Izveštaj o ročnoj strukturi monetarne aktive i pasive (GAP likvidnosti) sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema preostalom roku dospeća, odnosno procenjuje se stabilnost svih transakcionih i depozita po viđenju na osnovu čega se isti raspoređuju u korpe ročnosti od 2-7 dana (nestabilni deo), odnosno 1-2 godine (stabilni deo).

Banka prikuplja depozite pravnih lica i stanovništva, koji obično imaju kraće rokove dospeća i mogu biti povučeni na zahtev. Kratkoročna priroda ovih depozita povećava rizik likvidnosti Banke i zahteva aktivno upravljanje ovim rizikom, kao i konstantno praćenje tržišnih trendova.

Banka kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolisanjem pozicija u svim značajnim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolija depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava.

Banka redovno testira Plan upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama i proverava period preživljavanja i solventnost Banke, dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje podršku u pretpostavljenim uslovima krize.

8.4.3. Tržišni rizici

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena tržišnih varijabli i obuhvata devizni rizik za sve poslovne aktivnosti koje Banka obavlja i cenovni rizik po osnovu pozicija knjige trgovanja.

Banka je izložena cenovnom riziku, deviznom riziku, riziku druge ugovorne strane i riziku izmirenja isporuke po osnovu stavki koje se nalaze u knjizi trgovanja. Knjiga trgovanja sadrži bilansne i vanbilansne pozicije sredstava i obaveza po osnovu finansijskih instrumenata koje se drže sa namerom trgovanja ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizikom vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i druge nadležne organizacione jedinice, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovim rizicima.

¹ Zaštitni sloj likvidnosti – iznos likvidne aktive koju banka u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti može da uključi u obračun pokazatelja pokriva likvidnom aktivom.

² Stres je iznenadno i ozbiljno pogoršanje likvidnosti i / ili solventnosti banke usled promena tržišnih uslova i / ili faktora koji su specifični za određenu banku, a koji mogu da dovedu do značajnog rizika da banka neće moći da ispuni svoje obaveze koje dospevaju u narednih 30 dana.

8.4.3.1. Devizni rizik

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, kontinuirano se održava devizna pozicija u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke na dan 30.06.2022. godine iznosi 203,275 hiljada dinara, dok pokazatelj deviznog rizika iznosi 5.11%.

Pokazatelj deviznog rizika se tokom drugog kvartala 2022. godine kretao u rasponu od 0.23% do 15.54%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo 20% u odnosu na kapital Banke.

8.4.3.2. Cenovni rizik

Banka je cenovnom riziku izložena po osnovu pozicija u knjizi trgovanja. Na dan 30.06.2022. godine u knjizi trgovanja Banka je imala dinarske obveznice Republike Srbije, investicione jedinice otvorenog investicionog fonda ILIRIKA Cash Dinar i svop ugovore sa INTL FC Stone LTD.

Tabela 40. Struktura knjige trgovanja Banke

Pozicija	u hiljadama dinara	
	30.06.2022.	31.12.2021.
HoV RS	807,861	829,711
Investicione jedinice	50,252	50,175
FX Swap (fer vrednost)	(3,078)	(1,993)
KNJIGA TRGOVANJA	855,035	877,893

8.4.4. Kamatni rizik

Banka upravlja sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk);
- rizik krive prinosa (yield curve risk) – kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (basis risk) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (optionality risk) – kome je izložena zbog ugovorenih opcija – kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i drugo.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanjem odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti kamatne stope i ročnosti, kao i projekcijom kretanja krive prinosa na inostranom i domaćem tržištu. Prevažadno Banka upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Banka posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala.

Banka procenjuje uticaj koji bi mogao imati standardizovani šok kamatnih stopa (paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivoj prinosa za 200 baznih poena).

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- Racio analiza;
- Duracija;
- Ekonomska vrednost kapitala;
- Stres test.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke i podrazumeva proces definisanja sistema limita izloženosti Banke, kao i definisanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika.

Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjenje izloženosti kamatnom riziku Banke. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja, kao i nezavisan sistem kontrole koji sprovode organizacione jedinice nadležne za unutrašnju reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Banke o upravljanju kamatnim rizikom.

Tabela 41. GAP kamatnog rizika

u 000 RSD

Kamatni GAP	Do 1 meseca	1 – 3 meseca	3 – 6 meseci	6 – 12 meseci	1 – 2 godine	2 – 5 godine	Preko 5 godina	UKUPNO
30.06.2022	5,988,041	(5,411,072)	(1,874,024)	1,127,085	1,456,245	1,058,044	812,907	3,157,226
31.12.2021	7,984,751	(3,367,413)	516,353	947,458	1,543,733	1,383,406	643,811	9,652,099
Razlika	(1,996,710)	(2,043,659)	(2,390,377)	179,627	-87,488	-325,362	169,096	(6,494,873)

Iz podataka u tabeli evidentira se negativni GAP kamatno osetljive aktive i pasive u korpama ročnosti od 1-3 meseca i od 3-6 meseci, kao i pozitivni GAP-ovi u svim ostalim ročnim grupama.

Tabela 42. Usklađenost sa interno definisanim limitima ekonomske vrednosti kapitala:

	30.06.2022.	31.12.2021.
EVE na dan	5.24%	5.49%
Prosek za period	5.52%	6.86%
Maksimalan za period	5.75%	9.51%
Minimalan za period	5.32%	4.79%
Limit	20%	20%

8.4.5. Operativni rizik

Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja, interne i eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Banka događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: finansiranje privrednih subjekata, trgovina i prodaja, bankarski poslovi s privrednim društvima, bankarski poslovi s fizičkim licima, platni promet, usluge za račun klijenata i upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Banke koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o operativnim gubicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

Banka na dnevnom nivou prati događaje operativnih rizika i upravlja operativnim rizicima. U cilju efikasnog praćenja operativnog rizika, u svakoj organizacionoj jedinici Banke imenovani su zaposleni zaduženi i odgovorni za identifikaciju i evidentiranje događaja operativnog rizika, koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim događajima operativnog rizika, kao i za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka operativnih rizika. Organizaciona jedinica Banke u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje o operativnim rizicima Upravnom odboru Banke, Izvršnom odboru Banke i Odboru za reviziju.

Merenje, odnosno procena operativnog rizika Banke vrši se kroz kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Banka sprovodi merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, praćenje ključnih indikatora rizika i samoprocenjivanje. Ključni indikatori rizika predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke. Odnose se na određeni operativni rizik i prikazuju veću izloženost u nastanku događaja operativnog rizika. Njihova svrha je pružanje pomoći u smanjivanju gubitaka i operativnih rizika kroz proaktivno sagledavanje faktora rizika. Samoprocenjivanje podrazumeva procenu izloženosti rizicima od strane organizacionih jedinica u skladu sa mapom identifikovanih operativnih rizika merenjem mogućeg raspona, značaja za poslovanje i učestalosti događaja koji mogu da prouzrokuju gubitke, identifikovanjem nivoa kontrole koje oblasti poslovanja imaju nad ovim rizicima i mere za poboljšanje.

Banka ne može eliminisati sve operativne rizike, ali uvođenjem odgovarajućeg kontrolnog okvira, monitoringom i ublažavanjem potencijalnih rizika uspostavlja proces upravljanja operativnim rizikom. Banka preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema i orijentacijom na projektni pristup, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi Banke.

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji mera za ublažavanje operativnih rizika, Banka je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacione jedinice Banke u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji su u nastajanju. Banka procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem Banke, a na osnovu ugovora zaključenog sa tim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovornih strana.

U cilju nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanja gubitaka u vanrednim situacijama, Banka je usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja, a u cilju ponovnog uspostavljanja oporavka sistema informacione tehnologije u slučaju prekida poslovanja, Banka je usvojila Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.

8.4.6. Rizici ulaganja

Rizici ulaganja Banke predstavljaju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Ulaganja Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Banke, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

Ukupna trajna ulaganja Banke (ulaganja u osnovna sredstva, investicione nekretnine i ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru) na dan 30.06.2022. godine iznose 1,615,185 hiljada dinara i predstavljaju 40.38% kapitala Banke.

Tabela 43. Kretanja pokazatelja učešća trajnih ulaganja u kapitalu

Naziv pokazatelja	30.06.2022.	31.12.2021.	Propisani okviri
Učešće trajnih ulaganja banke u kapitalu	40.35%	40.14%	Max 60%
Ulaganje u lica van finansijskog sektora	0.03%	0.03%	Max 10%

8.4.7. Rizik izloženosti

Velika izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Bankom, jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Banke.

U svom poslovanju Banka vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Banke;
- zbir svih velikih izloženosti Banke ne sme preći 400% kapitala Banke.

Definisani limiti izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica odnose se i na lica povezana sa Bankom.

Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Bankom, kretala se u okviru propisanih limita u drugom tromesečju 2022. godine.

Ukupan iznos velikih izloženosti Banke predstavlja 373.68% kapitala Banke na dan 30.06.2022. godine (249.03% na dan 31.12.2021. godine). Učešće velikih izloženosti u kapitalu je uvećano u odnosu na kraj 2021. godine.

Banka na dan 30.06.2022. godine nije imala izloženosti preko regulatornog limita dozvoljene izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica od 25% kapitala Banke.

Tabela 44. Kretanje pokazatelja izloženosti

Naziv pokazatelja	30.06.2022.	31.12.2021.	Propisani okviri
Učešće velikih izloženosti u kapitalu	373.68%	249.03%	Max 400%

8.4.8. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Banka upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolija. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje Banka vrši određivanjem kategorije interne klasifikacije zemlje dužnika, a na osnovu rejtinga dodeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija i utvrđivanjem limita izloženosti kao procenta od kapitala Banke u zavisnosti od kategorije eksternog kreditnog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolija riziku zemlje Banka vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom zemlje Banka definiše limite izloženosti pojedinačno po zemljama porekla dužnika i grupišući ih u regione.

Plasmani Banke koji su odobreni dužnicima sa sedištem izvan Republike Srbije, za finansiranje poslovanja u Republici Srbiji, čije se izmirenje finansijskih obaveza prema Banci očekuje iz izvora poslovanja ostvarenog u Republici Srbiji, predstavljaju potraživanja Banke bez izloženosti riziku zemlje porekla dužnika.

Banka je u svojim plasmanima sa 30.06.2022. godine bila značajnije izložena prema sledećim zemljama: Austrija, Nemačka, Italija, Turska, Irak, Crna Gora, Rusija. Svi plasmani izloženi riziku zemlje deo su bankarske knjige.

U ukupnim plasmanima Banke, plasmani izloženi riziku zemlje učestvuju sa 2,951,895 hiljada dinara u bruto iznosu, od čega se 29.61% odnosi na Italiju, 26.61% na Nemačku, 26.12% na Austriju i 7.24% na Tursku.

Tabela 45. Izloženost Banke po zemljama

Država	Limit po zemlji	Bruto izloženost 30.06.2022	Procenat od kapitala	Bruto izloženost 31.12.2021	Procenat od kapitala
Austrija	50%	771,063	19.27%	891,269	22.19%
Belgija	50%	178	0.00%	178	0.00%
Crna Gora	25%	29,131	0.73%	322,993	8.04%
Irak	10%	146,741	3.67%	147,129	3.66%
Italija	25%	874,177	21.85%	717,186	17.85%
Nemačka	50%	785,476	19.63%	836,549	20.83%
Rusija	15%	127,945	3.20%	368,776	9.18%
Singapur	10%	2,067	0.05%	2,915	0.07%
Tunis	10%	1,280	0.03%	1,185	0.03%
Turska	15%	213,837	5.35%	-	-
Ukupno		2,951,895	73.79%	3,288,178	81.86%

9. OSTALE AKTIVNOSTI BANKE

9.1. Usklađenost poslovanja

Odeljenje kontrole usklađenosti poslovanja je nezavisna organizaciona jedinica u okviru Banke osnovana u skladu sa Zakonom o bankama i nadležna za identifikaciju, praćenje i upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

Aktivnosti Odeljenja su podeljene u dva segmenta:

- aktivnosti kontrole usklađenosti poslovanja Banke;
- aktivnosti poslova informacione bezbednosti i poslova Lica sa zaštitu podataka o ličnosti.

Tokom prvog polugodišta 2022. godine, Odeljenje je sprovodilo kontinuiranu kontrolu usklađenosti poslovanja kroz različite aktivnosti u skladu sa usvojenim Programom praćenja usklađenosti poslovanja Banke na način koji obezbeđuje identifikovanje i upravljanje postojećim i potencijalnim rizicima. O utvrđenim propustima koji se odnose na usklađenost poslovanja obaveštava se Izvršni odbor Banke i Odbor za reviziju. Tokom izveštajnog perioda realizovano je četiri kontrole usklađenosti internih akata više organizacionih jedinica.

Pored navedenog, aktivnosti kontrole usklađenosti poslovanja tokom izveštajnog perioda su sprovedene kroz:

- praćenje informacija o novim propisima i izveštavanje rukovodstva i organizacionih delova o novoj regulativi koja ima uticaja na poslovanje Banke;
- nadzor usklađivanja internih akata Banke sa novim propisima i poštovanje rokova za usklađivanje;
- upravljanje prigovorima klijenata.;
- učestvovanje u prevenciji prevarnih radnji;
- monitoring eksternog izveštavanja;
- savetodavne aktivnosti putem davanja mišljenja/sugestija na upite organizacionih jedinica, učestvovanje u projektima/radnim grupama i dr.

Odeljenje redovno održava obuke zaposlenih u skladu sa planom obuka i nastoji da promoviše najviše standarde usklađenosti i podiže svest zaposlenih o potrebi postupanja u skladu sa regulativom, internim aktima i dobrim poslovnim običajima.

U delu aktivnosti upravljanja prigovorima klijenata, Banka se i dalje pridržava principa da sa svim klijentima komunicira otvoreno, transparentno i blagovremeno, jer je zadovoljstvo svih naših klijenata jedan od prioriteta poslovanja i vodi nas ka uspešnoj saradnji i uzajamnom zadovoljstvu, razvoju novih usluga i proizvoda, usavršavanju i prilagođavanju u skladu sa savremenim trendovima. Kroz analizu prigovora klijenata, Banka dodatno raspoznaje oblasti u kojima može da unapredi svoje poslovanje, procese i procedure u želji da klijentima pruži kvalitetnije usluge.

Poslovi vezani za kontrolu informacione bezbednosti i zaštite podataka o ličnosti su takođe u nadležnosti Odeljenja kontrole usklađenosti poslovanja. Poslovi informacione bezbednosti i zaštitu podataka o ličnosti uključuju proveru usklađenosti, predlaganje načina i procedura održavanja adekvatnog nivoa bezbednosti informaciono-komunikacionih sistema Banke/zaštite podataka o ličnosti. Tokom izveštajnog perioda, nije bilo primljenih prigovora ili zahteva za ostvarivanje prava na zaštitu podataka o ličnosti. Informacioni sistem Banke je bio stabilan i siguran, bez incidenata koji značajno utiču na funkcionisanje i stabilnost operacija Banke.

9.2. Poslovi praćenja i procene rizika usklađenosti poslovanja

Odeljenje kontrole usklađenosti poslovanja u skladu sa zakonskom regulativom, najmanje jednom godišnje, identifikuje i procenjuje glavne rizike usklađenosti i predlaže planove za upravljanje tim rizicima, o čemu sačinjava izveštaj koji se nakon usvajanja od strane Izvršnog odbora dostavlja i Upravnom odboru Banke.

Glavni rizici poslovanja Banke, koje se identifikuju, kontinuirano procenjuju, prate i kontrolišu su rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

9.3. Sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma

Tokom prvog kvartala tekuće godine najznačajnija aktivnost organizacionog dela Banke nadležnog za sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma bila je saradnja sa Upravom za sprečavanje pranja novca.

Svakodnevno se prate transakcije koje se obavljaju u Banci. Tokom izveštajnog perioda:

- prijavljivane su Ministarstvu finansija - Upravi za sprečavanje pranja novca (USPN) transakcije preko 15,000 evra u gotovom novcu;
- odgovorano je na upite USPN kojima su traženi podaci o poslovnom odnosu za fizička lica i pravna lica.

9.4. Informaciono-komunikaciona tehnologija

Informacioni sistem Banke poseduje funkcionalnosti, kapacitete i performanse koji omogućavaju pružanje odgovarajuće podrške poslovnim procesima tako da predstavlja značajan element funkcionisanja Banke. Informacioni sistem obezbeđuje blagovremene, tačne i potpune informacije za donošenje poslovnih odluka čime se obezbeđuje sigurno i stabilno poslovanje i sprovođenje strateških ciljeva, a uz kontinuirano održavanje svakodnevnih aktivnosti na visokom nivou.

Strategijom razvoja informacionog sistema ALTA banke za period 2021-2023 godine planirana su kontinuirana unapređenja informacionog sistema odnosno serverske, arhivske, informaciono komunikacione i softverske platforme. Takođe je definisan strateški pravac razvoja banke kroz digitalizaciju poslovanja i uvođenje digitalnih platformi i servisa za podršku unapređenja rada sa klijentima i proširenju klijentske baze.

Digitalizacija bankarskog poslovanja ALTA banke je započela uvođenjem novog sistema elektronskog bankarstva (WEB i mbankarstvo) koji je završen krajem 2021 godine. Kao nastavak započetog procesa digitalizacije donete su Odluke o nastavku procesa digitalizacije, tako da će se najpre izvršiti digitalizacija plasiranja kreditnih proizvoda putem različitih kanala distribucije, jedan od kanala plasiranja kredita je kanal elektronskog bankarstva (WEB i mbankarstvo) u video identifikaciju. Pored toga će se uspostaviti sistem elektronskog arhiviranja svih vrsta dokumenta koji će biti elektronski potpisivani a čiji potpis će moći da se identifikuje i potvrdi njegova validnost. Ovaj projekat je vrlo značajan jer će se ispoštovati zakonska obaveza o elektronskom arhiviranju svih dokumenata i omogućiće da se smanji protok papirnih dokumenata i time ostvare značajne uštede.

U skladu sa donetim Odlukama nadležnih organa započete su aktivnosti na projektima digitalizacije i sprovedene su aktivnosti značajne za upravljanje i redovno održavanje resursa informacionog Sistema. To su sledeće aktivnosti i projekti:

- Završen je projekat implementacije novog okruženja za RTGS-NBS – priprema serverske, komunikacione, softverske infrastrukture i novog File adaptera – projekat se realizuje u saradnji sa NBS a po njihovim instrukcijama.
- Završen je projekat unapređenja sistema za zaštitu mreže na primarnoj lokaciji – Implementiran je Cisco FTD (Firepower Threat Defense) sa dva Next generation firewall-a u HA modu, kojima

su zamenjene Cisco ASA-e i Cisco SourceFire rešenja. FTD-ovi imaju ulogu filtriranja ulaznog saobraćaja u mrežu banke (anti malware, web filtering i intrusion prevention system), a služe i kao server za remote pristup.

- U skladu sa preporukom revizije sve linije prema eksternim institucijama koje su bile na FrameRaly su prebačene na novu tehnologiju L3VPN.
- Sistem za povezivanje Banke sa B2B servisom Kreditnog biroa Udruženja banaka Srbije je stavljen u produkciju. Ovaj sistem omogućava preuzimanje podataka od Kreditnog biroa i zapis istih u Core bazi banke. Na ovaj način je omogućeno da se ti podaci sada mogu koristiti i u druge svrhe, a pre svega za pravljenje novog risk modela.
- U toku je projekat Registra zaduženja NBS, koji omogućava dnevno punjenje i slanje podataka neophodnih za pravilno izveštavanje NBS. Napravljene su procedure koje preuzimaju i obrađuju podatke iz Core sistema i prosleđuju podsistemu koji se bazira na ASEE Warehouse komponentama;
- U toku je projekat uvođenja elektronskog arhivskog poslovanja za dokumentaciju koja nastaje u Core aplikacijama i u Digital Origination aplikaciji;
- U toku je projekat unapređenja mail servisa i Activ Directory na primarnoj i Dr lokaciji;
- Zbog unapređenja sistema BackendConectora u NLB modu koji služe za obradu naloga u platnom prometu završava se projekat kojim će se zameniti postojeći Backend Conectori.

Upravljanje projektima se vrši u skladu sa usvojenom metodologijom čime se obezbeđuje praćenje projekta od početka do kraja, sa svim elementima neophodnim za praćenje projekta.

Elektronsko bankarstvo

Usluga elektronskog bankarstva je poverena Servisnom Centru kompanija Asseco SEE i Halcom jer na taj način Banka obezbeđuje dostupnost i podršku 24/7 dana u nedelji. S obzirom da Banka trenutno nema raširenu mrežu ekspozitura i bankomata, ovo je najefikasniji način da se Banka približi svojim klijentima i omogući im da koriste usluge Banke i raspoložu svojim depozitima. Broj klijenata, naročito pravnih lica koji koriste usluge elektronskog bankarstva je vrlo visok tako da je u izveštajnom periodu dostigao procenat od 82,61%

9.5. Upravljanje lošim plasmanima

Sa stanjem na dan 30.06.2022.g. klijenata u statusu neizmirenja obaveza u bilansnoj evidenciji je bilo ukupno 127, od čega 34 dužnika pravnih lica i 93 dužnika fizičkih lica, koji su Banci na poslednji dan izveštajnog perioda dugovali ukupno RSD 1,944,938,190.67.

Od navedenih ukupnih potraživanja Banke od klijenata u statusu neizmirenja obaveza, po stanju na dan 30.06.2022.godine Banka potražuje od:

- pravnih lica iznos od RSD 1,907,828,193.63;
- fizičkih lica iznos od RSD 37,109,997.67;

Pored navedenog portfolija, u nadležnosti Odeljenja upravljanja lošim plasmanima je i izveštavanje o statusu 48 klijenata pravnih lica i od 62 klijenta fizičkih lica za koje su organi Banke u prethodnom periodu odobrili prenos bilansnih potraživanja Banke u vanbilansnu evidenciju.

Takođe, Odeljenje upravljanja lošim plasmanima vodi postupke naplate protiv fizičkih lica koja su jemci ili založni dužnici za plasmane odobrene pravnim licima, a koja su u statusu neizmirenja obaveza.

Tabela 46. Naplaćena potraživanja od pravnih i fizičkih lica

Izveštaj o naplaćenim sredstvima 01.01. - 30.06.2022.		Pravna lica	Fizička lica
Redni broj	Osnov plaćanja	u RSD	u RSD
1	Uplate povezanih lica	176,936,837.42	524,518.00
2	Uplate iz UPPR-a	1,000.65	0.00
3	Uplata dužnika	121,985.36	3,360,096.50
4	Uplata iz stečaja	12,378,462.52	0.00
5	Prodaja nepokretnosti	0.00	0.00
6	Naplata blokadom	134,630.30	0.00
7	Naplata od strane izvršitelja	224,377.44	344,508.60
8	Ustupanje potraživanja	10,940,516.68	0.00
Ukupno		200,737,810.37	4,229,123.10
UKUPNO		204,966,933.47	

Tokom izveštajnog perioda ukupan iznos naplaćenih potraživanja od pravnih i fizičkih lica iznosi 205.0 mil. dinara.

9.6. Finansijska saradnja sa inostranstvom

Tokom izveštajnog perioda, Banka je nastavila da u skladu sa svojim mandatima dobijenim od nominalnih poverilaca proaktivno deluje u cilju obezbeđenja preduslova za započinjenje procesa identifikacije i usaglašavanja potraživanja srpskih kreditnih komercijalnih poverilaca od kubanskih dužnika / garanta. Takođe, nastavljeno je angažovanje na poslovima administriranja komercijalnih potraživanja civilnog sektora poverilaca Iraka.

9.7. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Razvoj Banke zasniva se na kontinuiranom uvođenju novih proizvoda i tehnologija. S tim u vezi, osnovni segment aktivnosti u ovom procesu čini istraživanje tržišta, kao polazna osnova u uvođenju novih proizvoda, kao i kontinuirano praćenje razvoja i primene novih tehnologija u bankarskim procesima. U tom smislu Banka permanentno vrši istraživanje tržišta, što pretpostavlja sprovođenje sledećih grupa istraživanja:

- istraživanje pozicioniranosti Banke;

- istraživanje konkurencije;
- istraživanja u domenu privrede i velikih sistema;
- istraživanja u domenu stanovništva;
- istraživanja u vezi proizvoda i usluga na tržištu;
- istraživanje po potrebi sektora, odeljenja i ekspozitura.

Istraživanje podrazumeva sistemsko prikupljanje periodičnih i drugih izveštaja ostalih banaka, kao i finansijskih institucija regiona i ocenu njihove profitabilnosti, rentabilnosti i likvidnosti poslovanja, sagledavanje proizvoda i usluga koje nude, kao i tržišnih cena istih.

9.8. Korporativna odgovornost prema društvu

Tokom izveštajnog perioda, pored redovnih aktivnosti u radu nacionalne mreže Globalnog dogovora UN, uključujući i angažovanje u radnim grupama za ciljeve održivog razvoja, borbu protiv korupcije i za korporativnu društvenu odgovornost u bankarstvu i finansijama, pripremljen je i novi 12. Izveštaj o napretku Banke.

U Izveštaju je data detaljna slika ukupnih aktivnosti Banke usmerenih na progresivnu primenu principa zaštite ljudskih prava, radnih standarda, životne sredine i antikourpciju. Novi izveštaj o napretku potvrđuje našu trajnu stratešku posvećenost principima društveno odgovornog poslovanja i održivog razvoja. U izveštaju je podcrtano da se svet se suočava sa izazovima i posledicama globalne pandemije izazvane corona virusom. U takvim okolnostima ponovo se afirmiše značaj svih inicijativa i programa koje promiše principe društveno odgovornog poslovanja i održivog razvoja i sinergijski povezuju sve sfere društva u cilju ostvarivanja mira, prosperiteta i održivog razvoja. Banka potvrđuje svoju poziciju društveno odgovornog poslovnog subjekta i preduzima sve mere i akcije kako bi se sačuvalo zdravlje zaposlenih, klijenata i svih drugih subjekata na koje utiče naše poslovanje, ali i svojim aktivnostima konkrentno doprinosi očuvanju ekonomke i socijalne koheziji. U novom Izveštaju o napretku predstavljen je dalji napredak u izgradnji profila Banke kao odgovornog poslovnog subjekta koji na unutrašnjem i eksternom planu doprinosi održivom razvoju, ali i napredak koji se odvija kroz normativno unapređenje materije koja je povezana sa društveno odgovornim poslovanjem i konkretne aktivnosti kojima se implementiraju principi Globalnog dogovora i novi ciljevi održivog razvoja.

Zalažemo se da nacionalna mreža Globalnog dogovora podstiče dijalog/partnerstva između različitih subjekata javnog, poslovnog i nevladinog sektora koji doprinose promovisanju principa društveno odgovornog poslovanja i Agende UN 2030. Da bi se navedeno ostvarilo nužno je uvažavati i komparativno sagledati reprezentativne prakse i iskustva različitih privrednih subjekata-članica Globalnog dogovora, koje primenjuju programe koji doprinose ciljevima iz Agende 2030. U tom cilju, predstavnica Banke uz podršku zaposlenog iz SIKT-a je uključena u realizaciju on line besplatnog programa SDG Ambitions u organizaciji glavnog ofisa mreže iz New Yorka, sa fokusom na implementaciju ciljeva održivog razvoja u poslovnim aktivnostima subjekata realnog i fianansijskog sektora i kreiranje novih modela poslovanja koji su rezultat primene ciljeva održivog razvoja.

9.9. Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Kada je u pitanju zaštita životne sredine, Banka je postavila za ciljeve brigu o uticajima na životnu sredinu, štednju resursa i energije, upravljanje svim vrstama otpada, kao i vršenje merenja i praćenja uticaja na životnu sredinu.

9.10. Ogranci banke

Na dan 30.06.2022. godine, Banka u svom sastavu ima tri ogranka, ekspozituru "Lučani", ekspozituru "Altina" i ekspozituru „Novi Sad“.

Ekspozitura „Novi Sad“ je počela sa radom 30.05.2022. godine.

10. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

10.1. Kodeks korporativnog upravljanja

U skladu sa standardima dobrog korporativnog upravljanja, pravila, načela i osnovni principi poslovanja Banke definisani su opštim aktom Banke „Kodeksom korporativnog upravljanja“, koji je objavljen na intranet portalu Banke InISO.

Pravila korporativnog upravljanja implementirana su kroz interna akta Banke i svi zaposleni u Banci nastoje da u samoj primeni istih ne postoje odstupanja.

Kodeksom korporativnog upravljanja uspostavljeni su principi korporativne prakse prema kojima se, u poslovanju, ponašaju i pridržavaju nosioci korporativnog upravljanja Banke. Cilj Kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u oblasti korporativnog upravljanja, ravnopravan uticaj svih zainteresovanih strana, postojećih i potencijalnih akcionara, zaposlenih, klijenata, organa Banke, države i dr. Konačan cilj je obezbeđenje dugoročnog i održivog razvoja Banke.

10.2. Organi upravljanja i njihovi odbori

Banka u svom radu primenjuje odredbe Zakona o bankama i podzakonskih akata Narodne banke Srbije. Pored navedenog, Banka je internim aktima uspostavila adekvatno upravljanje i obezbedila transparentnost procesa odlučivanja organa upravljanja i drugih donosilaca odluka.

Unutrašnja organizacija Banke, kroz uspostavljenu organizacionu strukturu u 2021. godini, kojom su aktivnosti upravljanja rizicima i aktivnosti podrške, funkcionalno i organizaciono odvojene od preuzimanja rizika, sa jasno utvrđenom podelom poslova, nadležnosti i dužnosti, sprečava sukob interesa.

Organizacija Banke i način upravljanja Bankom uređeni su, u skladu sa Zakonom o bankama, na sledeći način:

- Skupština Banke;
- Upravni odbor;
- Izvršni odbor,
- Odbor za praćenje poslovanja Banke (u daljem tekstu: Odbor za reviziju);
- Kreditni odbor i
- Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu: ALCO odbor).

Nadležnosti i delokrug rada navedenih organa, kao i odgovornost definisani su Zakonom o bankama i opštim aktom Banke, Statutom.

Skupštinu banke čine akcionari Banke. Skupština donosi odluke na sednicama, na kojima akcionari svoje pravo glasa mogu ostvariti neposredno ili preko ovlašćenih predstavnika. Način rada i postupak odlučivanja uređen je Statutom i Poslovníkom o radu. Skupština je u prvoj polovini 2022. godine održala jednu vanrednu sednicu.

Upravni odbor Banke čini pet članova, uključujući i predsjednika. Mandat članova Upravnog odbora je četiri godine. Minimalan broj članova Upravnog odbora definisan je Zakonom o bankama i Statutom. Najmanje 1/3 članova Upravnog odbora moraju biti lica nezavisna od Banke, a takođe najmanje tri člana moraju imati odgovarajuće iskustvo u oblasti finansija. Članovi Upravnog odbora nisu zaposleni Banke. Članove Upravnog odbora Banke bira i razrešava Skupština Banke, uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije. U postupku davanja saglasnosti za imenovanja člana Upravnog odbora Narodna banka Srbije naročito ceni poslovnu reputaciju predloženog lica i odgovarajuće kvalifikacije koje se odnose na obrazovanje predloženog lica. Način rada i druga pitanja u vezi sa radom Upravnog odbora uređena su Poslovníkom o radu. Upravni odbor Banke je tokom prvog kvartala 2022. godine bio u punom kapacitetu. Upravni odbor Banke je tokom prve polovine 2022. godine bio u punom kapacitetu i održao je ukupno 17 sednica od čega je u sedištu Banke uz lično prisustvo članova održano 6 redovnih sednice, dok je pisanim izjašnjavanjem održano 11 sednica.

Na dan 30.06.2022. godine sastav Upravnog odbora je sledeći:

- Mast econ Davor Macura, predsednik Upravnog odbora, predstavnik akcionara ALTA PAY;
- Jelena Pantović, nezavisni član;
- Prof. dr Aleksandar Živković, nezavisni član;
- Nebojša Stojanović, nezavisni član i
- Vladimir Miladinović, nezavisni član.

Odbor za reviziju, u skladu sa Zakonom o bankama i Statutom u svom sastavu ima tri člana, uključujući i predsjednika. Mandat članova Odbora za reviziju je četiri godine i tokom 2021. godine nije bilo izmena u sastavu ovog Odbora. Nadležnosti Odbora za reviziju utvrđene su Zakonom o banka i Statutom Banke, dok je način rada uređen Poslovníkom o radu. Osnovna funkcija Odbora za reviziju je da pomaže Upravnom odboru u nadzoru nad radom Izvršnog odbora Banke i zaposlenih. Odbor za reviziju je u prvoj polovini 2022. godine održao 7 sednica, od čega je 1 sednicu održao pisanim izjašnjavanjem, dok je 6 sednice održao u sedištu Banke i uz lično prisustvo članova Odbora.

Na dan 30.06.2022. godine sastav Odbora za reviziju je sledeći:

- Jelena Pantović, predsednik Odbora za reviziju i član Upravnog odbora;
- Prof. dr Aleksandar Živković, član Odbora za reviziju i
- Sanja Jevtović, član Odbora za reviziju.

Sastav Izvršnog odbora Banke čine tri člana, uključujući i predsednicu. Minimalan broj članova Izvršnog odbora definisan je Zakonom o bankama i Statutom. Članove Izvršnog odbora imenuje i razrešava Upravni odbor i na postupak imenovanja i razrešenja članova Izvršnog odbora shodno se primenjuju odredbe Zakona o bankama koje se odnose na imenovanje i razrešenje članova Upravnog odbora. Način rada i druga pitanja u vezi sa radom Izvršnog odbora uređena su Poslovníkom o radu. Mandat članova Izvršnog odbora je četiri godine i tokom 2021. godine izvršene su dve promene u sastavu Izvršnog odbora, i to člana Izvršnog odbora nadležnog za funkciju rizika i računovodstva, dok se druga promena odnosi na funkciju predsednika Izvršnog odbora. Izvršni odbor Banke je u prvoj polovini 2022. godine održao ukupno 65 sednica, od čega je u sedištu Banke uz lično prisustvo članova Izvršnog odbora održano 49 redovnih sednica, 6 vanrednih sednica, dok je pisanim izjašnjavanjem održano 10 sednica.

Na dan 30.06.2022. godine sastav Izvršnog odbora je sledeći:

- Dr Una Sikimić, predsednica Izvršnog odbora;
- Tatjana Kuljak, član Izvršnog odbora i
- Nikola Krdžić, član Izvršnog odbora.

U skladu sa Statutom Banke Kreditni odbor Banke čini najmanje pet članova, uključujući i predsjednika. Članove Kreditnog odbora imenuje i razrešava Upravni odbor Banke. Mandat članova Kreditnog odbora je četiri godini. Tokom prvog kvartala 2022. godine, izmenjen je jedan član Kreditnog odbora. Upravni odbor Banke je doneo odluku

o nadležnostima i limitima za odlučivanje ovog odbora o plasmanima. U prvoj polovini 2022. godine Kreditni odbor je održao ukupno 48 redovnih sednica i 1 sednicu koja se održala pisanim izjašnjavanjem.

Na dan 30.06.2022. godine sastav Kreditnog odbora je sledeći:

- Dr Una Sikimić, predsednica Kreditnog odbora;
- Tatjana Kuljak, član Kreditnog odbora;
- Ivan Novaković, član Kreditnog odbora;
- Veljko Kozić, član Kreditnog odbora i
- Ivica Mišić, član Kreditnog odbora.

ALCO odbor u svom sastavu broji 5 članova. Minimalan broj članova ALCO odbora definisan je Statutom, kao i mandat članova ALCO odbora koji iznosi četiri godine. Tokom 2021. godine izvršena je jedna izmena sastava ALCO odbora. Nadležnosti ALCO odbora utvrđene su Zakonom o bankama i Statutom, dok je način rada uređen Poslovnikom o radu. Osnovna funkcija ALCO odbora je da prati izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture bilansnih obaveza i vanbilansnih stavki i predlaže mere za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti. U prvoj polovini 2022. godini održano je ukupno 8 sednica ALCO odbora od kojih je održano 6 redovnih i 2 vanredne sednice.

Na dan 30.06.2022. godine sastav Kreditnog odbora je sledeći:

- Dr Una Sikimić, predsednica ALCO odbora;
- Tatjana Kuljak, član ALCO odbora;
- Nikola Krdžić, član ALCO odbora;
- Kosta Džalević, član ALCO odbora i
- Dragana Nikolić, član ALCO odbora.

Članovi organa upravljanja imaju potrebna znanja, sposobnosti i stručna iskustva neophodna za uspešno obavljanje poslova iz njegovog delokruga.

Banka ima uspostavljen efikasan sistem unutrašnje kontrole upravljanja rizicima kojima je izložena u svom poslovanju, koji se sastoji od:

- Funkcije upravljanja rizicima;
- Odeljenja unutrašnje revizije;
- Odeljenja kontrole usklađenosti poslovanja i
- Odeljenja sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

10.3. Informacije o ponudama za preuzimanje

Banka u toku prve polovine 2022. godine nije sačinjavala ponude za preuzimanje drugih pravnih lica i po tom osnovu za 2022. godinu nije obveznik primene propisa kojima se uređuje preuzimanje privrednih društava.

U skladu sa navedenim, u toku prve polovine 2022. godine Banka nije:

- stekla bilo koje direktno ili indirektno učešće u kapitalu drugog pravnog lica;
- postala vlasnik bilo kojih hartija od vrednosti koje bi joj omogućile posebnu kontrolu nad drugim pravnim licima;
- postala vlasnik hartija od vrednosti sa ograničenim glasačkim pravima nad drugim pravnim licem;
- učestvovala u imenovanju i opozivu članova uprave drugog pravnog lica i
- učestvovala u utvrđivanju ovlašćenja uprave drugog pravnog lica.

10.4. Opis osnovnih elemenata sistema internih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja

Osnovni elementi sistema internih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja uspostavljeni su kroz:

- rad odbora osnovanih u skladu sa Zakonom o bankama (Upravni odbor, Izvršni odbor i Odbor za reviziju)
- uspostavljene sisteme internih kontrola (funkcija upravljanja rizicima, funkcija usklađenosti poslovanja i funkcija unutrašnje revizije) i
- odgovarajuće strategije, politike i druga akta usvojena na nivou Banke u cilju obezbeđivanja adekvatnog finansijskog izveštavanja.

U cilju uspostavljanja adekvatnog sistema internih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja, u skladu sa Zakonom o bankama i Statutom Banke:

Upravni odbor Banke, pored ostalog:

- usvaja predlog poslovne politike i strategije Banke i podnosi ih Skupštini Banke na usvajanje;
- usvaja strategiju i politiku za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom Banke;
- uspostavlja sistem unutrašnjih kontrola u Banci i vrši nadzor nad njegovom efikasnošću;
- usvaja program i plan unutrašnje revizije Banke i metodologiju njenog rada;
- razmatra izveštaje spoljne i unutrašnje revizije o rezultatima izvršene revizije, kao i izveštaje o aktivnostima i radu unutrašnje revizije, te odobrava godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli Banke;
- usvaja tromesečne i godišnje izveštaje poslovanju Banke, uključujući tromesečne izveštaje o upravljanju rizicima i skupštini Banke podnosi usvojeni finansijski izveštaj na konačno usvajanje i
- donosi poslovnike o svom radu i radu Odbora za reviziju, kreditnog odbora, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Izvršni odbor Banke, pored ostalog:

- predlaže Upravnom odboru poslovnu politiku i strategiju Banke, kao i strategiju i politiku za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke;
- sprovodi poslovnu politiku i strategiju Banke donošenjem odgovarajućih poslovnih odluka;
- sprovodi strategije i politike za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika i obezbeđivanjem njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi s tim aktivnostima;
- analizira sistem upravljanja rizicima i izveštava Upravni odbor Banke o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i
- podnosi Upravnom odboru Banke pregled poslovnih aktivnosti, bilans stanja i uspeha Banke.

Odbor za praćenje poslovanja (Odbor za reviziju), pored ostalog:

- analizira godišnje izveštaje i druge finansijske izveštaje Banke koji se Upravnom odboru Banke podnose na usvajanje i razmatranje;
- analizira i usvaja predloge strategija i politika Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru banke podnose na usvajanje;
- analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola i
- razmatra, sa spoljnim revizorom Banke, godišnje revizije finansijskih izveštaja Banke.

Sistem internih kontrola

Banka je uspostavila tri nivoa odbrane, koji se sastoje od:

- **Poslovne linije** - čine prvu liniju odbrane, predlažući poslovne odluke u okviru definisanih internih politika i ovlašćenja, i time preuzimaju odgovornost za preuzete rizike.
- **Upravljanje rizicima i usklađenost poslovanja** - obuhvataju drugu liniju odbrane, definišući pravila o rizičnom apetitu / profilu, strategiji za rizike, praćenju i upravljanju rizicima. Pored toga, to uključuje analizu i suodlučivanje o rizicima koje predlaže poslovni deo, a time i preuzimanje odgovornosti za analizu i preuzete rizike. Organizacioni deo nadležan za usklađenost poslovanja (Odeljenje kontrole usklađenosti poslovanja) se fokusira na sistematsko praćenje zakonskog i regulatornog okruženja. Osim regulatornih usklađivanja, bave se i proverom usklađenosti unutar organizacije. Organizacioni deo nadležan za uspostavljanje sistema za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranje terorizma (Odeljenje sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma) se fokusira na identifikovanje i procenu rizika od pranja novca i finansiranje terorizma, definisanje strategije i uspostavljanje sistema za praćenje i upravljanje rizicima, kao i kontrolu njegove efikasnosti.
- **Interna revizija** - Interna revizija predstavlja treću liniju odbrane, gde Interna revizija prati proces donošenja odluka u svim oblastima Banke, razmatra ključne rizike u poslovanju, savetuje menadžment na svim nivoima. Pruža nezavisna i nepristrasna uveravanja u vezi s upravljanjem ključnim rizicima i funkcionisanjem internih kontrola.

U skladu sa Zakonom o bankama, Banka je uspostavila odgovarajući sistem internih kontrola na način koji omogućava kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Sistem interne kontrole sastoji se, naročito, od:

- Funkcije upravljanja rizicima,
- Funkcije usklađenosti poslovanja i
- Funkcije unutrašnje revizije.

U skladu sa Zakonom o bankama, Banka je organizovala posebnu organizacionu celinu za upravljanje rizicima u cilju identifikacije, merenja i procene rizika kojima je izložena u svom poslovanju odnosno u cilju upravljanja rizicima kojima je izložena. Aktivnosti upravljanja rizicima su funkcionalno i organizaciono odvojene od redovnih poslovnih aktivnosti Banke.

U okviru funkcije upravljanja rizicima u Banci su formirana dva sektora i to: Sektor upravljanja rizicima i Sektor analize kreditnog rizika.

U sklopu redovnih aktivnosti na nivou ova dva sektora sačinjavaju se odgovorajuće strategije, politike, metodologije, procedure, uputstva i druga dokumenata.

Funkciju usklađenosti poslovanja u Banci obavlja Odeljenje kontrole usklađenosti poslovanja (Compliance). Rukovodioca Odeljenja, u skladu sa Zakonom o bankama, postavlja i razrešava Upravni odbor Banke.

Funkcija usklađenosti poslovanja vrši identifikaciju i praćenje rizika usklađenosti poslovanja i upravlja tim rizikom koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

Rizik usklađenosti poslovanja nastaje kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka.

Rukovodilac Odeljenja kontrole usklađenosti poslovanja i zaposleni u Odeljenju su nezavisni u radu i obavljaju isključivo poslove koji su zakonskim i podzakonskim aktima Narodne banke Srbije dodeljeni u nadležnost organizacionog dela za kontrolu usklađenosti poslovanja.

Odeljenje kontrole usklađenosti poslovanja, u skladu sa zakonskom regulativom, najmanje jednom godišnje identifikuje i procenjuje glavne rizike usklađenosti i predlaže planove upravljanja tim rizicima o čemu sačinjava izveštaj koji se nakon usvajanja od strane Izvršnog odbora Banke dostavlja na usvajanje Upravnom odboru Banke.

O utvrđenim propustima koji se odnose na usklađenost poslovanja obaveštava se Izvršni odbor Banke i Odbor za reviziju.

U skladu sa zakonskom regulativom, Odeljenje za kontrolu usklađenosti poslovanja sačinjava program praćenja usklađenosti poslovanja Banke, kao i značajan broj opštih akata (politike, metodologije, pravilnike i pravila) i drugih dokumenata u cilju obezbeđenja usklađenosti poslovanja Banke sa zakonskim i podzakonskim aktima.

Funkciju unutrašnje revizije u Banci obavlja Odeljenje unutrašnje revizije koje je formirano u skladu sa Zakonom o bankama sa ciljem da Upravnom odboru Banke pruži nezavisno i objektivno mišljenje o pitanjima koja su predmet revizije, obavlja savetodavnu aktivnost usmerenu na unapređenje postojećeg sistema unutrašnjih kontrola i poslovanja Banke i da Upravnom odboru Banke pruži pomoć u ostvarivanju njegovih ciljeva.

Odeljenje unutrašnje revizije je nezavisan u svom radu što mu omogućava Zakon o bankama, odnosno uspostavljena organizaciona struktura u Banci, tako da Sektor unutrašnje revizije za svoj rad odgovara direktno Upravnom odboru Banke. U skladu sa Zakonom o bankama, rukovodioca Odeljenja unutrašnje revizije na dužnost bira odnosno sa iste razrešava Upravni odbor Banke. Rukovodilac Odeljenja unutrašnje revizije ima pravo da se direktno obrati Upravnom odboru Banke kada god je to potrebno.

Rukovodilac Odeljenja unutrašnje revizije izrađuje program unutrašnje revizije i utvrđuje metodologiju njenog rada, a o svom radu podnosi izveštaje Odboru za praćenje poslovanja (Odboru za reviziju) i Upravnom odboru Banke.

Odeljenje unutrašnje revizije sprovodi redovne i periodične kontrole rada i postupanja organizacionih oblika Banke u skladu sa definisanim planovima revizije. Zaposleni Odeljenja unutrašnje revizije imaju pravo uvida u sve dokumente Banke i njenih podređenih društava, i pravo da bez ograničenja vrše nadzor nad poslovanjem.

Smanjenje rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja – Računovodstvene politike Banke

U skladu sa članom 50. Zakonom o bankama, Banka vodi poslovne knjige i računovodstvenu evidenciju i priprema godišnje finansijske izveštaje, koji istinito i objektivno odražavaju njeno poslovanje i finansijsko stanje. Sadržaj i oblik finansijskih izveštaja utvrđeni su Zakonom o računovodstvu, Zakonom o bankama i drugim propisima Narodne banke Srbije. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja banke su dužne da primenjuju međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan njihove primene.

Računovodstvenim politikama Banke uređuju se: osnovni principi, okviri i postupci za način vođenja poslovnih knjiga, način vrednovanja i priznavanja svih oblika imovine i obaveza, prihoda i rashoda, kao i sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa zahtevima MRS (Međunarodni računovodstveni standardi), MSFI (Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja) i tumačenjima ovlašćenih regulatornih tela, kao i odgovornosti.

Računovodstvene politike predstavljaju posebne principe, osnove, konvencije, pravila i praksu usvojenu od strane Banke za vrednovanje bilansnih pozicija, sastavljanje, prezentaciju i obelodanjivanje finansijskih izveštaja. Usvojene računovodstvene politike odnose se na priznavanje, prestanak priznavanja, merenje i procenjivanje sredstava, obaveza, prihoda i rashoda Banke.

U izboru računovodstvenih politika primenjuju se načela: razumljivost, relevantnost, pouzdanost, suština iznad forme, materijalni značaj, neutralnost, opreznost, sveobuhvatnost, doslednost, uporedivost, blagovremenost, ravnoteža između koristi i troškova i drugi kriterijumi.

Računovodstvene politike su zasnovane na:

- konceptualnom okviru za finansijsko izveštavanje,
- pojedinačnim Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS),
- Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI),
- važećim tumačenjima Međunarodnih standarda za finansijsko izveštavanje i
- drugoj profesionalnoj regulativi.

Računovodstvene politike se određuju u skladu sa osnovnim tretmanom koji zahtevaju MRS/MSFI, a u određenim slučajevima, kada se to pokaže kao prikladno, u skladu sa dozvoljenim alternativnim tretmanom.

Izvršni odbor Banke i ovlašćeni rukovodioci odgovorni su za:

- pravilnu primenu propisa kod donošenja odluka iz oblasti materijalno – finansijskog poslovanja i
- zakonsku ispravnost finansijskih izveštaja.

Rukovodioci koji po funkciji organizuju i koordiniraju rad na računovodstveno knjigovodstvenim poslovima Banke i delova Banke, odgovorni su za:

- izradu finansijskih izveštaja,
- blagovremeno davanje uputstava i određivanje rokova o dostavljanju podataka i dokumenata za izradu finansijskih izveštaja,
- pravovremeno upoznavanje nadležnih organa na kršenje i nepoštovanje materijalno finansijskih propisa i odluka organa upravljanja,
- pravilnu primenu propisa i profesionalne regulative u vođenju poslovnih knjiga i
- blagovremeno davanje potrebnih pregleda (internih i eksternih) kao podataka za izradu izveštaja.

Rukovodioci Banke zaduženi za organizaciju i koordinaciju na poslovima kontrolinga i planiranja, kao i zaposleni koji neposredno obavljaju te poslove, odgovorni su za izradu internih i eksternih izveštaja o poslovanju Banke.

Smanjenje rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja – upravljanje operativnim rizikom

Pod „upravljanjem operativnim rizicima“ podrazumevamo identifikovanje, merenje odnosno ocenjivanje, savlađivanje i praćenje rizika, uključujući izveštavanje o operativnim rizicima kojima je Banka izložena ili kojima bi mogla biti izložena.

Politika upravljanje operativnim rizicima uređuje način organizovanja procesa upravljanja operativnim rizicima sa podelom odgovornosti zaposlenih, način procene rizičnog profila, uspostavljanje sistema limita za operativni rizik i postupanje u slučaju prekoračenja definisanih limita, način praćenja i kontrole operativnog rizika, principe funkcionisanja sistema internih kontrola, procenu internih kapitalnih zahteva za operativni rizik, okvir i učestalost stres testiranja i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova u Banci.

Banka upravlja operativnim rizikom na način da se minimizira negativan uticaj neadekvatnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema, sudskih ili vansudskih postupaka u vezi sa poslovanjem Banke (obligacioni odnosi, radni odnosi, i slično) ili spoljnih događaja na finansijski rezultat i kapital Banke.

Cilj Politike je postavljanje okvira za upravljanje operativnim rizikom, definisanje načina identifikacije, merenja i praćenja kako bi se ograničio obim potencijalnih gubitaka i verovatnoća njihove realizacije na nivo koji je za Banku prihvatljiv sa gledišta finansijske štete, a posredno, i sa gledišta ugleda Banke. Za postizanje ovog cilja, Politika i njoj podređeni dokumenti, uspostavljaju konzistentan pristup upravljanju operativnim rizicima.

Sistem upravljanja operativnim rizikom obezbeđuje da rizični profil Banke bude u skladu sa definisanom sklonošću Banke ka rizicima, kao i tolerancijom prema rizicima.

U cilju identifikacije i upravljanja operativnim rizikom, Banka implementira praksu i informacioni sistem čiji je cilj efektivan monitoring i kontroling kvaliteta identifikovanih operativnih rizika. Identifikovanje događaja operativnog rizika podrazumeva mapiranje vrsta operativnih rizika kojima Banka može biti izložena u svom radu, odnosno formiranje matrice koja identifikuje događaje koji predstavljaju izvore operativnog rizika.

Banka u cilju identifikovanja operativnih rizika razvija metodologiju ključnih indikatora rizika. Ključni indikatori rizika predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu organizacije. Odnose se na određeni operativni rizik i prikazuju promenu u verovatnoći ili učestalosti u nastanku događaja operativnog rizika. Njihova svrha je pružanje pomoći u smanjivanju gubitaka i zaštiti izloženosti tako što se Banka proaktivno suočava sa događajem rizika pre nego što se on desi.

Identifikacija i merenje operativnog rizika se sprovodi kroz praćenje i evidentiranje svih internih i eksternih događaja, procesa i poslovnih funkcija, kao dela poslovnog ciklusa proizvoda koje Banka nudi, koji mogu imati negativan uticaj na poslovanje Banke i njen finansijski rezultat. Identifikacija i ocena operativnih rizika se izvodi u slučajevima uvođenja novih procesa, proizvoda ili sistema u Banci, kao i u slučaju pojave novih velikih štetnih događaja i/ili uočenih rizika (ad_hoc identifikacije). Svi incidenti operativnog rizika (kvantifikovani i događaji koji mogu da dovedu do gubitka/dobitka po osnovu operativnih rizika, a koje je teško ili nemoguće kvantifikovati), evidentiraju se u jedinstvenu bazu podataka, koja sadrži sve potrebne podatke o datom incidentu.

Postupkom praćenja operativnog rizika Banka definiše pravila u vezi sa odgovornošću, učestalošću i izveštavanjem o sprovođenju usvojenih mera za umanjeње operativnih rizika.

Izveštavanje o operativnom riziku Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju operativnim rizikom. Banka je uspostavila sistem izveštavanja putem adekvatnog informacionog sistema koji podržava upravljanje operativnim rizikom. Adekvatno uspostavljen i kontrolisan informacioni sistem Banke, kao i kontrola unosa podataka je omogućio nesmetano funkcionisanje Banke u pogledu finansijskog izveštavanja regulatornih institucija.

U Banci nije bilo kašnjenja u finansijskom izveštavanju regulatornih institucija ni finansijskih posledica po poslovni rezultat Banke.

10.5. Opis politike raznolikosti

Banka, kao Poslodavac primarno se rukovodi osnovnim načelima prava i sloboda garantovanih Ustavom Republike Srbije. Ovom Politikom, navedeni princip se sprovodi kroz interna akta Banke, sa željom da se stvori poslovni ambijent koje poznaje i otvoreno je za prihvatanje različitosti u cilju stvaranja poslovnih prednosti, pune realizacije potencijala svih zaposlenih, njihove ravnopravnosti i jednakih mogućnosti.

Razvoj zasnovan na ljudskim pravima ne obuhvata samo ekonomski razvoj, već podrazumeva i proces osnaživanja i osposobljavanja onih kojima su uskraćena osnovna prava. Pravo na razvoj postaje nužan okvir ostvarivanja ljudskog razvoja koji je normativno zasnovan, ali je istovremeno i usmeren prema razvoju svih kapaciteta društva-zajednice za ostvarivanje ljudskih prava.

Za Banku kao društveno odgovornu instituciju sa dinamičnim razvojnim konceptom, plan upravljanja ljudskim resursima je u funkciji promocije zdravog etičkog poslovanja, jer samo takvo poslovno okruženje može da podstakne ostvarivanje integralne primene ljudskih prava, poštovanje različitosti u svim segmentima politike upravljanja ljudskim resursima.

Načela Politike raznolikosti primenjuju se pri izboru kandidata za organe upravljanja u cilju afirmacije jednakih mogućnosti delovanja, pri tome vodeći računa o specifičnosti Banke jer kandidati, za organe upravljanja moraju prethodno ispuniti uslove propisane od strane NBS koja daje saglasnost na izbor članova organa upravljanja.

Od sistematizovanih četrdeset rukovodećih pozicija, dvadeset jednom rukovode osobe ženskog pola.

Obrazovanje ima ključnu ulogu u promovisanju osnovnih vrednosti demokratije, poštovanja ljudskih prava i vladavina zakona, kao i sprečavanje kršenja ljudskih prava.

Ovim, Banka posebno podstiče preventivno delovanje u oblasti zaštite ljudskih prava. Na taj način, Banka, kao subjekat poslovne sfere postaje važan činioc podsticanja i kreiranja zdrave poslovne klime, kao i podsticanja pozitivne konkurencije između društveno odgovornih subjekata koji ne zanemaruju socijalnu i etičku dimenziju u svom poslovanju, uz poštovanje sistema zaštite ljudskih prava u čijoj osnovi je pravo na jednakost i različitost.

Banka teži da oblikuje okruženje u kojem svako od zaposlenih oseća da pripada i da ima jednake mogućnosti za napredovanje.

Kako su gore pomenuti strateški ciljevi zasnovani na informacijama koje potiču iz okruženja, njihova realizacija zavisiće, između ostalog, i od namera drugih privrednih subjekata iz okruženja, kao i ekonomskih, tehnoloških i drugih činilaca koji determinišu svaku plansku odluku, što pretpostavlja rizik i neizvesnost ispunjenja. Shodno prethodnom, ovako definisana strategija biće predmet kontinuirane analize, a u slučajevima značajnih odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane uslove poslovanja, ista će se i korigovati na godišnjem nivou.

11. RAZVOJ BANKE U NAREDNOM PERIODU

11.1. Strateški ciljevi Banke

Definisane strateške ciljeve Banka planira da realizuje kroz će realizovati kroz kontinuiranu digitalizaciju poslovanja, unapređenje i automatizaciju poslovnih procesa, kao i poboljšanje dostupnosti klijentima kroz otvaranje ekspozitura, širenja mreže bankomata, uvođenja novih proizvoda i dr.

Strateške ciljeve Banka će ostvariti kroz sledeće aktivnosti:

- Razvoj svih segmenata poslovanja, sa posebnim fokusom na mikro, mala i srednja preduzeća u cilju bolje diverzifikacije portfolija i smanjenja rizika koncentracije;
- Razvoj segmenta poslovanja sa Stanovništvom, sa akcentom na digitalizaciju i implementaciju novih tehnologija u funkciji približavanja i bolje dostupnosti klijentima, kao i kroz otvaranje novih ekspozitura i uključivanje na mreže bankomata;
- Unapređenje konkurentnosti proizvoda Stanovništva kroz redefinisane uslove gotovinskih kredita, auto kredita, posebnih ponuda za fokus grupe, uvođenje setova proizvoda/usluga;
- Razvoj stabilnih, dugoročnih i sveobuhvatnih partnerskih odnosa sa klijentima u smislu cross selling-a (ovedraft, kreditne kartice, POS terminali i dr.);
- Pretvaranja depozitnih klijenata u kreditne klijente;
- Očuvanje kvaliteta kreditnog portfolija;
- Povećanje učešća dokumentarnih poslova (garancija);
- Povećanje učešća Fond revolving kredita u portfoliju, kao potencijala za investiciono finansiranje po povoljnijim uslovima, uz diversifikaciju portfolija s obzirom na maksimalne iznose kredita do 200,000 eura;
- Povećanje učešća u delu finansiranja kod postojećih klijenata i iskorišćenja okvira koje su trenutno u korišćenju, a nisu povučeni u celokupnom iznosu;
- Povećanje učešća kredita sa varijabilnim kamatnim stopama;

- Očuvanje i uvećanje depozitnog portfolija i diverzifikaciju istog, uz nastojanje za nastavak trenda snižavanja prosečnih kamatnih stopa, kao i povećanje transakcionih depozita klijenata kroz veću saradnju sa postojećim klijentima i akviziciju novih klijenata;
- Efikasno rešavanje postojećih problematičnih plasmana, pre svega kroz naplatu dospelih potraživanja;
- Dalji razvoj poslovanja sa menjačima kroz realizaciju projekta nabavke licence za menjački softver;
- Razvojem i implementacijom odgovarajuće marketing strategije;
- Unapređenjem ljudskih resursa, kroz stalan razvoj i stručno osposobljavanje svih zaposlenih.

11.2. Realizacija strateških ciljeva Banke

Ostvarenje strateških ciljeva Banke definisani Poslovnom strategijom Banke za period od 2021. do 2023. godine biće realizovano uz puno uvažavanje i poštovanje sledećih načela i principa poslovanja Banke:

- puna primena zakonskih propisa, pravila bankarske struke, dobrih poslovnih običaja i poslovne etike;
- rukovođenje interesima svojih akcionara i klijenata, uz poštovanje i uvažavanje interesa drugih, u cilju ostvarivanja ravnopravnih međusobnih odnosa;
- održavanje stabilnosti i sigurnosti poslovanja, kroz kontinuirano jačanje osnovnog kapitala i rezervi Banke;
- implementacija novih trendova u bankarskoj delatnosti, sa najvećim stepenom efikasnosti, koji će omogućiti pravovremeno, dosledno i sigurno ostvarivanje definisanih strateških ciljeva;
- savremenost, težnja ka uvođenju i prihvatanju međunarodnih standarda u poslovanju;
- poštovanje najviših standarda stručnosti i odgovorno i blagovremeno obavljanje svih poslova iz bankarske delatnosti radi sveobuhvatne zaštite preuzetih obaveza, obezbeđenja likvidnosti i blagovremene isplate preuzetih obaveza.

12. POSLOVANJE BANKE U PRVOJ POLOVINI 2022. GODINE

Tabela 47. Uporedni pregled ostvarenog rezultata i Plana poslovanja za 30.06.2022. godine

Pozicija	u hiljadama dinara		
	30.06.2022.	YTD Plan	Realizacija
Prihodi od kamata	550,276	551,431	99.8%
Rashodi od kamata	(127,892)	(142,885)	89.5%
Neto prihod po osnovu kamata	422,384	408,546	103.4%
Prihodi od naknada i provizija	456,861	272,771	167.5%
Rashodi naknada i provizija	(193,857)	(114,577)	169.2%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	263,004	158,194	166.3%
Neto rezultat po osnovu prestanka promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	21,451	1,431	1499.0%
Neto rezultat po osnovu zaštite od rizika	0	0	-
Neto rezultat po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	77	0	-
Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(20,486)	0	-
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(137,094)	(66,735)	205.4%
Ostali poslovni prihodi	16,559	10,300	160.8%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(214,665)	(238,758)	89.9%
Troškovi amortizacije	(27,199)	(30,581)	88.9%
Ostali prihodi	1,135	2,000	56.8%
Ostali rashodi	(199,085)	(154,020)	129.3%
Dobitak pre oporezivanja	126,081	90,378	139.5%
Dobitak / (gubitak) po osnovu odloženih poreza			
Dobitak / (gubitak) nakon oporezivanja	126,081	90,378	139.5%

Tabela 48. Uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 30.06.2022. god.

	u hiljadama dinara						
	30.06.2022.			Plan			Realizacija
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto	
Aktiva							
Gotovina i sredst. kod central.banke	8,743,574	15	8,743,559	7,259,662	21	7,259,641	120.4%
Potraživanja po osnovu derivata	24,519	0	24,519	0	0	0	#DIV/0!
Hartije od vrednosti	1,115,515	3,852	1,111,663	1,437,904	5,310	1,432,594	77.6%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5,461,052	17,402	5,443,650	7,203,684	12,400	7,191,284	75.7%
Kredit i potraživanja od komitenata	16,316,922	583,678	15,733,244	16,496,518	546,502	15,950,017	98.6%
Investicije u zavisna društva	114	0	114	114	0	114	100.0%
Nematerijalna imovina	74,505	48,776	25,729	146,787	71,223	75,564	34.0%
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,750,730	378,499	1,372,231	1,788,719	463,119	1,325,600	103.5%
Investicione nekretnine	241,694	0	241,694	262,270	0	262,270	92.2%
Tekuća poreska sredstva	10,443	0	10,443	10,443	0	10,443	100.0%
Ostala sredstva	113,967	11,648	102,319	236,548	6,177	230,371	44.4%
Ukupno aktiva	33,853,035	1,043,870	32,809,165	34,842,650	1,104,751	33,737,899	97.2%
Pasiva							
Obaveze po osnovu derivata	5,067	0	5,067	3,787	-	3,787	133.8%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finans. organizacijama i centralnoj banci	1,601,359	0	1,601,359	2,102,898	-	2,102,898	76.2%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	26,452,329	0	26,452,329	26,845,553	-	26,845,553	98.5%
Rezervisanja	41,061	0	41,061	32,190	-	32,190	127.6%
Odložene poreske obaveze	119,706	0	119,706	120,797	-	120,797	99.1%
Ostale obaveze	424,061	0	424,061	370,818	-	370,818	114.4%
Ukupno obaveze	28,643,583	0	28,643,583	29,476,043	-	29,476,043	97.2%
Kapital	4,165,582		4,165,582	4,261,856	-	4,261,856	97.7%
Ukupno pasiva	32,809,165	0	32,809,165	33,737,899	-	33,737,899	97.2%

13. DOGAĐAJI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE

Nije bilo bitnih događaja nakon isteka poslovne godine koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

Izveštaj pripremili:

Direktor Sektora računovodstva i izveštavanja

.....
Slobodan Lečić

.....
dr Una Sikimić
Predsednica Izvršnog odbora

Rukovodilac Odeljenja finansijskog planiranja
i kontrole

.....
Dejan Funduk

.....
Tatjana Kuljak
Član Izvršnog odbora

UPRAVNI ODBOR

Broj:9523/2022

Beograd, 31.08.2022. godine

Na osnovu člana 26. stav 1 tačka 14) Statuta ALTA banke a.d. Beograd (prečišćen tekst), Upravni odbor ALTA banke a.d. Beograd je na 21. sednici održanoj dana 31.08.2022 godine doneo sledeću

ODLUKU

1. Usvajaju se finansijski izveštaji ALTA banke a.d. Beograd za period 01.01. – 30.06.2022. godine, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Bilans stanja, Izveštaj o promenama na kapitalu, Izveštaj o tokovima gotovine, kao i Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2022. godine.
2. Usvaja se Izveštaj o poslovanju Banke za period 01.01. – 30.06.2022. godine, u tekstu koji čini sastavni deo ove Odluke.
3. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

**PRESEDNIK
UPRAVNOG ODBORA**
Davor Macura
Mast. econ Davor Macura

A circular blue ink stamp with the text "ALTA BANKA BEOGRAD" around the perimeter. In the center, there is a stylized logo of a red triangle pointing upwards and to the right, with the text "ALTA BANKA" below it.

A small, handwritten blue mark or signature at the bottom right of the page.

A small, handwritten blue mark at the bottom left of the page.

Broj:9522/2022
Beograd, 31.08.2022. godine

Na osnovu člana 52. Zakona o tržištu kapitala (Sl. Glasnik RS br. 31/2011, 112/2015, 108/2016 i 9/2020) odgovorna lica ALTA banke a.d. Beograd, saglasila su se i

IZJAVLJUJU

Prema našem najboljem saznanju, polugodišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu Banke.

Polugodišnji finansijski izveštaj ALTA banke a.d. Beograd za period 01.01.2022 do 30.06.2022. godine, nisu revidirani.

Direktor Sektora računovodstva i izveštavanja

Slobodan Lečić

**PREDSEDNICA
IZVRŠNOG ODBORA**

Dr. Una Sikimić

**ČLAN
IZVRŠNOG ODBORA**

Tatjana Kuljak